

BAKAR OBOJEN LAŽIMA I PREVARAMA

DRUGO DOPUNJENO IZDANJE

Brana Filipović

Bor, 2014.

BAKAR OBOJEN
LAŽIMA I PREVARAMA
DRUGO DOPUNJENO IZDANJE

Priređivač Brana Filipović

Rezenzija Dr Branislav Mihajlović

Predgovor Autor

Izdavač Građanska čitaonica Evropa, Bor
Za izdavača mr Zvonko Damnjanović

Kompjuterska obrada Kompjuter centar Bor
Tehnička priprema Medija centar Bor
Štampa Kompjuter centar Bor

Fotografije na koricama Medija centar Bor
(Detalji iz RTB-a i bilbord u gradu Boru)
(Ostale fotografije - Medija centar Bor)

Bor, jul-novembar 2014.

Brana Filipović

BAKAR OBOJEN LAŽIMA I PREVARAMA

DRUGO DOPUNJENO IZDANJE

Bor, jul-novembar 2014.

ZAŠTO TAKO NAOPAKO!

IAKO JE, pre neku godinu, "Insajder" B 92 otkrio kriminal u "Kolubari" i pokrenuo neslućenu aferu u kojoj su razotrkivene mnoge zloupotrebe, tako, ista ta čuvena emisija, nije mogla, ne svojom krivicom, ni za pedalj da zaustavi lavinu laži, prevara, korupcije, malverzacija, bezakonja u RTB Bor. Niti je ko od najodgovornijih odgovarao, niti mu je falila dlake s glave. A ceo Bor, pa i javnost u Srbiji, zna ili opravdano sumnja, da je reč o neviđenoj pljački državne imovine, otimačini, politikanstvu, političkom marketingu, bezgraničnim mahinacijmama. Znaju se i sporedni i glavni akter. Upinjanje pojedinih novinara i novinskih kuća, poput "Insajdera", da razreše gordijev čovr, da najkompetentniji ukažu na neodgovornost, bahanalije, neznanje i korupciju, nije vredelo. Tresla se gora.... Izjava dr Mila Bugarina, uvaženog rukovodioca i naučnog radnika iz Bora, s početka 2013., da je "Kolubara", po kriminalu i katastrofalnom vođenju kompanije, "mala maca" za RTB, do danas niti je demantovana, niti ozbiljnije komentarisana. Prof. dr Vlastimir Truijić, još potkraj 2012., a potom i kasnije, dokumentovao je funkcionerima državnog vrha kuda plovi bakarni brod i da je generalni direktor RTB glavni krivac za "propast kompanije koja je pred bankrotom". Isti profesor je nedavno upozorio premijera da je ista direktorska ličnost "u crno zavila Bor, Timočku krajinu, a preko kredita i Srbiju". Opet nikom i ništa. Oglasili su se i najeminentniji stručnjaci Bora, profesori, naučnici, inženjeri rudarstva i metalurgije, profesori bezbednosti upozoravajući na "minut do 12" i neophodnu i hitnu smenu štetnog menadžmenta. Novinari su podsetili da je i premijer Vučić u ekspozeu rekao da "RTB ima velike dugove i loš menadžment". Sve traje po starom, RTB tone sve dublje, a kraj – niko zvanično neće javno da saopšti. Odlažu se epohalne investicije u metalurgiji, rudarstvo zaostaje, Bor i okolina, i danas, u 21. veku, guše se u topioničkim otrovnim gasovima. Grad bakra je i dalje ekološka bomba neviđenih razmera. Kao nigde u svetu. Prikazuju se raznorazni lažni bilansi, obmanjuje se i spinuje javnost, caruje netransparentnost, manjka dokumentacija, policija istražuje na sve strane.

Ova knjiga – i zbog svega toga - počinje od priča koje su najviše pobudile pažnju: to su pisma dr Trujića Aleksandru Vučiću i reagovanje

novinara, uglavnom na stranicama "Puls istoka" i Medija centra Bor iz pera B. Filipovića, teTabloida i "Blica". Slede dodatne priče koje su – opet - "uznemirile" novinare: intervjui dr MIla Bugarina i prof. dr Nedeljka Magdalinovića, pismo sindikata Vučiću i najzad tekst Mirjane Antić, direktora finansija RTB članovima kolegijuma kompanije. Nakon tih događanja usledila je serija komentara u Medija centru Bor pod različitim inicijalima, mada je autor poznat celoj lokalnoj javnosti (prim. reč je o priređivaču ove publikacije). Na poziv Redakcije Medija centra Bor javilo se više eminentnih stručnjaka, profesora i doktora nauka rudarske i metalurške struke. Ni njihov glas, bar do 1. jula 2014, nije prenuo najodgovornije u državi Srbiji. Na žalost, za nevericu, nespokoj i – očaj. Reagovala je i nevladina organizacija BIRODI, kao i Antikorupcijska liga Balkana. I, po običaju – ništa! Najzad, krajem juna ove, 2014. slabašno je odjeknula vest da je predsednik Upravnog odbora RTB Bor (šef kabineta ministra finansija Lazara Krstića) Boris Dragović, samo nakon šest meseci, podneo ostavku. I na taj čin, kao i mnoga prethodna zbivanja, Medija centar Bor je jedini glasno, i bezmalo iz dana u dan, iznosio svoje stavove i argumentovano obaveštavao javnost. Jer, toliko je očigledno da državni vrh podržava svemoćnog i neuspešnog direktora RTB Bor, kompanije koja je deset godina u nezavršenom restruktuiranju.Tako lako i traljao, smatraju stručnjaci, taj proces može da traje i – vekovima. I sve na štetu države i njenih napaćenih i osiromašenih građana. (Nova saznanja, s još sumornijim istinama, nastala od jula do sredine novembra 2014. pretočena su u drugo, dopunjeno izdanje).

Nije nepoznato to što država takva kakva je uporno brani čoveka koji nepriksonoveno i nekvalitetno vlada RTB-om i Borom od novembra 2008., nego zašto se ne uvažava istinita i dobronamerna reč novinara i dokazanih stručnjaka. Da li se dovoljno uvažavaju i zapažanja i istrage policije, posebno je važno pitanje. Ne bi se reklo. Povrh svega: čemu vodi takvo ponašanje najodgovornijih i to pred ulazak u EU koja je prezasita informacija o "lažima i prevarama pod bakarnim svodom".

Iz tekstova preuzetih od više srpskih glasila naveden je izvor, ali su, pokatkad, menjani naslovi, moguće je i po koja reč tamo gde je bilo neophodno. Negde su stavljani datumi objavljivanja, negde nisu, jer je ranije spomenuto vremensko razdoblje.

Jesu li korupcija i lažne veličine uništili Srbiju? Odgovor je, bar delom, u ovoj knjizi.

A u t o r

TREBALO JE I RANIJE

Ovakva publikacija preko je bila potrebna Boru i Srbiji vazda ranije, ali nikad nije kasno, tim pre jer se uvek brinulo o "lepom pisanju" o bakarnoj sredini, o srećnom vilajetu "gde teku bakar i zlato", kako bi se, očevidno je bilo, uz političku pozadinu, izbegla stvarna i realna slika. Kad su, u neka davnija vremena, sa takvim i sličnim naslovima pisane knjige i razne publikacije bilo je i razumljivo: gradilo se i udarnički radilo, Bor je bio gigant evropskih razmera i ponos bivše Jugislavije. Sada je posve drugačije, ni blizu nekadašnjih rekorda i graditeljskih poduhvata. Nažalost, u glavama soc-realizma i titoizma, pa i lažnih demokratija, malo se toga promenilo: uljuljkivanje na tobožnjim uspesima i planovima koji se ne ostvaruju, i bespotrebno je i ničemu ne vodi. Laž i obmana, kriminal i korupcija, zatamljeno su ogledalo ovog turbulentnog vremena. Iz takvih shvatanja i ponašanja proizišli su opasno moćni politički lideri, lokalni ili na višim položajima, gotovo je svejedno, slične su im zamisli i naumi. Nema reformi, nema promena, stoji se u mestu ili se kreće ka dnu. I to dno ima kraj i zato je odlično što se pojavljuje ovakva publikacija. Bez pardona i prikrivanja istine. Osvetljene su obe strane medalje. Netačno bi bilo zameriti na jednoličnosti, jer publikacija obiluje profesionalnim pristupom temama i člancima koji mogu da posluže i za neka buduća značajnija istraživanja. Ovaj model propadanja i neodgovornosti, po mnogo čemu, jedinstven je u svetu. Zato se nemojmo šaliti sa iskrenim namerama priređivača koji potpuno uvažava i reč struke i novinarske profesije. Činjenica je u prevodu istina, a ovde je more verodostojnih pokazatelja i konstatacija, zaključaka i ocena. U najezdi raznih popularnih izdanja koja vape za čitaocima, dolazimo do informacija i komentara koji pomažu razjašnjenju naše zbilje i zablude, što nedostaje uprkos propagandi o navodno dovoljnoj javnosti u radu.

S druge strane, ovde ni jedan od već objavljenih tekstova nije demanatovan, niti je pokušana cenzura, niti je neko kompetentan od privredne i ostale vlasti imao hrabrosti da se upusti u polemiku. Možda će to učiniti tek po izlasku publikacije na videlo ili će, po starom obrascu, uslediti nehaj i ignorisanje. Publika će zasigurno prihvatiti ovakav sadržaj,

jer je i svojevrstan dokument našeg vremena i našeg sumnutog srljanja u virove i ponore.

Mada struka i nauka još nisu dali zvaničnu ocenu o borskim istinama, zabludama i lažima, ova knjiga će pomoći da se jednog dana iznese i najstručnija argumentacija o RTB. To je preko potrebno kako se nikada više ne bi ponovila dešavanja iz vremena vladavine, neprimereno je sad i ovde naglasiti tu pravu, iskrenu reč kakvog, dovoljno je podsetiti, jednog rukovodećeg čoveka. U knjizi je, uostalom, puno pojedinosti. Ovde je «obrađeno» vreme od oko dve poslednje godine, a, ubeđen sam, biće dana i za dublju analizu, bar za poslednjih pet, šest godina, što je izuzetno važan period.

Važno je i to da će ovakvo štivo moći da se dopunjuje i da se, još bogatije i svežije, pojavi kod konačnog ishoda. Mada je cela priča došla kraju, samo je, izgleda, treba zvanično objaviti. Ko će to da učini, e, tu je ta zebnja i mogući strah. Nije lako priznati poraze, ali kad su oni plod sopstvenih tumaranja, onda je poštenije što pre ih izreći. I radi sebe, i još više onih koji dolaze i koji tako velike grehe nerado opraštaju!

Filipović je više od četiri decenije profesionalni novinar i niz godina uspešan publicista i vredan pisac, ubeđen sam da će tragati i da će shodno svom novinarskom nervu nastaviti da širi ovu temu. Jer, dolaze dani i duge godine koji će potvrditi njegove komentare i kolumne, hrabrost i odlučnost.Te osobine danas krasi mali broj poklonika spisateljske profesije, novinarske pogotovu i zato dajem sebi za pravo da konstatujem - priznanje za dugodišnji, naporan i iscrpljujući rad ovog poklonika istine (svetog novinarskog dometa) i pravde i pravičnosti, tek će uslediti. Zasluge za ovakav napor poznate su mnogima, ali šta to vredi kad nas je politika obuzela i umešala se svuda, najviše tamo gde joj nije mesto. Da nije političkih zapleta, i u ovom, borskom i srpskom slučaju, lepše bi svima bilo.

Dr Branislav Mihajlović

P I S M O,
G L A V A

VUČIĆU, RTB BOR JE BLIZU BANKROTA

Prof. dr Vlastimir Trujić, direktor borskog Instituta za rudarstvo i metalurgiju (IRM), koji je i potpredsednik Opštinskog odbora Demokratske stranke (DS), uputio je pismo Aleksandru Vučiću, prvom potpredsedniku Vlade Srbije u kojem od njega zahteva da „pomogne da se stane na put neviđenoj korupciji u Rudarsko-topioničarskom basenu (RTB)'Bor', kako bi se ta kompanija spasla od bankrotstva". Na pismo je zasad reagovao jedino njegov stranački kolega Saša Perišić.

- Sadašnji generalni direktor RTB Blagoje Spaskovski, velike kredite od države i dobre prihode od prodaje bakra, čija cena na berzi dostiže rekorde, nemilice rasipa i troši sa svojim tajkunima - navodi se u Trujićevom pismu Vučiću. - Sve se radi bez prave i realne strategije, podređeno ličnom interesu. Javnost o tome malo zna, jer joj se 24 sata dnevno plasiraju „svetski rezultati" poslovanja RTB. Spaskovski će kad-tad otići, njegove firme i tajkuni će uzeti svoje, ali će nama ostati velike promašene investicije i dugovi koje će generacije morati da vrate, ako pre toga ne bankrotiramo.

O Trujićevim navodima pokušali smo da čujemo i mišljenje Blagoja Spaskovskog, koji je pored toga što je generalni direktor RTB još uvek i predsednik OO G17 plus. Međutim, u kombinatu bakra su nam kazali da je „direktor zauzet", dok mu je mobilni telefon bio isključen.

Prema Trujićevim tvrdnjama, dugovi RTB koje je novembra 2008, kada je imenovan za generalnog direktora, zatekao Spaskovski iznosili su oko 580 miliona evra. Na tu cifru - podvlači direktor IRM, prvi čovek „Bora"„ je do sada dodao više od 400 miliona evra, a nije još ni blizu zaokružio proizvodnju, dok je izbor tehnologije za novu topionicu (koji je „posebna priča) koštati državu duplo više nego što bi to trebalo".

- O svemu sam kao direktor IRM više puta obaveštavao Olivera Dulića, Mirka Cvetkovića, Dušana Petrovića i Borisa Tadića, ali nikada nije ništa preduzeto, verovatno zbog koalicionih dogovora - nastavlja Trujić. - Spaskovski se u vrhu DS održavao tako što je RTB direktno ili angažovanjem drugih firmi o svom trošku odrađivala velike poslove na aktiviranju rudnika „Lece" za gospodina Miroslava Bogićevića, zemljaka i saradnika Dušana Petrovića.

Umesto Spaskovskog Trujiću je odgovorio Saša Perišić, predsednik Skupštine RTB, koji je baš kao i direktor IRM - potpredsednik OO DS. Perišić je protiv Trujića podneo prijavu centrali DS u Beogradu, zahtevajući da se

protiv direktora IRM pokrene disciplinski postupak.

- Trujić je na sastanku u RTB potvrdio da je autor pisma upućenog Vučiću - navodi se u Perišićevoj prijavi. - Međutim, stav direktora IRM je prepun frustriranih ocena, paušalnih i neargumentovanih zaključaka, koji nisu svojstveni jednom doktoru nauka, sve na račun predsednika DS, bivšeg premijera, ministara i svojih kolega iz stranke, koji su bili stožeri Vlade Srbije u periodu najveće svetske ekonomske krize u poslednjih deset godina.

Po Perišićevoj oceni, Trujićev stav je takav da „skoro predstavlja optužbu za organizovani kriminal".

- Trujić ima pravo na svoj stav, ali ne kao član DS - decidiran je Perišić. - Zato insistiram na pokretanju disciplinskog postupka i utvrđivanju odgovornosti protiv direktora IRM u skladu sa statutom, aktima stranke i demokratskom procedurom.

Večernje novosti, 29.8.2012.

(Profesor Trujić je nastavio da obaveštava državni i politički vrh zemlje o neophodnosti i hitnosti preduzimanja odgovarajućih mera kako bi se zaštitila kompanija od nacionalnog značaja, RTB Bor).

Na slavi SNS-a u Boru..

T I T A N I K,
Š M I N K E R A J

DVA PISMA ALEKSANDRU

Da su pisma u našoj političkoj praksi poznata pojava i da pokatkad imaju odjeka, svedoči crveno doba iz Titove Jugoslavije kada je on, uz pomoć ideologa Kardelja, slao takve dopise narodu, a narod to zvanično oberučke prihvatao, mada iza kulisa nije bilo baš tako. Danas je drugačije i danas nema Tita, iako su se, sećaju se starije generacije, kleli da će i „posle Tita biti Tito". Sada se radi obrnutim redom, pa radnici, sindikati, narod pišu državnim vođama i mole, čak preklinju, da se spreči kriminal i korupcija. Moli raja sirotinja i za koješta drugo, čak i za pomoć za preživljavanje, najviše radi pravde i pravičnosti. Vođe nekada usliše taj teški vapaj, nekad se ogluše, sve više se prave da imaju preča posla i malo - pomalo zaboravljaju PISMA. Dešava se i kabineti da zataje, umore se od silnog sastančenja ili vešto se zbune i ne odgovore ni učtivo kako je stigla pošta tog i tog dana i da je u razmatranju.

Negde lani, sjeseni, Slavoljub Milanović Barbul, predsednik MZ Minićevo, pokazuje kako je pisao mnogim ministrima i državnim rukovodiocima i da mu je jedino odgovorio šef Kabineta predsednika Srbije, Nebojša Rodić (kasnije postavljen za šefa BIA). Milanović je molio da se benzinska pumpa u Minićevu ne gasi, jer ceo taj kraj moraće da se snabdeva gorivom, najviše za traktore, u udaljanijem Zaječaru i Knjaževcu. Do danas pumpa stoji gde je oduvek bila, goriva nema, nikog tamo nema. Milanović kaže: „Bar mi je neko odgovorio i napisao da je zamoljen direktor NIS-a, novi ruski gazda, da pumpa ponovo proradi". Pre više meseci prof. dr Vlastimir Trujuć, direktor državnog Instituta za rudarstvo i metalurgiju u Boru, poslao je opširno pismo Aleksandru Vučiću, koordinatoru bezbednosnih službi. Posle je profesor Trujić, još jedanput, podsetio Vučića i zamolio ga da preduzme odgovarajuće mere dok ne bude kasno i dok se u RTB Bor još više ne raširi boljka zloupotreba, malverzacija i „neviđene korupcije". Odgovora nije bilo, a podsećanja radi, evo samo nekih konstatacija: „O svemu sam, u svojstvu direktora Instituta, više puta obaveštavao Mirka Cvetkovića, Olivera Dulića, Dušana Petrovića i Borisa Tadića, aii nikada ništa nije preduzeto... Spaskovski se u vrhu DS održava tako (mada je predsednik G-17 u Boru, prim. aut.), što je RTB direktno ili angažovanjem drugih firmi o svom trošku odrađivao velike poslove na aktiviranju rudnika «Lece»... Blagoje Spaskovski već tri godine nema predsednika Upravnog odbora RTB, te radi šta hoće". Dr Trujić još preporučuje Vučiću ,,da Spaskovskom treba stati na put dok još nije potkupio i ljude iz sadašnje Vlade... A pošto Spaskovski raspolaže velikim

novcem, potkupio je za njega bitne resorne političare, ministre i državne sekretare u bivšoj Vladi. To je isto uradio i na lokalu".

I da sve bude zamršenije, pre neki dan dvojica hrabrih i čestitih sindikalnih lidera, Rudolf Navijalić i Dragiša Trujkić pišu sitno pismo - kome će drugom - Aleksandru Vučiću , gde ga britko upozoravaju na zloupotrebe i kriminal opet spominjući rudnik Lece, gde je Spaskovski, podsećaju sindikalci, i tamošnji predsednik Upravnog odbora. Onaj koji je kao gumicom iz državne firme, RTB-a, izbrisao ranijeg predsednika UO Grbina, sad je na čelu te upravljačke institucije u privatnom rudniku zlata. Na šta sve to asocira, nije teško odgonetnuti. No, priči nema kraja. Dragiša Trujkić, neustrašivi borac protiv privatizacije i prodaje RTB-a, najavljuje da će, zbog Spaskovksog i njegovih poltrona koji su smislili i novi, rudarski (neki kažu direktorski) sindikat - štrajkovati glađu. Sledi prepoznatljiv rasplet ili zaplet u režiji vrha RTB kako bi se sindikalni lideri „oladili"i pokajali. Tu uslugu im gazde ne bi zaboravile. Neki se već ograđuju od najnovijeg pisma Vučiću. Rašomonijada kakva u ovom času nikome nije potrebna, pa ni direktorima koji, po običaju, prete sudskim tužbama, advokatima. I o bespotrebnom, sumnja se, i naručenom preslišavanju sindikalaca Nezavisnosti TIR-a kod ministra rudarstva. I šta se sve još neće čuti i dogoditi u tom našem zlatnom rudniku u eri „beskompromisne borbe protiv kriminala i korupcije".

I dok prepiske i pisma lete ka prestonici, RTB se i dalje zadužuje praveći sindikalne i još poneke cirkusijade, a koordinator Vučić (neće se on srditi na trunke humornosti, jer je i on nekad bio novinar) neumorno ponavlja:„Niko neće biti pošteđen, svako ko je krao biće procesuiran i primerno kažnjen, pa makar bio i iz moje partije".

Vučiću, brate i Srbine, bolje znaš od nas, nije jedini Spaskovski i bratija oko njega. Recite glasnije da je toliko mnogo lopovluka, nepravde, korupcije i cirkusa, nerada i javašluka, da su potrebne godine kako bismo živeli kao sav normalan svet. Neće, nažalost, ni deset EU i još toliko izbora pomoći da se otarasimo balasti i boljki koje razdiru i nekada najzdravije delove društvenog bića. Jesu „žuti"vazda krivi, ali nisu i jedini. Ako ništa drugo, ono se za pola godine moglo odgovoriti na iskrena i dobronamerna pisma kakva državnim dostojanicima stignu na krilo u Beograd. I narodu tako damo još malo nade. Toga još imamo. I to je najbolje što Vam mogu napisati iz grada bakra, samo dan posle Sretenja Gospodnjeg.

22.2.2013.

TOMISLAVE, BOG TE VIDEO

Ivan Kostov, nekadašnji direktor za plan i ekonomiju RTB Bor devedesetih godina, poslao je, ovog 1. novembra 2012., pismo predsedniku Republike Srbije Tomislavu Nikoliću u kojem„predlaže rešenja koja mogu biti korisna za privredni preporod i obnovu Republike Srbije". Autor pisma se u prvom delu osvrće na uzroke privrednog i društvenog posrnuća nakon 1989., podsećajući na ekonomske sankcije, NATO agresiju, krizne štabove posle„5. oktobra" nepromišljenu privatizaciju, predlažući da se najpre donese Zakon o popisu uništenih materijalnih dobara u vreme NATO bombardovanja i utvrdi stvarno nastala šteta. Jer, ratni zločini i ratna šteta nikada ne zastarevaju. Kostov, predsedniku Nikoliću, potom, predlaže konkretne mere kako da se izvučemo iz krize i haosa. On veli:„Prvo i osnovno je i Zakon o popisu i evidentiranju državne imovine u svim postojećim vidovima i oblicima vlasništva". A, s obzirom na aktuelno stanje, moguća rešenja, naglašava borski ekonomista, mogu da budu: izmena i dopuna Zakona o privatizaciji, izmena i dopuna Zakona o radu po kojem bi se poslodavci obavezali da redovno plaćaju zarade i doprinose zaposlenima, izmena Zakon o Vladi Republike Srbije i najhitnije formiranje Ministarstva industrije. Neophodno je doneti i Zakon o osnivanju investicione, razvojne banke za finansiranje restruktuiranih, srednjih, malih i porodičnih preduzeća, zatim obnoviti i odgovarajućim merama podržati razvoj zadrugarstva. Dopis se ovako završava:„Gospodine predsedniče, u Srbiji se danas kaže: „Bog ga poslao" , ja dodajem: - „Narod izabrao"...

Ivan Kostov ima i ideje kako spasiti nedovršene i prepuštene zubu vremena (od 2000. godine)„Hajatove" hotele na Crnom vrhu iznad Bora koji bi, ne samo po njegovom mišljenju, trebalo da pripadnu novom vlasniku NIS-a, Rusima, koji bi investirali u završetak i na taj način zaposlili najmanje 400 radnika, ali i probudili turizam na celom prostoru istočne Srbije sa postojećim resursima do Dunava i Stare planine. Rusi se nećkaju, jer nisu sigumi ni u našu staru boljku - nerešene imovinsko pravne odnose, tek koliko bi se ova investicija kasnije isplatila. E, u tom grmu leži zeka o kojem, na posredan način, razmišlja i penzioner Kostov u pismu predsedniku Nikoliću. Pa, kaže: „Očekivanja da će jedino inostrani investitori, bilo sa istoka ili zapada, oporaviti Srbiju - nisu realna. Obnovu zemlje i njen privredni preporod, kao što je bilo i uvek do sada, mogu izneti samo građani. Naš narod. Zato su neophodni strpljenje, vizija, jedinstvo i odlučnost Vlade".

Autor pisma je nabrojao zakonske promene i objasnio pojedinosti, ali

nije se dotakao nekog primera, recimo iz našeg, istočnog okruženja, mada je dovoljno jasan i bez toga. Od životnog interesa za ovaj deo Srbije jeste stabilnost i razvoj RTB Bor. Ovaj bakarni gigant, u kome je radni vek proveo i Kostov, osam godina je u restruktuiranju s najavom da će biti prvi koga će država, sredinom iduće godine, pustiti da se stara o sebi i iznalazi najbolja rešenja. Osnova i potka je u razmišljanju - koliko je sutrašnji, novi RTB, spreman da se uhvati u koštac s problemima uprkos nastojanjima menadžmenta da prikaže „fantastične rezultate", mada je svakome poznata težina izlaska „na crtu" najzdravijoj svetskoj konkurenciji. Nije li i ovde reč o privrednom i političkom marketingu koji uviđaju i sindiikati uplašeni da će za pola godine morati da se, najverovatnije, spreme za privatizaciju uz obaveznu veću proizvodnju, završetak metalurških investicija i racionalizaciju na svakom koraku. Naravno, rekordna cena bakra ne bi smela ni slučajno da se pomeri naniže, jer bi to bilo katastrofalno. Menadžment RTB kao da sve to zaboravlja i uporno se zaklanja iza generalnog direktora. Nakon izjave ministra Dinkića šta ih (nas) čeka, nisu se zvanično ni slovom oglasili. Službe RTB-a ubeđuju narod kako je lepo u podzemnom kafiću u Jami", kako je Zoološki vrt posetilo 100.000 građana, kako ćemo za Novu godinu biti srećanji sa jeftinijim pevačicama nego oni tamo u Novom Sadu ili Jagodini. Čemu takve i tolike bezbrižnosti kad sat otkucava pet do 12. Hoće li biti Blagoja i posle Blagoja, pitanje je koje se lagano nameće. Poznajem ozbiljne ljude i stručnjake čija reč vredi više od ijednog, pa i celog RTB-ovog menadžmenta, a oni čvrsto veruju da nam posle Spaskovskog - nema spasa. Ako se oni varaju, neka RTB, još bolje direktor lično, demantuju i njih, i još više, novinare„Puls Istoka".

14.12.2012.

NAROD DA SE NE SLUĐUJE

Još potkraj 2012, iako nije bilo ni čestitih (radnih) nedelju dana do izmaka stare godine, obasuše nas sa svih strana pesimističke informacije i analize, tako da se i 2013. mirne duše - uz logičnu pretpostavku - može pretrčati „olakom brzinom" korak napred, dva nazad. Tako su i politički analitičari ocenili proteklo vreme aktuelne vlasti koja kako-tako gura demokratske recidive u naredno leto kao da će nam tada biti bolje. U nedeljnoj„Politici" Zorana Šuvaković upozorava:„Novinarska profesija, ukoliko nam je stvarno do demokratije stalo, mora da povrati svoju ulogu. Narod bi morao da prestane da se sluđuje..." Ona, za sunovrat novinarske profesije, podjednako osuđuje i novinare i političare.

I kod nas u Boru i istočnoj Srbiji isto je to tako samo malo drugačije. Kao da nemamo doraslog, zrelog, dostojanstvenog političkog profesionalca. Sva naša stremljenja, upinjanja, pokušaji i treptaji, svode se na parolu „kako tata kaže" i, nažalost, i nespokoj, nikako drukčije.Takvi likovi prolaze i ostaju, pamte se i doživljavaju. Blagoje Spaskovski, generalni RTB Bor, u izboru Timočkih vesti, proglašen je za Ličnost 2012. Valjanog objašnjenja nigde nema. Zato je Boranka Bobana Veličković zaslužila da bude broj jedan na toj listi, jer je ponovo postala evropski prvak u streljaštvu, i tu nema dileme. Kad se kaže i napiše da je RTB Bor na čelu sa tim istim Spaskovskim poslednje dve godine, uprkos ogromnoj svetskoj ceni bakra, zvanično stabilnoj proizvodnji i štednji, uz blagodeti osmogodišnjeg restrukturiranja i svakojake državne podrške (upravo je saopšteno da je dug za struju od novembra 2008. do oktobra 2010. celih 700 miliona dinara), iskazao gubitke (vidi APR), onda to kao da nije ni bitno. Vešto se stvara atmosfera da je čak značajniji njegov estradni nastup na raznim proslavama (čak i u Vladi Srbije, Alo, 23.12....) i đavolski uporno punjenje ušiju narodu s pesmom „Ne može nam niko ništa..." Jeste to nekakva konkurencija Mitru Miriću, ali, avaj, ko se to zamajava i kome još trebaju i takvi marketinški potezi. Džabe su novine pisale, letela pisma u Vladu o korupciji i nezakonitostima, o nepravilnostima u komunalnoj gradnji, razbacivanju i trošenju mukom stečenih narodnih para i kredita, lošim investicijama i privatizacijama, tek bahatosti i drskosti, napokon - u„Blicu", 23.decembra - objaviše kako je u 2012. firma RTB Invest, sa samo troje zaposlenih, od sto srpskih preduzeća dospela na 74. mesto najuspešnijih (prihod 10,47 milijardi, profit 8,7 miliona dinara). „U šturom finansijskom izveštaju navodi se da je reč o preduzeću za trgovinu metalima i metalnim rudama. U Agenciji za

privatizaciju navode kako je to preduzeće nastalo kako bi RTB Bor nesmetano obavljao promet ulaskom u proces restrukturiranja (dakle, od daleke 2004.). U toj firmi nisu bili voljni za razgovor sa novinarima".

Sa takvim, i ko zna još kakvim istim i sličnim „velikim" preduzećima, ulazimo i u 2013. Na drugoj strani, uništavamo, zahvaljujući i istom tom RTB, jedini državni Institut za bakar u Boru, jer bakarnom gigantu kao da nije potrebna svetski ugledna naučna kuća (pre pola veka osnovana zbog njih), nego tamo neki za koje, verujemo, ni predsednik Vlade nije čuo. A možemo, ukoliko zatreba, i lično da mu nabrojimo vazda takvih „uspešnih" privrednika. Uplašen od poluvekovnog jubileja, a zabrinut za svečanu i radnu primopredaju direktorskih fotelja u „svojim" Rudnicima bakra Bor (RBB), direktor B. Spaskovski nije ni prisustvom uveličao proslavu Instituta. Ni on, ni „njegov" partijski drug i predsednik Opštine Bor.

Da bi novogodišnji praznici protekli u slozi, miru i ljubavi, Spaskovski se u ulozi vrhovnog vođe RTB, Opštine Bor, pa i šire, verovatno koristeći i političke funkcije i stečene veze u Beogradu, Švajcarskoj, Šapcu i Raškoj, dosetio da blagovremeno„svojim ljudima", uključujući i penzionisanog Nebojšu Radoševića, obezbedi sigurna rukovodeća mesta. Našli su se u „zlatnim stolicama" i još neki bliski mu šefovi po raznim osnovama.... Zašto ih posebno spominjemo, mada ih ima „sačuvaj Bože i sakloni"? Zato što se ovde ništa ne menja. Čemu i kome zahvaljujući, evo bar delimičnog odgovora. Ovde i danas, jače nego juče, vladaju Dinkićevi lideri (Bor, Spaskovski i Videnović, Zaječar, Boško Ničić, Knjaževac, Milan Mile Đokić, Boljevac, dr Marjanović), a s ljubavlju im pomažu deesovci iz Kladova, Majdanpeka i najviše Knjaževca. Oni su, kako jedan od njih u čuvenoj pesmi i himni borskih rudara pripreti, „jači od sudbine".

Iz RTB-a, u sklopu svega ovoga što nas snalazi, za Novu 2013., razasuće se, diljem zemlje Srbije, njihov fabrički list. Usrećiće siromašnu zemlju Srbiju s gomilama slavopojki o natrposečnim rezultatima i nadljudskim delima direktora i njegovih vernih poltrona, kako napisaše, 23. decembra, i u dnevnom tabloidu „Alo". Nobelovac Gabrijel Garsija Markes, (čija je prva spisateljska ljubav bilo novinarstvo), „najverovatnije bi rekao da su novinari zaboravili profesiju, a političari smetnuli s uma kome oni uopšte treba da služe i u čemu se sastoji njihov posao".

A glas istine isključivo pripada novinarima, a ne političarima, oduvek je bilo, i biće i u 2013. Nadajmo se i na istoku prohladne Srbije.

28.12.2012.

SVETI SAVO, TI POMOZI!

Orden Svetog Save bio je državni orden u Kraljevini Srbiji (1883-1918.) i Kraljevini Jugoslavije (1918-1945.), a od 1945. do danas predstavlja najviše odlikovanje Srpske pravoslavne crkve (SPC). Orden se od 1986. dodeljuje za zasluge na duhovnom, obrazovnom i humanitarnom polju. Dodeljuje se i duhovnim i svetovnim pojedincima, kolektivima i organizacijama (uručuje se i nosi je osoba na njenom čelu). Od 1883. do 1903. ovaj Orden dobili su: Nikola Tesla i August Limijer, od 1903. do 1945. Vlada ilić, Vićentije Vića Radovanović, Stepa Stepanović, Dragoljub Mihajlović (25. januar 1928.), Nikola Rerih, Emst fon Vajczeker, Nikola Spasić, Milan Banjac i 1932. Akademsko pozorište. Od 1945. u tom, zlatnom srpskom kolu, našao se poveći broj intelektualaca i duhovnika, državnika i humanista, veličantsvenih ljudi, vitezova uma i dobrote, među kojima su i Dmitrij Medvedev, Vladimir Putin, Solženjicin, Aleksandar Konuzin, Novak Đoković, Emir Kusturica, Radoš Ljušić, patrijarh Aleksej II, Vlade Divac, te Miroslav Mišković, Bogoljub Karić, Matija Bećković... Kad su ova prestižna odličja dodeljivana niko nije imao zamerki, sve bilo je na svom mestu. Neka kasnija vremena pokazala su, u segmetnima, i izvesne neadekvatne procene. Elem, proteklih godinu dana dično odličje dodeljeno je (najmanje je bitno kojeg reda), koliko smo mogli da vidimo u enciklopedijama i koliko doznajemo, i to čak dva puta, jednom direktoru, i to Blagoju Spaskovskom, RTB Bor. Njemu je, prvo, u odajama Patrijaršije SPC u Beogradu, Vladika Šabački Lavrentije uručio Svetog Save Orden, a sad, na Božić, isto to, u Boru, učinio je i Vladika Timočki, Justin. Odlikovanje je, nesumnjivo, iz oblasti humanitarnog dela. Sem Spaskovskog, odličje su primili i Nebojša Radošević, RBB i Boban Todorović,TIR, jer su, gotovo je sigurno, uticali na odluke upravnih odbora za poklone pravoslavnim svetinjama u bakru i pozlatama, što je aposlutno razumljivo i u duhu tradicije našeg naroda. Na drugoj strani, ne doliči da se takva, najblaže kontroverzna ličnost (poznata nadaleko i po izvođenju novokomponovanog, provokativnog hita „Ne može nam niko ništa, jači smo od sudbine") kakav je Blagoje Spaskovski dva puta, još u razmaku manjem od godinu, okiti svetosavskom ljubavlju. Svetinjom i institucijom od prvorazrednog nacionalnog ponosa. Jer, o njegovim delima i dometima, pa i Radoševićevim kvalitetima, tek će se čuti i pričati (i dalje su na položajima). A kad se to dogodi, moguće je da veličanstveno odličje i suzu pusti. Treći direktor koji ima pravo da nosi znamenje, Boban Todorović,

čelnik TIR-a, jeste zaslužan i ako je u mladim godinama.

Nije na odmet podsetiti da veliki broj radnika u RBB, gde je N.Radošević donedavno bio direktor, a Spaskovski prva mu uzdanica na vrhu ledenog brega, i danas javno svedoče ,,o mobingu, zastrašivanju, pretnjama i diskriminaciji zaposlenih". Oni jedino što drugačije misle i sindikalno se organizuju. Zar samo taj detalj nije dovoljan da se pogledamo u oči ko dobija tako vredna, još crkvena častoljublja, čak i po drugi put, što se nije desilo, zamislimo se, ni jednom Tesli. I ako bi nekad i nekom palo na um da dodeli dvostruki orden Svetog Save u gradu bakra, to bi mogao da bude nekada najomiljeniji i zaslužni direktor Topionice i rafinacije, divni čovek i Srbin, rodoljub i crkveni zaslužnik prvog reda, ne samo u Srbiji, Bratislav Dunjić. On jeste nosilac jednog Ordena Svetog Save, ali iz čiste ljudske vrline i skromnosti, ne bi, zasigurno, prihvatio toliko dragocen i jedinstven dvostruki dar. Danas je, eto, sve drugačije, svet se izmenio u korist političkog marketinga, egoizma, bahatosti, samohvalivosti, vlastoljublja...

Lepo je i tihovno vladika Justin izgovorio pri dodeli ordena u crkvi Svetog Đorđa da je svojoj crkvi dovoljna i čaša vode od radnika kako bismo svi mi bili radosniji, složniji, zadovoljniji. I zato Ordeni Svetog Save, gledam ga netremice, i jeste na grudima svih 5.000 radnika kombinata bakra.

U susret svetosavlju, uprkos svemu, ne zaboravimo:„Sveti Savo, ti pomozi da živimo svi u slozi..."

25.1.2013.

U PRAVU JE ŠMINKER

List "Kolektiv", 8. decembra 2000. godine, saopštava da je odložena primopredaja dužnosti u Rudnicima bakra Bor između bivšeg direktora Blagoja Spaskovskog i v.d. direktora Nebojše Bućana.Taj posao je odložen do daljnjeg.

Godine 2002. Spaskovski, uz otpremninu, napušta RBB.

Iste godine, 16. oktobra, dnevnik"Blic" objavljuje da je "policija podnela više krivičnih prijava protiv bivšeg direktora RBB-a..." Sledi detaljno obrazloženje. U tom velikom tekstu piše i to da je "problem što je posle 5. oktobra neka dokumentacija nestala". Zaključak je najindikativniji: "Verovatno zato i ne iznenađuje što i posle dve godine od promene vlasti još niko nije odgovarao za sunovrat RTB-a Bor"... Štaviše, i Bela knjiga MUP-a Srbije iz 2003. godine (ovih dana kruži po borskoj čaršiji) objavljuje neke zanimljive podatke o tom direktoru. Nego, te 2002. novine beleže dalje (citat): " Premijer Zoran Đinić, posetivši Bor u februaru ove godine, rekao je da će se lično založiti da se ažurira rad sudova"... U istom napisu za jednog drugog, tada poznatijeg borskog direktora, danas moćnog biznismena u Bgd, piše "da je uprkos zabrani u septembru i oktobru 2001. dozvolio izvoz 113 kilograma zlata kome se gubi svaki trag". On je, u eri sumnjivih privatizacija, kupio i jednu od fabrika na "Sedmom kilometru". Tad je u lošem kontekstu prozvan još jedan, i danas aktuelan i izuzetno važan direktor u poslovodstvu Basena. Ne spominjemo, namerno, imena ni onog "zlatara", ni ovog današnjeg koji se decenijama, čini se, pretplatio na istu fotelju.

Godine 2001, 15.oktobra, u privatnim "Borskim novinama" čitamo izjavu direktora marketinga RTB-a Bor, Borivoja Stojadinovića:

-Cena bakra u septembru na svetskoj berzi bila je 1.426 dolara za tonu, naša proizvodnja je 1.600 tona mesečno, pa kako to izdržati. Da bi preživeli treba nam proizvodnja od 6.000 tona katodnog bakra mesečno. Treba da rekonstruišemo Upravni odbor, trebaju nam ljudi sa autoritetom.

U istom broju saznajemo da je na Borskom jezeru ukraden bronzani spomenik Mikloša Radnotija, borskog logoraša i čuvenog mađarskog pesnika.

Gde smo danas, kako nam je, kako oni, kako mi, građani i narod, radnici i seljaci, poštena i ostala inteligencija? Kako teče bakarna reka, kuda nas nose ove smutljive i zbunjive vode?

Spaskovski se na velika vrata vratio potkraj 2008. na krilima DS-a i G-17. Napustio je ljubljeni SPS u kojeg se, ima svedoka, zaklinjao kao u delo božjih

ruku. I nije mu zameriti. Ko ne bi? Snašao se čovek. Desila mu se i visoka cena bakra o kojoj je Borivoje Stojadinović (kasnije bio i generalni) samo sanjao. A ovoga danas, i onoga posle 2000, hoće pa hoće i demokrate, i naprednjaci, i nazadnjaci, i europejci, i Finci i Kanađani, Ameri, i Bosanci. Otvoreno govori - i peva - da mu ne može niko ništa. Stižu upozorenja o brzom restrukturiranju koje traje još od februara 2004. i da se galopira ka stečaju, ali ON opet ne posustaje. Šminka grad i okolinu, obećava nove investicije, dobija garancije za kredite, odlaže stare kredite, ne raspisuje tendere, direktoriše celim krajem, u zoru, kad ceo grad spije, posećuje štrajkača glađu Dragišu Trujkića, saopštava ogromnu dobit a dugovi do Nemanjine 11; nagrađuje spasioce zalutalog laneta, režira, markira i nastupa, komponuje i dekomponuje, kritikuje i hvali, disciplinuje i kažnjava, obećava i zapošljava, obrće i okreće, kreči i leči nevolju, dobija crkvena ordenja, i sve se crveni, plavi i žuti u političkom proleću koje nam je lično poslao... Kako ON radi, tako svi misle, kako on misli, tako svi rade.

Traje vrtoglavo vreme privatizacije i ziratizacije, državnih garancija, odlaganja i nezalaganja, zlatnog življenja na lovorikama ministarskih i političkih drugarstava, i niko mu ništa - već je viđeno - niti hoće, niti može. Kao da je svima dobro sa njim, i njemu još bolje sa ostatkom sveta. Upravo zato mu treba, ne samo čestitati, nego odati najviše počasti koje se pokatkad upriliče najvećim državnicima i gromadama od nauke. ON je to i te kako zaslužio. Bor zaista lepše izgleda, šta će biti sutra, to je tuđa briga, i to nije muka ni rudarskog ministra Bačevića, ni prozapadnosrpskog Dušana Petrovića, tek Mlađana Dinkića, još manje Borisa Tadića ili već zaboravljenog rudarskog ortopeda Dulića. Naša je to, partijo na vlasti, i poštovani Aleksandre Vučiću, briga pregolema. Zašto nas baš toliko boli glava? Zato što ne zaboravismo ni onu 2000., pa ni 2002., 2003., ni usijanja, ni reči, ni ONE kojima, iako je trebalo, nije falila dlaka s obrve.Tad se desila i revolucija, tad je bilo najbolje vreme za preokret i čišćenje, danas kasnimo, kao da više nemamo snage. Srbija se umorila. Umorila se Srbija.Toliko se iznemoćalo da ni posle 12 godina nije pronađen lopov bronzanog Radnotija. Nije bilo ni dovoljno dokaza za gore navedene, i nenavedene, osumnjičene s početka 2000. Pa, šta sad hoćemo, sad smo manje revolucionarni, a bogatiji jesmo, imamo više bakra (tačno za 1.000 tona mesečno uz ogromna ulaganja), i rekordnu cenu crvenog metala, i dobit od čak 56 miliona dolara, malo li je? U pravu je šminker!

8.3.2013.

OVO NIJE VREME SANJARA

„Nikada nisam zadovoljan, ako jesam, onda nema napretka". Ova misao se zametnula na jednoj farmi u Francuskoj od radnika koji je brinuo o lovnom području gazdinstva.

„Kod odluka, pa i političkih, praksa se ne osvrće na srpske mudrosti, izreke, poput one „Samo sloga Srbina spasava". Ovu rečenicu je sročila Branka Otašević u nedeljnoj „Politici".

Pisac Momo Kapor ovako zbori u svojim Beogradskim pričama: „Ovde je uvek bilo toliko ratova, da se uvek mora tačno reći pre kog rata se nešto dogodilo".

Drugi srpski pisac, Petar Lazić, podseća: -Sve što se desilo našem čoveku u vezi je s kafanom... pa gde to ima da čovek na jednom mestu može da zadovolji osnovne životne potrebe (za hranom i pićem), da pronađe ženu ako mu fali, da izgubi ženu ako ima viška, da sklopi poslove, da brine o državi kao što ona brine o njemu...

„Današnje vreme nije vreme sanjara, a samo u takvim vremenima rađaju se urbane legende", napisao je profesor Nikola Božilović.

„Srpske vojske nikada nisu izgubile bitku zbog kukavičluka i bezdušnosti. Samo izdaja i obmana mogle su ih sprečiti da brane svoju čast do kraja". (Radomir Petrović Kent, četnički komandant).

Delfa Ivanić, Srpkinja, sama je isticala da je u svom životu najviše bila ponosna na to što su Nadežda Petrović i ona 1903. stvorile Kolo srpskih sestara, zatim na spasavanje 1912. i 1913. u Lješu srpskih ranjenika, na pomoć srpskim zarobljenicima. Spasla je, u velikoj meri, desetine hiljada života i zato je srpska heroina. Zbog pomaganja Ravnogorskom pokretu zatvorena je posle 1945. i zbog tog „malog greha" bila je zaboravljena sve do smrti, 1972.

„Samo dok se čezne, razmišlja i čeka, to je ljubav, ono drugo ima drugih kategorija", verovala je Desanka Maksimović.

Danas se Srbija divi Novaku Đokoviću i ima kome. Malo je ostalih velikana tog ranga i kova. Malo je i onih koji mogu, i hoće, da se ugledaju na dela i mudrosti u početku teksta. Imamo i darovite dece, uspešnih ljudi i na ostalim poljima sem sporta. Nego, kome se mi to sad klanjamo u manjim sredinama, e, to je pitanje mnogih pitanja. Pođimo od najbližeg okruženja između Timoka i Dunava. Negotin, oduvek kulturna prestonica istoka Srbije, trenutno je u priči pobednice emisije RTS "Ja imam talenat". Ako nekoga pitate ko je danas najpoznatiji, i ko se najviše spominje u gradu vina i muzike, verujte,

većina će spomenuti socijalistu i predsednika Opštine, magistra Urukovića, eventualno poslanicu Radmilu Gerov. Bor se prepoznaje po političaru i direktoru RTB-a Blagoju Sosi Spaskovskom i njegovom hitu „Ne može Ml niko ništa", Zaječar po dva dobra drugara iz srećnih godina, Bošku Ničiću i Saši Mirkoviću, Knjaževac po bivšem državnom sekretaru Milanu Đokiću, eventualno Saši, zlatnom roštiljdžiji, Majdanpek po predsedniku Opštine i lideru demokrata Popoviću, Kladovo se više ne prepoznaje po direktoru „Đerdapa", Boljevac je znan po opštinskom čelniku, dr Nebojši Marjanoviću ili socijalisti, političaru i boemu Voji Vijoroviću, čuvena Sokobanja sad se najviše spominje po nekadašnjim nezaboravnim gostima Ivi Andriću, Nušiću, Stevanu Sremcu. Oni što su ovde opravdano zavređivali najveću pažnju odavno su u Beogradu, možda Novom Sadu, pokoji je otišao na visoke škole u Ameriku i Evropu na zapadu.

Ovde su na glasu političari i direktori i - niko više. Oni vedre i oblače. Oni su prvi u TV dnevnicama i na stranicama uglavnom „svojih", plaćenih novina, oni ne daju nikome da ih smeni, niti profesionalno promeni, oni su isti oni iz Titovog doba, samo s neuporedivo manje odgovornosti, discipline, vrednoće. Politička vlast je njihovo zanimanje. Nije bolje, nažalost, ni u Pomoravlju kod večitog Palme, Zaječaru, Šapcu, u bilo kom drugom većem srpskom mestu. Oni sve grabe i drže, i nož i pogaču, i zadovoljni su postignutim. Nisu kao onaj farmer, neškolovan a mudar, pa da sebi, i ostalima, ponosno izgovori: - Nikad nisam zadovoljan, ako jesam, onda nema napretka. Kod nas nema nekog bogzna napretka, ima zadovoljstva. I to što direktori nasušnog RTB Bor saopštavaju - i pevaju - samo je velika laža. A „male grehove", kao onaj naše Delfe Ivanić, i njih treba razumeti; ako se dogode u velikim radnim i dobronaklonim bitkama. I nikad ne smetnuti s uma misli Mome Kapora, Lazića, prof. Božilovića, Desanke, Otaševićeve... Jer, dosta nam je, i muka nam je, od Dinkićevih (Spaskovski, Bor, Ničić, Zaječar, Đokić, Knjaževac...) lidera!

22. 3. 2013.

TUČA NA TITANIKU!

Nedavno smo bili svedoci svađe dva sindikata oko toga ko će od njih imati primat u RTB-u Bor. Tuku su, a ne vide da se nalaze na Titaniku. Ovako Mijat Lakićević (jedan od naših najpoznatijih ekonomskih novinara) završava opširni tekst o RTB Bor u najnovijem Novom magazinu.

Ne zna Lakićević da se sindikalni rat nije završio, da je u Topionici i rafinaciji tek krenuo. Direktori su (ko će drugi) već namestili svoj, Rudarski sindikat kraj topioničkih peći, a oni, topioničari, našli se u čudu: pored već dva reprezentativna sindikata, Samostalnog i Nezavisnog, sad se pojavljuje još jedan - bez reprezentativnosti i svakog smisla. Logičnije bi bilo da osnivaju sindikat topioničara, mada im do sada ni postojeći nisu smetali. Naprotiv. Zato su glavni direktori već dobili pregršt krivičnih prijava. U jednom od mnogih pisama ovom novinaru, radnici podsećaju kako je, neznajući zašto, stalo gradilište novih metalurških pogona i kako su, na opšte iznenađenje, pokušali da prodaju, umesto da prerade, izvesnu količinu koncentrata bakra. Osujetili su ih tadašnji sindikati. U međuvremenu, direktor RTB-a otvara evropejski šampionat u bilijaru. Navodno, razvija turizam pored dve turističke firme i predsednika Opštine kojeg je, i na taj način, skrajnuo, da ne kažemo, ponizio.

Mediji saopštavaju kako su u Uniji poslodavaca Srbije prozvali državu što je poslednjih deset godina u propala preduzeća investirala 4,2 milijarde evra. "U "rupe bez dna", firme u koje je sipano najviše novca, spadaju PEU Resavica, GSP Beograd, Železnice Srbije i RTB Bor". Država je želela da spase propale firme, pa i RTB. Da li je uspela? Iako generalni direktor kombinata bakra govori da jeste, ne bi se reklo. Štaviše, dug od 600 miliona evra 2008. kad je on došao, popeo se - naglašava novinar Lakićević - na 1,5 milijardi. Restruktuiranje ne može da bude "bez dna", i kad mu dođe kraj, hoće li, i ne samo direktorima, nego i bivšim i sadašnjim ministrima, doći kraj.

Blagoje Spaskovski, stalni gost naših rubrika, s razlozima, i dalje otvara i zatvara razne fešte i gradi spomenike koji će nas tek skupo koštati. Da je bilo sreće pa da opštinsko rukovodstvo, kao sada, stane i suprostavi se bahatostima i srljanjima, bilo bi svima i bolje i lakše. Ako je million evra izdvojeno samo za gradnju Zoološkog vrta, i ko zna koliko još za naizgled velike poslove, trebalo se setiti i Toplane koja je u blokadi i u dugu 700, 800 miliona dinara ili Vodovoda iz kojeg godinama "curi" 50 odsto zdrave pijaće vode... U centru grada okrečiše sve zgrade, zaboraviše četiri škole. Okrečiše i privatni hotel, i našminkaše dosta toga. Ima, ruku na srce, i valjanih poteza

u toj celoj raboti.

Neverovatno je, na primer, da radnici i sindikati nemo gledaju u opustelo gradilište Nove topionice. Kao da im je važniji bilijar (koliko će samo taj bespotrebni luksuz da plate) od sopstvene kuće u kojoj se talasa i kipti. Zar ne vide da je i država, zajedno sa svima nama, i RTB-om, propala. Nema više para, kako su to u Uniji poslodavaca nazvali, za PROPALA preduzeća.

Za te poslednje četiri godine, otkako magični Spaskovski spašava RTB, ne samo što se dugovi gomilaju, nego i on uspešno pliva menjajući političke opcije. Posle izvornog SPS-a, pa Dinkićevog G17, te nedoličnog udvaranja Borisu Tadiću, Šutanovcu, Petroviću, Duliću, evo, stiže i do vladajućeg SNS (bar je to očigledno). Ne bi se reklo da mu je u tom naumu pomogla pesma na prošlogodišnjoj slavi naprednjaka, ili... Možda nešto više o tome znaju Jogovanka Tabaković, dr Bačević. Tu temperamentnu folklornu igru, sad su tek, po drugi, treći put, uvideli i Dinkić, Đilas, Dačić. Prekasno!

Pisac i režiser, rodom iz sela Vratarnica i šabački đak, čuveni Živojin Pavlović, režirajući film "Na putu za Katangu", u hotelu "Evropa", ovde, u Boru, rekao mi je da je nezadovljan scenariom Radoša Bajića i da nije trebalo da se upušta u taj projekat koji je zdušno pomoglo, i smislilo, tadašnje partijsko bratstvo na čelu sa Nikolom Šainovićem, pa i Blagojem Spaskovskim, (mislili su da će "zemljak" Pavlović napraviti soc-relaističku priču). Tada je bila jača proizvodnja i neuporedivo se bolje i više radilo, a ispalo je da je film, da li zbog poređenja sa napuštenom i opustelom Katangom, dobio jednu od prestižnih nagrada na uglednom pulskom festivalu. Da je veliki umetnik živ i da ga pozove sadašnja lokalna vlast, mnogi bi ga posavetovali da sačini i fim, ne o Boru i borskim rudarima (tog bilja već je u izobilju), nego o naručiocu posla, o Blagoju i njegovom, Blagojevom kamenu na ulazu u grad bakra iz pravca aerodroma, lokaliteta nezvanično nazvanog "Boris Tadić". (Onaj asfaltni put gazda je spremio za neuspeli predsednikov dolazak). Onda bi se smirila i do sada na ovim prostorima neviđena sujeta. Jer, Živojin bi, kao i svaki srpski Živojin, za razliku od recimo čestitoga akademika Kovačevića, pretpostavka je, u trenu shvatio ko bi mogao da bude glavni junak njegovog novog dela.

U poverenju: glavni junak tog, mogućeg filma (uopšte nije u vezi sa Titanikom onog Lakićevića?) možda bi dobio i najprestižniju nagradu Američke filmske akademije. Kad je zavredio dva ordena Svetog Save, što ni Tesli nije pošlo za rukom i umom, zašto ne bi dobio i bar - jednog Oskara!

Izlaz je u saznanju da je Srbija predugo u uspešnom propadanju i to najviše zbog lažnih veličina!

5. 4. 2013.

500
NA
DAN

„INSAJDER“ OTKRIVA: RTB BOR DUGUJE MILIJARDU EVRA

- Nekadašnji rudarski gigant, i jedini proizvođač bakra u Srbiji, RTB „Bor“, kompanija je čiji dugovi iznose više od milijardu evra. Svake godine sve više se zadužuju, a sve dosadašnje vlade, uključujući i sadašnju, to su tolerisale i odobravale nova zaduživanja. Pored 860 miliona evra dugova koji su se gomilali još od devedesetih godina, Vlada Srbije 2009. godine odobrila je kompaniji nova zaduživanja, pa je RTB do kraja 2012. godine podigao kredite od najmanje 220 miliona evra, da bi aktuelna vlada 2013. odobrila nova zaduživanja od skoro 132 miliona evra, istražio je "Insajder".

- Više od 70 odsto svih dugova predstavljaju dugovi prema državi, a do njih je dovelo dugogodišnje neplaćanje kredita, poreza i doprinosa, taksi za iskopano mineralno bogatstvo zemlje, neplaćanja struje.

A kako je pokazala analiza "Insajdera", dug bi bio i veći da u februaru Vlada Srbije nije ovoj kompaniji otpisala 31,9 miliona evra, a u 2010. i 2011. umesto nje izdvojila 27,4 miliona iz budžeta za povećanje radnog staža zaposlenima. Osim ovih dugova, RTB „Bor“ duguje državi 15,5 miliona evra za rudnu rentu jer koristi mineralno bogatstvo Srbije, a pošto ovo preduzeće godinama nije plaćalo struju, u ovom trenutku duguje EPS - u 113,4 miliona evra. Kako tvrdi "Insajder", dok se stotine miliona evra ulažu u novu rudarsku opremu, obnovu zastarele tehnologije i nove industrijske pogone, kompanija je najveće poslove sklapala direktnim pregovorima. Iako bi upravo zbog ovolikih ulaganja nadležne institucije trebalo da kontrolišu i brinu kako se troše ova sredstva, već tri i po godine Vlada Srbije nije imenovala predsednika Upravnog odbora RTB „Bor“. Prema navodima aktuelnog generalnog direktora RTB Blagoja Spaskovskog, u trenutku kada ga je Vlada Srbije krajem 2008. godine imenovala na to mesto, dugovi ove kompanije iznosili su oko 860 miliona evra, od čega je oko 600 miliona bio dug državi i državnim preduzećima. Samo u prethodne četiri godine, u isto vreme kada je ovo preduzeće podiglo kredite od najmanje 220 miliona evra, napravilo je ukupni gubitak od oko 51,7 miliona evra. Višemesečno istraživanje "Insajdera" pokazalo je da se stotine miliona evra novih kredita povlače i troše bez realnih planova, čak i bez realne ekonomske analize koja bi pokazala kako jedno od najzaduženijih preduzeća može ikada

da vrati ove dugove.

Prethodna i aktuelna vlada odobravale su i nova zaduživanja RTB „Boru", bez ikakve kontrole trošenja sredstava i opravdanosti ulaganja, kao i neplaćanje obaveza, otpisivanje dugova, pa je čak i umesto ovog preduzeća iz budžeta plaćala doprinose. Osim toga, govori istraživanje "Insajdera", dug RTB-a prema državi i državnim preduzećima od više od 600 miliona evra, trebalo bi da bude pretvoren u državni kapital u ovom, sada društvenom preduzeću, i tako praktično oprošten.

***Blic* 2. 12. 2013.**

KO IZ VLADE ŠTITI PSOVAČA: SRAMOTA JE DA ON BUDE DIREKTOR

Ministarstvo privrede insistira na tome da se opravda i dokumentuje svaki dinar koji je u RTB "Bor" došao iz džepova poreskih obveznika, što direktoru ne odgovara.

Takav zahtev stvara nervozu kod onih koji se bore da ne izgube dosadašnje privilegije, kaže za "Blic" ministar privrede Saša Radulović.

Njega je na audio-snimku, napravljenom za vreme jednog od kolegijuma, direktor basena "Bor" Blagoje Spaskovski nazvao majmunom, džukelom i idiotom. Razlog za to je, pretpostavlja se, upravo to što Ministarstvo privrede i od ovog, kao i od drugih preduzeća u restrukturiranju, traži informacije i dokumentaciju o njihovom radu i na koji način raspolažu državnim novcem, s obzirom na to da se finansiraju iz budžeta.

Spaskovski je na račun Radulovića izgovorio sijaset psovki poput „koji mi ti k... povećavaš...", „p....ti materina", „džukelo jedna", „majmune jedan", „j... se Raduloviću", „mamicu ti j....". Spaskovski je kazao i da Radulović ne može da ruši zakone, da ne može da hapsi, a da njega (Spaskovskog) „mogu samo na silu, kao što je nekada bilo u vreme Tita".

- Najveće opstrukcije kod prikupljanja ličnih karata tih preduzeća dolaze upravo iz RTB "Bor". Tamo su potrošili ogromne novce poreskih obveznika, traže nove pare, nema odgovarajuće dokumentacije, a ponašaju se kao da

ih i dalje štite neki političari - rekao je Radulović.

On kaže da ni RTB "Bor" niti bilo koje drugo preduzeće u restrukturiranju više neće moći da funkcioniše kao do sada. Pojašnjenja radi, RTB "Bor" već duže posluje pozitivno. Međutim, kao i druga preduzeća u restrukturiranju, godinama nisu imali nikakve obaveze prema državi, nisu plaćali porez, struju, vodu... ali su uredno dobijali novac iz budžeta. Poznato je i da je cena izgradnje nove topionice i fabrike sumporne kiseline u basenu utrostručena sa 100 na 300 miliona evra.

Tokom jučerašnjeg dana Blagoje Spaskovski nije odgovarao na telefonske pozive i poruke novinara "Blica" kako bi objasnio svoje ponašanje na kolegijumu u basenu. Ni Milan Bačević, ministar prirodnih resursa, rudarstva i prostornog planiranja, a u čijem resoru je RTB „Bor", nije želeo da komentariše ovaj slučaj. Ostale su, međutim, upamćene njegove izjave da "basen dobro radi", da Spaskovskog samo zlonamerni kritikuju, kao i da je menadžment basena sposoban. Slučaj Spaskovski juče nije želeo da komentariše ni šef ekonomskog tima SNS Milenko Dželetović. Spaskovski je, inače, već neko vreme kadar SNS.

Blagoje Spaskovski u RTB "Bor" radi od 1972, ali je od njegove profesionalne još zanimljivija partijska karijera. Najpre je bio član Saveza komunista, zatim član SPS, pa G17 plus i URS, posle čega je ušao u SNS. Ostao je upamćen po tome što je na proslavu pet godina SNS došao sa štakama i gipsom na nozi kako bi, pričalo se, partiji pokazao lojalnost.

Blic, 19. 1. 2014.

DIREKTOR RTB ZAPOSLIO 500 LJUDI ZA DAN!

Dan pred održavanje izbora, 15. marta ove godine, u RTB Boru stalni radni odnos dobilo je 500 radnika.

RTB Bor je već godinama kompanija u restrukturiranju. U prevodu, zakon je štiti od bilo kakvih prinudnih naplata, „gleda kroz prste" zbog neplaćenih doprinosa i pokriva ovu obavezu prema 5.000 radnika iz budžeta. U zamenu za ovaj prilično komforan način poslovanja, RTB Bor, kao ni druge firme u restrukturiranju, ne mogu zapošljavati bez saglasnosti Agencije za privatizaciju. Spaskovski, kako saznajemo, nema tu saglasnost.

- U subotu, 15. marta, dobili smo rešenja za rad na neodređeno vreme. Do tada smo svi, zbog trenutnih potreba za neke poslove, imali rešenja na određeno vreme - kaže jedan novoprimljeni radnik RTB-a.

Zbog ove nezakonite radnje zasad nije podneta nijedna prijava protiv rukovodstva RTB-a, ali unazad tri godine protiv čelnika RTB-a podneto je više od 20 krivičnih prijava za zloupotrebu službenog položaja. Blagoje Spaskovski na pitanja „Blica" pristaje da odgovori pismeno. Tvrdi da jeste zaposlio na neodređeno vreme 500 radnika, ali ne samo u jednom danu.

- Saglasnost Agencije za privatizaciju nam u ovom slučaju nije bila potrebna jer je reč o broju radnika koji ne prelazi 10 odsto ukupnog broja zaposlenih u kompaniji, a kojih ima 5.222. Na pitanje, otkud da RTB Bor odluči da ulaže milione evra u sređivanje grada ako u isto vreme ne izmiruje svoje obaveze prema državi i dobavljačima, Spaskovski tvrdi da je u „pitanju društveno odgovorno poslovanje".

- Za sav novac koji je RTB Bor izdvojio u te svrhe postoji saglasnost Agencije za privatizaciju, tvrdi generalni direktor RTB Bor. Ova firma, inače, jedna je od onih koja nije Ministarstvu privrede dostavila ličnu kartu, odnosno pregled ukupnih dugova i potraživanja, kao i spisak svih dobavljača. Čak se, da podsetimo, januara ove godine u javnosti pojavio audio-snimak sa kolegijuma RTB Bora, na kom se jasno čuju psovke koje Spaskovski upućuje tadašnjem ministru Saši Raduloviću zbog zahteva da ovaj, kao i sve druge firme u restrukturiranju, dostavi podatke o poslovanju. Ponašanje Spaskovskog tada niko nije želeo da komentariše.

Juče je „Blic" bezuspešno pokušavao da od predsednika Upravnog odbora RTB Bora dobije odgovor da li je UO dao saglasnost da se broj novozaposlenih

uveća za skoro deset odsto. Od decembra 2013. predsednik UO RTB Bora je Boris Dragović, šef kabineta ministra finansija Lazara Krstića. Do njegovog dolaska RTB nije imao predsednika UO tri godine.

Ko je Blagoje Spaskovski?

od 1972. radi u Rudniku bakra Bor.

Od 1990. do 2000. bio gen. direktor borskog rudnika bakra.

2008. godine došao na čelo RTB Bor grupe.

Tokom devedesetih istaknut član SPS i blizak saradnik Nikole Šainovića

2010. predvodio listu Ujedinjenih regiona.

2013. napušta Regione i prelazi u SNS... i kod naprednjaka je bio na čelu izborne liste (prim. prir.).

Blic, 6. 4. 2014.

Bor, ispred Doma kulture, izborna kampanja: april, 2012.

12
I
MINUT

RUPA DUBOKA MILIJARDU I PO DOLARA

Rudarsko - topioničarski basen Bor (RTB) i Institut za rudarstvo i metalurgiju u konsultativnoj saradnji sa OUTOCUMPU-om iz Finske 1987. godine su napravili studiju opravdanosti izgradnje nove topionice u Boru. Tada se zaključilo da bi za godišnju proizvodnju 200.000 tona katodnog bakra, koliki je bio planirani kapacitet topionice, bilo potrebno uvoziti dodatnih 250.000 tona koncentrata, odnosno 50.000 tona katodnog bakra. Kako je od tada vađenje rude bakra u Boru dodatno opalo, izgradnja nove topionice je potpuni poslovni promašaj.

Dr. Mile Bugarin, zamenik direktora Instituta za rudarstvo i metalurgiju, u intervjuu datom "Pulsu istoka" iznosi podatak kako se poslednjih četvrt veka nisu gradile topionice manjeg prerađivačkog kapaciteta od milion tona godišnje, a poslovodstvo RTB-a upravo tako nešto planira. "Ni jedna zemlja sa tržišnom ekonomijom danas u svetu nema topionicu kakvu Bor gradi od 80.000 tona godišnje katodnog bakra," ističe dr. Bugarin i nastavlja: "U svetu danas ima oko 120 topionica različitih tehnologija (uglavnom je oko 60 odsto osavremenjeno sa novim tehnologijama), gde se koncentrat topi u lebdećem stanju ili u rastopu ili sa starim-klasičnim tehnologijama u plamenim i šahtnim pećima, zatim75 rafinacija, 160 aktivnih rudnika i oko 30 ležista bakra u pripremi i oni će biti otvoreni do 2016 godine. U savremenim topionicama ima slobodnih kapaciteta za preradu koncentrata bakra od oko 30 odsto."

Već ovi podaci ukazuju na neisplativost izgradnje nove topionice, jer ni postojeći kapaciteti u svetu nisu do kraja iskorišćeni, tako da bi topionica mogla da računa jedino na rudu dobijenu u samom RTB-u. Velika potražnja za katodidnim bakrom u svetu je doživela svoj vrhunac i sada je u stagnaciji i padu. Snažan industrijski razvoj velikih tržišta kao što su Indija i Kina završen je, u svetu vlada privredna kriza, tako da će cena bakra vremenom da opada sa današnjih 8.000 dolara po toni.

Uprkos svemu ovome poslovodstvo RTB-a na čelu sa Blagojem Spaskovskim namerava da sprovede projekat izgradnje Nove topionice koja će na kraju da košta skoro pola milijarde dolara, umesto prvobitno planiranih 150 miliona dolara. Uz sve to, RTB je trenutno već u finansijskoj dubiozi od preko 1,5 milijardi dolara (od kojih je preko milijardu dolara

duga nastalo pod sadašnjih menadžmentom za poslednje četiri godine), a proizvodnja je iz godine u godinu sve niža.

Dr. Bugarin upozorava: "Da bi RTB Bor proizveo samo 50 odsto potrebnog minimalnog godišnjeg kapaciteta koncentrata za novu topionicu, potrebna su kontinuirana ulaganja od oko 500 miliona USD u rudnčku i flotacijsku infrastrukturu u naredne 3-4 godine kako bi se obezbedio maksimum proizvodnje za narednih deset godina oko 45.000 tona katodnog bakra, što je tek oko 50 odsto minimalnog kapaciteta za novu topionicu.Ukoliko bi se duplirale investicije i istovremeno krenule sa prethodnim investicijama u šestoj godini moglo bi se doći do kapaciteta od oko 80.000 tona bakra godišnje iz ležišta RTB-a i taj kontinuitet proizvodnje bi trajao oko devet godina, a da bi se održao treba u šestoj godini započeti nove investicije u novim zahvatima proširenja kopova i pripremnih radova.Te investicije takođe nisu male."

Proizvodnja rude iz Majdanpeka sa presekom za januar 2013. godine je katastrofalna, jer je rudnik u poslednje četiri godine doveden pred zatvaranje. Proizvodnja rude na Severnom Reviru je pred zatvaranjem odakle se trenutno jedino proizvodi ruda sa dna kopa, lošeg kvaliteta iz kojeg je nemoguće dobiti koncentrat za novu topionicu. Na Severnom Reviru mulja ima do kraja 2013. godine i neophodan je novi investicioni ciklus proširenja za koje menadžment nema ni projekte, niti analize tog proširenja.

Proizvodnja iz Južnog Revira za sada ne postoji, radi se na raskrivci sa smanjenim kapacitetom da bi se došlo do rude gde je potrebno ukloniti 8-10 miliona tona raskrivke za 5 miliona tona rude. Nakon toga je potrebno ukloniti 60 miliona tona jalovine da bi se došlo do 40 miliona tona rude, a da bi se ona izvadila mora se izmestiti regionalni put Majdanpek - Beograd, gradski kolektor fekalnih voda i reka Mali Pek koji prolaze kroz ležište, zatim ispumpati 16 miliona kubnih metara otpadne vode iz kopa za koju treba izgraditi fabriku za prečišćavanje vode, kako bi se ista pustila u reku Pek. Rudnik Veliki Krivelj je za sada najstabilniji u proizvodnji rude, i to oko 8 miliona tona. Problem Velikog Krivelja što kapacitet jalovišta je skoro popunjen i ima rezerve za još oko 18-20 miliona jalovine. S obzirom da se 2,5 miliona tona rude doprema iz Cerova što sa kriveljskom rudom iznosi oko 10,5 miliona tona godišnje.

Ležište „Cerovo 1" je otvoreno 1991. sa kapacitom od 2,5 miliona tona godišnje rude. Ležište je sa učešćem oksidnog bakra do 35 odsto i nije uopšte prikladno flotacijskom tretmanu na način kako se sada i ranije prerađuje ruda bakra. Ležište je obustavilo proizvodnju 2002. godine, jer je proizvodilo gubitke, a otvoreno je kao politički rudnik. Ponovno aktiviranje Cerova za

nekih 12 miliona tona rude je urađeno 2011. od strane Spaskovskog koji se poslužio prevarom kako bi prikrio loše poslovanje nalazišta: ruda iz Cerova se posle mlevenja meša sa onom iz Krivelja, tako da se ne zna koliko rude potiče iz kog nalazišta. Mesečno se zbog ovoga proizvode gubici od 2,5 miliona dolara.

Umesto da investira u istraživanje novih nalazišta, Spaskovski forsira Novu topionicu iz čisto marketinških razloga koji koriste jedino njegovoj stranci, Ujedinjenim regionima Srbije na čijem je čelu Mlađan Dinkić. RTB je zvanično u restruktuiranju, što direktoru omogućuje da plaća samo onome kome hoće da plati - ni prinudna naplata u ovakvim slučajevima nije moguća.

Tako Spaskovski novac može bez ikakvih problema da troši na ono što njemu i URS-u odgovara. U renoviranje hotela „Jezero" uloženo je oko 4 miliona dolara. Sa tim parama mogla su da se sagrade dva nova hotela kao što je „Albo" u Boru. Za „Jezero" se iz TIR-a stalno odvozi mazut za grejanje praznih prostorija. Ovaj hotel mesečno potroši 80.000, a ne prihodije više od 10 hiljada evra. Zoološki vrt, koji je osnovao Spaskovski, po nekim proračunima mesečno troši 7 miliona dinara.

Čim je postao generalni direktor RTB-a iz koga je prethodno otišao uzevši otpremninu, Spaskovski prodaje dva pogona i tako dolazi do neophodne gotovine za finansiranje svojih i prohteva svojih političkih mentora. Kisikana se prodaje veoma jeftino iako je pogon relativno nov, a glavna je dovodna aorta kiseonika za novu fleš peć u Novoj topionici. Primera radi, za zadati minimalni kapacitet od 400.000 tona koncentrata godišnje potroši se oko 98.000 tona kiseonika ili 73.200.000 metra kubna, što po sadašnjim cenama iznosi oko 7 miliona evra godišnje. Ukoliko se proces koji je zadat kapacitativno ne šaržira u kontinuitetu od oko 60 tona koncentrata na čas, utrošak kiseonika je znatno veći, a samim tim i troškovi se funkcionalno povećavaju.

Kvarcni belorečki peščar je prodat 2009. godine, a neminovan je za šaržu koncentrata kao topitelj. Godišnje potrebe kvarcnog peska kao topitelja koncentrata bakra iznose oko 40.000 tona, što je u novčanoj vrednosti oko 2 miliona evra godišnje.To je najveće ležište kvarcnog peska u regionu sa najboljim kvalitetom. Rezerve su preko 150 miliona tona, pogon je nov, izgrađena nova separacija, a prodat je za milion evra i 3 miliona evra investicija za šest godina. Interesantno je da je vlasnik iz Bugarske (od pre neki dan novi gazda je Nemac) i da je sve kvalitetne kvarcne sirovine kupio u Srbiji i postao monopolista te sirovine (kvarc u Rgorini, Donja Bela Reka u Boru, kvarcni pesak u Ubu…).

Blagoje Spaskovski nije nepoznat pravosudnim organima. Godine 2001.

bio je hapšen zbog ukupno 17 krivičnih dela koja je počinio u RTB-u Bor. Da bi se spasao dugogodišnje robije, aktivirao je svoje političke veze, na prvom mestu one u G 17 Plus, u koji je dospeo posle članstva u SPS-u i SRS-u. Posle je koketirao sa Demokratskom strankom, ali ona više nije na vlasti, tako da mu trenutno zaštita, osim iz URS-a stiže i od pojedinaca iz SNS-a gde je učlanio svog pomoćnika i kolega u kriminalnim radnjama Milinka Živkovića koji ekspresno postaje regionalni predsednik ove stranke.

Pošto sam može da bira koji će račun biti plaćen, a koji ne, Spaskovski je godinama odbijao da plaća struju, pa je zbog duga EPS-u od preko 100 miliona dolara vlada 2010. morala da odobri poskupljenje struje kako bi sprečila bankrot ovog javnog preduzeća.

Tabloid, br 312, 2013.

TRI „KRIVELJA“ ZA SPAS NOVE TOPIONICE

Prof. dr Nedeljko Magdalinović iz Bora jedan je od naših najpriznatijih rudarskih stručnjaka, bivši dekan Tehničkog fakulteta Univerziteta Beograd, član je Inženjerske akademije Srbije i Balkana sa sedištem u Istanbulu.

Da li ste, profesore Magdalinoviću, upoznati sa gradnjom nove topionice bakra i koji je osnovni problem u celom tom, izuzetno važnom za Bori i državu, projektu?

-Ne samo mi iz struke, već i građani znaju kad je i kako počela gradnja i , bar zvanično, kada će nova topica biti završena. Nepoznate su neke druge okolnosti, primerice koliko će zaista da traje gradnja i koliko će da košta (cela investicija biće više nego udvostručena). Nepoznanica je i da li će biti dovoljno domaćih sirovina za preradu. Danas mogu da tvrdim da sopstvenih koncentrata ni iz dalaka neće biti dovoljno. Pretpostavka da je moguće kupiti uvozne koncentrate, nije nikakva garancija, pogotovu ako se zna da je u svetu nepopunjeno najmanje 30 odsto topioničkioh kapaciteta. Koncentrati se, kako je nedavno naglasio i dr Mile Bugarin, unapred plaćaju, čak i do tri godine kako bi predimenzionirana prerada imala posla. Mi gradimo topionicu bakra a niko ne zna od koga ćemo sutra kupiti sirovinu. Na kraju svakog

takvog projekta stoje ekonomija i ekologija. Sad se ispostavilo da nemamo ni projekat, da su radovi zaustavljeni, nedostaje dokumntacija.

Nismo, dakle, najpre razmišljali i planirali odakle ćemo dobijati sopstvene sirovine, što može da bude pogubno?

-Danas se borsko rudarstvo oslanja na rudnik „Veliki Krivelj", „Jama" je istrošena, Majdanpek je u opasnoj zoni, dobija se samo 400 tona bakra mesečno, što je apsolutni minimum. Cerovo primarno može da iznedri i kvalitet i kvantitet, ali to je ogroman posao, neophodno je izmestiti prugu i tunel. Bez pet godina mukotrpnog rada ne bi mogao da bude otvoren jedan takav rudnik. Kada bi otovrili novi „Krivelj" trebalo bi najmanje tri do pet godina, ali i 20 godina da se ta investicija otplati. Lako je izračunati da nam je potrebno da otvorimo tri „Kriverlja" kako bi „nahranili" novu topionicu. Red večilične ulganja je najmanje milijardu evra. Ova država nema taj novac. Posebna je priča što će novoj, savremenoj topionici trebati najviše do 500 radnika, a sada ih mnogo više.

U poslednje vreme menadžment RTB promoviše otvaranje novih rudnih ležišta, bušotina bogatih rudom bakra i zlata, govori se o proširenju proizvodnje na starim kopovima, koliko u tome ima istine?

-Nove geološke bušotine? Moguće je da o tome jedino više znaju u poslovodstvu RTB i nigde više. Pitate za Čoka Marin? Mi nemamo tehnologiju za preradu takve rude. I to je bio jedan u nizu marketinških poteza. Možda je preporuka Svetske banke bila dobra, jer oni su predlagali da naše koncentrate prerađujemo u susednoj Bugarskoj, u Pirdopu, gde su najsavremenije topionmička postrojenja. Najperspektivnije rudno telo Borska reka nije dovoljno istraženo, pet godina tamo niko ništa nije radio. Uostalom, podzemna eksploatacija je skupa. Ne treba zaboraviti, RTB-u je potrebno, grubo izračunato, njamanje 200.000 tona bakra da vrati sadašnje dugove. Već iduće godine moramo početi da vraćamo kredite za novu topionicu koja sigurno neće biti završena u predviđenom roku do kraja 2013. Kakvo je sada stanje, taj važan posao mogao bi preudgo da traje, što je izuzetno loše i po ekonomiju i ekologiju. A mesečna rata je 6,5 miliona evra. Neko je u RTB izračunao da bi zastoj u gradnji metalurškoh pogona od pola godine napravio štetu od čak 39 miliona evra. Ko za to treba da bude kriv. Ne verujem da će resorna ministarstva prihvatiti odgovornost.

Da li je uopšte bio urađen glavni projekat za novu Topionicu i Fabriku sumorne kisline?

-Kamo sreće da jeste. Znali bi se svi ekonomski pararmetri. Videli bi šta ulažemo, a šta dobijamo. Na primer, Japan nema ni jedan rudnik bakra, a

treći je u svetu po proizvodnji tog metala. Njihove topionice su na obalama i tamo sirovine dolaze najlakšim i najjeftinijim transportom. Taman posla da oni takve objekete podižu bez recimo građevinske dozvole. To je u normalnom svetu nemoguće. Kod nas, vidimo, radimo i na taj način. Nekome je sve to odgovaralo.

Ne piše nam se dobro?

-Nisam, možda po prvi put, optimista. Nerelano je recimo što su plate u RTB toliko podignute. Nema proizvodnje iako je cena bakra visoka i zato su takvi potezi pogrešni. Sindikat, čujem, podržava rukovodstvo konstatujući „da je sve dobro dok direktori daju dobru i redovnu platu". Dokle će to da traje? Plašim se katastrofe, jeza me hvata, verujte. Naprosto, nakon restruktuiranja, sleduje , najverovatnije, neki vid prodaje. A ko će da nas kupi, država više neće garantovati za bilo kakve kredite. Moguće je da se u prodaju uključe razni bivši tajkuni, ko zna?

(***Puls istoka, B.F., april 2013. Novine se nisu pojavile, ugašene su)***

GLAS INŽENJERA: U PROPAST – IZ ĆEFA

Da RTB Bor tone u sve dublju krizu, svedoče tvrdnje stručnjaka Udruženja inženjera u rudrastvu Bor koji posebno ukazuju na nepoštovanje i nesprovođenje razvojno-inesticionog programa u rudarstvu, neadekvatno trošenje povoljno odobrenih para za razvoj rudarstva, neostavrenu planiranu rudarsku proizvodnja, nespropvođenje odgovarajuće procedure u odlučivanju za izgradnju metalruškoh pogona, nepravulnosti u trošenju niovca izvan proizvodnje bakra, neklontrolisan prijem radnika iako je kompanija u restrukturianju (reč je njamanje o 1.000 radnika), te nesprovođenje procedura osnivanja jedinstvenog preduezća, netrasparentnu prodaju bakra , kao i nepoštovanje uiredbe o restruktuiranju. Svi ovi propusti ukazuju na neodgovornost generalnog direktora Blagoja Spaskovskog koga, stoji u informaciji specijalno spremljenoj za Informer, najhitnije treba smeniti i pozvati na odgovornost kako kompanija ne bi nastavila sa očiglednim propadanjem. Istu odgovornost, naglašava se, snosi i država koja nije obezbedila neophodnu kontrolu ukupnog poslovanja.

U rudncima bakra Krivelj i Jama u 2010. i 2011. godini ostvarena je proizvodnja sa 64, a u prvih ovogodišnjih šest meseci 55 odsto. U rudniku

Majdanpek još je gore: uloženo je 54 miliona dolara, s tim što proizvodnja uopšte nije uvećana. U rudnik Cerovo je uloženo 23 miliona dolara, što je nedovoljno, pa je samim tim ugrožena ukupna proizvodnja bakra. Poremećena je i rekonstrukcija rudnika Krivelj i Majdanpek, što će se sigurno odraziti na smanjenu planiranu proizvodnju, a krediti već pristižu za naplatu.

Inženjeri ukazuju i na odluku o izgradnji i modernizaciji metalurgije bez investiciono-tehničke dokumentacije, jer nema ni slova o opravdanosti i načinu vraćanja kredita. Rečju, ceo prosec je tekao neregularno. To je, podsećaju u Udruženju, čisto nasilničko ponašpanje generalnog direktora Blagoja Spaskovskog sa nesagledivim posledicama. Nova Topionica i Fabrika suumporne kisleine kada budu završene, krajem iduće godine, već sada je izvesno da neće imati kontuinrani rad, što će dovesti do pogubnih prekida u celom sistemu. Štaviše, troškovi u svim fazama proizvodnje biće ukupno neodrživi, jer cena prerade metala neće biti konkurentna sa evropskim, kineskim i japanskim topionicama. Ni prodaja sumporne kisline neće ni malo biti laka.

(Ovaj tekst dopisnika iz Bora nije se pojavio u Informeru)

NEGATIVAN TREND U SVIM SEGMENTIMA PROIZVODNJE I POSLOVANJA

Mirjana Antić, zamenik generalnog direktora za finansije: pismo članovima kolegijuma RTB Bor, 16. oktobar 2013.

Poštovane kolege,

Moje obraćanje Vama je u nameri da se organizujemo i zajednički poboljšamo rezultate u proizvodnji i u ukupnom poslovanju. Naime, počev od II kvartala 2013.godine uočen je ozbiljan negavitan trend u svim pokazateljima rada i poslovanja RTB Bor, što upućuje da će rezultati poslovanja za 2013. godinu biti negativni. To neće biti dobar ishod nakon tri uspešne poslovne godine (2010, 201 i, 2012.) i naročito posle kompletne obnove opreme na površinskim kopovima V.Krivelj i RB Majdanpek, ulaganja u aktiviranje rudnika Cerovo i modernizaciju i automatizaciiu procesa u flotaciji V. Krivelj... Stoga su naše pojedinačne, kao i kolektivne obaveze i odgovomost da realno sagledamo stanje i poslovanje u svakom organizacionom delu i da

preduzmemo hitne i efikasne mere za kvalitetno i kvantitativno poboljšanje rezultata.

U tom smislu dajem sebi slobodu da apostrofiram sledeću problematiku:

Najpre, predložili smo ili usvojili ambiciozne planove u rudarskoj proizvodnji za 2013.godinu, koji se ne ostvaruju ni u jednoj poziciji. Zašto? Tako je za period IX/13 planirana proizvodnja od 32.973 t bakra u koncentratu, odnosno 3.664 t prosečno mesečno. Međutim, ostvareno je 26.690 t ili 2966 t mesečno, što je za 6283 t ili 19,1% manje od plana. Takođe, nije realizovan ni planirani obim iskopina. Posebno je alarmantno što su svi flotacijski parametri ispod planiranih i realno mogućih.Troškovi poslovanja, ipak, konstantno rastu kako u masi tako i po jedinici proizvodnje.

Zašto se ovo dešava u rudnicima u Boru i Majdanpeku?

Nesporno je da su površmski kopovi u RBB i RBM tehnički veoma opremljeni. Kao nikada ranije! Međutim, učinci te opreme su još uvek skromni, rukovanje je često povereno nestručnim i neodgovomim izvršiocima, havarije su česte, održavanje je skupo.

Produktivnost po zaposlenom (u RBB i RBM ih je ukupno 3500) je niska i iznosi samo 0,85 t bakra u koncentratu mesečno. Šta se sa ovom proizvodnjom može obezbediti za tekuće potrebe i za razvoj RTB Bor?

Kada će flotacija V. Kriveija dostići projektovano iskorišćenje na bakru i kvalitet koncentrata bakra?

Zašto je povremeno sadržaj vlage u koncentratu veći od sadržaja bakra (flot. V. Krivelj)?

Zašto se ne vodi računa o vrsti rude koja se prerađuje u flot. V. Krivelj kako bi se prema njoj uredio režim prerade, vrsta i količina reagenasa i dr.?

Kada će se pokazati opravdanost aktiviranja rudnika Cerovo (kvalitet i vrsta rude, količina, iskorišćenje i dr.)?

Kakvo je stanje na radilištima u RB Majdanpek? Da li se oni adekvatno pripremaju za masovnu proizvodnju?

Kako se rešavaju otpadne vode u RBM?

Kakva je tehnička spremnost flotacije RBM za kontinuiranu i masovnu preradu, a pre ozbiljne rekonstrukcije i modernizacije (koja kasni)?

Dokle se stiglo sa izmeštanjem puta? Šta je sa radovima na TS faza 1?

Da li su rešeni problemi u vezi metoda i dinamike eksploatacije RT Čoka Marin, kao i rešenje za prodaju proizvoda (koncentrat ili ruda)?

Učinci u Jami si minimalni. Čime ona realno raspolaže pre ulaska u RT Borska reka? Ko sagledava ove potencjaie: struka ili tradicija?

Nužno je preispitati opravdanost daljeg rada Krečane Zagrađe imajući u

vidu sadašnje količine i kvalitet komadnog kreča.

Takođe, korisno je utvrditi uticaj nekvalitetnog kreča na rezultate u flotiranju rude bakra.

Šta je sa radnom i tehnološkom disciplinom zaposlenih?

Zašto su česte havarije novonabavijene opreme? Da li se primenjuju mere - sankcije prema neodgovornim i nestručnim izvršiocima?

Nagrađivanje radnih učinaka ne daje efekte. Nivo pojedinačnih i prosečnih zarada nije opravdan (pokriven) rezultatima i tu su nužne promene.

Preveliki je broj zaposlenih po svim osnovama, imajući u vidu obim proizvodnje i realne zahteve proizvodnog procesa.

ČINJENICA JE da metalurgija radi u postojećim agregatima koji su tehnički i tehnološki zastareli a naročito ekološki nebezbedni.

ČINJENICA JE, takođe, da metalurgija prerađuje samo koncentrate bakra iz RTB Bor i to u nedovoljnim koliičinama i nestandardnog kvaliteta za kontinuiranu i ekonomičnu preradu.

To izuzetno povećava troškove prerade i daje male količine finalnih proizvoda. Međutim, i metalurgija ima puno neracionainosti.

Najpre, to su svi ostali pogoni van linije bakra (Livnica, Bakama žica, Energana, Transport, Prerada metala) čije je postojanje veoma skupo i sa stalnim gubicima, a ne preduzimaju se efikasna rešenja za njih,

Nedovoljne i nekvalitetne sirovine za preradu, ali i subjektivni razlozi povremeno utiču na kvalitet prerade kao i na kvalitet finalnih proizvoda, što u uslovima male produkcije dodatno otežava finansijsku poziciju RTB Bor.

Još uvek nije uspostavijen kontinuitet u proizvodnji katodnog bakra (nema svakodnevne flnalizacije). Evidentno je da je najveći obim u poslednjim danima u mesecu što često ne može da bude i naplativo u mesecu isporuke.

Nestabilan rad Fabrike bakarne žice, često i zbog kvaliteta bakra. Troškovi proizvodnje žice (prerada) su višestruko veći od prodajne cene, što je posledica predimenzioniranih kapaciteta, obima prerade... tehnologije.

Nagrađivanje radnih učinaka je delimično izmaklo kontroli.

Nema poslovnog opravdanja da prosečne zarade u TIR-u budu najveće u RTB Bor i treba ih usaglasiti sa RBB i RBM.

ZAKLJUČCI:

- U 2013. godini je evidentno da je u značajnoj meri oslabiia lična odgovornost rukovodilaca i nosilaca procesa, kao i ostalih zaposlenih za poslovne rezultate, imovinu i ukupan ugled RTB Bor. Nužno je da se takvo ponašanje prekine, a nedopustivo je da se nastavi u narednom periodu.

Proizvodnja mora da se poveća. Svi dosadašnji pokazatelji realnih mesečnih potreba za finansiranjem (tekuće poslovanje i deo investicija) govore da je za regularno poslovanje nužno 4500 t katoda mesečno pri sadašnjim cenama na LME. Troškovi poslovanja su visoki, u masi i po jedinici proizvodnje, i moraju se smanjivati na svim pozicijama, uključujući i lična primanja.

-Planovi proizvodnje za 2014. godinu moraju da budu objektivno i realno utvrđeni.

-Takode, nužno je sagledati realan obim proizvodnje za naredni period, najmanje u budućih pet godina.

-Najzad, treba da se utvrdi kada će sirovine iz RTB Bor (koncentrat bakra) biti u dovoljnoj količini i kvalitetu za optimalni kapacitet rekonstruisane metalurgije bakra. Šta je potrebno još da se uradi i reši u rudarstvu da bi se dostigla ta proizvodnja (obim, vrsta i dinamika ulaganja, organizacije posla i sl.)

(Ovaj tekst je, u delovima, objavljen na stranicama Medija centra Bor, a koristila su ga još neka glasila. Poslat je članovima kolegijuma RTB oktobra 2013. kad je generalni bio na dužem odsustvu, sa ličnim potpisom gospođe Antić. Posle toga je ona najhitnije SMENJENA. Nije dugo potrajalo, njen pretpostavljeni i glavni junak ove priče predomislio se i – vratio je u fotelju, gde je i danas).

Mirjana Antić

Rudnik zlata Čoka Marin, avgust, 2011

ISTINA O RTB BOR U VLADI SRBIJE: ZAŠTO JE RTB U TEŠKIM MUKAMA?

U Ministarstvu privrede, tačnije u prostorijama Agencije za privatizaciju u Beogradu, nekoliko dana pred kraj 2013. godine, (tačnije, 27. decembra) održan je izuzetno važan sastanak kome su, sem ljudi iz Ministarstva , prisustvovali i novi predsednik Upravnog odbora RTB Bor, dr Boris Dragović i članovi vladinog Radnog tela za RTB Bor, sa jedne, a sa druge strane stola, sedeli su Blagoje Spaskovski, direktor RTB Bor, Boban Todorović, direktor Topionice i rafinacije bakra, pravnik Zoran Ilić i Vidoje Adamović, direktor Rudnika bakra Bor. U radu skupa učestvovali su i predstavnici sindikata iz Bora i Majdanpeka, ne samo Rudarskog sindikata kako je neko želeo u pripremi sastanka, nego i čelnici Samostalnog, Nezavisnog i Industrijskog sindikata. Izveštaj sa ovog skupa do sada nije nigde objavljivan, čak je bilo predloga da se prisutni potpišu da detalje neće iznositi u javnost. U ovoj publikaciji objavljujemo najzanimljivije delove ove rasprave. Tok sastanka je, često, tekao u napetom tonu. Kako se došlo do ovog materijala, posebno je pitanje.

-JA SAM, gospodo, novi čovek SIEPE, saradnik ministra Radulovića i tvorac Lične karte preduzeća u Srbiji. Ovde su i kolege stručnjaci koji rade na Projektu RTB Bor.

-Odmah da se razumemo: mi nećemo ništa da prodamo bez vašeg saznanja, niti po starom pogubnom zakonu, niti da radimo "ispod stola". Hoćemo da vidimo koliko RTB vredi. Vaše preduzeće je kompleksno. Prvo, niko ne zna tačno šta sve ima pod zemljom. Nas ne zanima šta je radilo neko staro rukovodstvo, imaju organi koji se time bave... Ne treba nam Kinez koji se bavi tekstilom da kupuje Vršačke vinogarde, pa da takav sutra kupi i RTB Bor. Trebaju nam oni koji se bave tom delatnošću, da investiraju u novu tehnologiju, u sve ono što mi nemamo. Razgovarao sam sa zamenikom premijera, trebali smo da dođemo u Bor, ali nismo imali kompletnu Ličnu kartu preduzeća. Doći ćemo posle Nove godine, biće tu i ljudi koji su uspešno radili slične poslove u Hrvatskoj, Sloveniji, Mađarskoj. Ova Vlada neće, niti može, više da se zadužuje. Hoćemo prvo da saslušamo vas, radnike. A kako će se Bor privatizovati odrediće stručnjaci, niti ministar, niti političari. Jer, nemoguće je da takvo preduzeće kao što je RTB godinama, i sve više, gubi pare. To je nemoguće. Vidite, bilo je otimačine, dešavalo se svašta. Zato moramo

da vidimo ko je kome i šta plaćao, koje su usluge plaćane, gde su pare, na čije su račune otišle, za to treba vremena…Neke stvari ne mogu preko noći da se urade. Nama je u interesu da se, kad dođe vreme, proda zdravo preduzeće. Ministarstvo hoće da se potraživanja konvertuju u kapital i da se onda proda kapital, i da dođu svetske firme koje će ulagati u tehnologiju i vama napraviti profitabilno preduzeće. Pa, oni od nas u tom poslu imaju sto puta veće iskustvo. A njima, opet, trebaju naši ljudi koji znaju to preduzeće. OVO je zaista veliki i kompleksan problem. U novom zakonu postoji više modela privatizacije. Suština je prodaja kapitala. Važno je da firma radi, da ima tržište, to je kod vas, s tim što su i potencijali ogromni. Kod vas se nije znalo ko kosi, ko vodu nosi. NI danas mi neke stvari nisu jasne koje su se kod vas događale. BILI smo slepi kod očiju sve ove godine. Ponavljam: bilo je tu i političke umešanosti! Ti ljudi više ovde nemaju šta da traže. Ovde više nema šta da se krije, jer i vama je svega preko glave. Restruktiranje mora da se završi do kraja juna, ali pre toga moramo znati šta imamo. Nemoguće je da jedno ovakvo preduzeće ne pravi pare. MI smo ovde da pomognemo radnicima, ovaj zakon je pravljen po evropskim standardima. Srećom, vi, igrom slučaja, niste kao FAP i slični. Vi imate puno potencijala, a zašto je ovakav pristup, zato hoćemo vas da saslušamo, nikada u ovakvom broju niste bili pozvani. Hoćemo da sačinimo dobru i veliku analizu preduzeća, da znamo koliko smo dužni, i koliko su nama dužni, a i koliko se kralo, i to će se saznati. Bor je naš timski projekat, i svi hoće da pomognu, interes je da Bor radi i da bude profitabilan.

REČ dajem dr Dragoviću, predsedniku UO RTB Bor:

-Imam iskustva, radio sam do sada tri ovakva projekta. Prvo, hoćemo da identifikujemo preduzeće, jer bez toga ne mogu da se preduzmu nikakve mere. Koliko sam video, dosta se kasnilo u osposobljavanju kapaciteta, oni su u fazi završetka.Oni moraju da daju tržišno prihodnu proizvodnju. Prvi zadatak je Lična karta, jer bez nje nema pomaka. Ako ovako nastavimo, odosmo u stečaj. Zato moramo brzo da radimo, a vi da kažete ZAŠTO se kasni sa završetkom nove metalurgije, koji su, sem materijalnih, još uzroci. Drugo, koji su termini da se pokrenu ti kapaciteti. U pitanju je 700 miliona evra (misli se najverovatnije na ukupne godišnje subvencije preduzeća u restruktuiranju.- prim. pr.). Ja od srede, od sastanka UO u Boru, ne mogu da spavam. Trebaju mi validne informacije. Ako vidim da me zavaravate pričama, daću ostavku! Spaskovski i ja trebalo bi za 6,7 meseci na belom konju da se prošetamo, razumete li? Ne interesuju me mediji, zanimaju me tehnološki aspekti, pitanja radnika, pitanje znanja, bavljanje novim tehnologijama.

Zapostavili smo u celoj zemlji i nauku i tehnologiju. Treba nam bolji uvid u vaše informacije, kako bi, eto, pravili manje greške...

POTOM se javio Blagoje Spaskovski. On je izneo već poznate priče o 15 privatizacija u RTB o koje se ovajdila država, o tome kako RTB puni državni budžet, plaća 320 miliona dinara mesečno struju, kako se "vuku" krediti i od 1959. godina naovamo, kako se štedilo i na kupovini opreme, kako je nizak sadržaj metala u redi uvećao cenu koštanja katoda, itd.

-U nove mere moramo ići korak po korak. U suprotnom napravićemo karambol. Staćemo! Prihvatam da se sve kontroliše od početka do kraja. I sve da bude transparentno. I dok sam ja generalni direktor sve mora da bude transparentno. Ne može se niko zaposliti bez oglasa. Jer, RTB je kompleksan sistem. Ne može se spisak javnih nabavki nabaviti za tri dana. Samo šest miliona evra mesečno izdvajamo za bruto plate. To je krvav posao. Ne može se u RTB završiti Lična karta kada su krediti za Bor i Majdanpek od 1959. godine. Nemamo papire? Zato sam i smenio… Bor je napredovao, ni jedan drugi grad nije kakav je Bor… Tvrdim da ćemo topionicu završiti za 225 miliona evra… Kanađani su tražili od Vučića da me smeni zato što sam drzak… Sad gradimo Fabriku sumorne kiseline bez dozvola. Te papire čekamo po 3,4 meseca.

O tome šta su govorili ostali predstavnici RTB Bor, pa i sindikalci, ne treba, verujemo, posebno naglašavati. To su poznate konstatacije u smislu da nećemo privatizaciju, nećemo otpuštanja radnika, i nećemo smanjenje plata. Za razvučenu i konfuznu diskusiju Ljubiše Miljkovića, Rudarski sindikat, neko od organizatora rekao je da je nekoncizna… Javio se i pravnik Zoran Ilić naglasivši "da se sve radilo po nalogu Agencije ili nadležne Komisije Dinkićevog ministarstva"….

Najzad, ponovo se javio predstavnik organizatora skupa, profesor Dragićević (Rudarsko-geološki fakultet Beograd):

- … Ova vlada želi da zaštiti javni interes, interese 7,5 miliona Srba. Odmah je zaustavljena pljačkaška privatizacija. RTB je u vrlo teškoj situaciji, čak i socijalnoj. Naprosto: započeti su projekti, ali nisu definisani projektni zadaci, počelo se da se radi parcijalno i došlo se do neracionalnosti. Kažete, nedostaju vam građevinske dozvole, a nemate projekte (neće valjda da se gleda u pasulj)? Zar taj problem treba da rešava vlada? Usledila je upadica Spaskovskog: -Imamo… - NIJE TAČNO, odgovoreno je…. Hoćemo tačnu situaciju. Moralno je da se prizna greška. Svako može da pogreši. Drugo, kod vas ne postoji uredno knjigovodstvo. Neće valjda vlada da vam postavlja šefove računovodstva po fabrikama? Gospodo, ovi nedostaci moraju da se otklone…Imate odlične inženjere, ali se to ne valorizuje. Nemoguće je da vi

u RTB jedini primenjujete zakone nepostojeće države. Morate da radite na zdravim osnovama, a ne na bazi samoupravnog sistema. VI RADITE PROTIV GRAĐANA BORA! Morate da uspostavite novi, zdrav sistem upravljanja. Jedino tako postojeće rukovodstvo može da dobije podršku.

OPET je usledila upadica Spaskovskog:

-Ja ću da podnesem ostavku…

-OVO je presudan trenutak za egzistanciju Bora. Ovaj sastanak je uspeo, sve teme ste nam saopštili. Proverićemo. Sve je u igri!

Spaskovski:

-Osećam se ovde povređenim…

!

RTB JE RAK RANA SRPSKE PRIVREDE

Uvidom u konsolidovani finansijski izveštaj za 2013.godinu, koji je objavljen na sajtu Agencije za privredne registre, RTB Bor ima gubitak iznad visine kapitala 257 miliona dolara, a dugoročne i kratkoročne obaveze iznose oko 960 miliona dolara. Poražavajuće. Sada je i malo jasnije zašto je ministar za privredu Dušan Vujović nedavno izjavio da su Simpo iz Vranja i RTB Bor – rak rane srpske privrede. A mi i dalje slušamo hvalospeve neodgovornog menadžmenta, i nesposobnog, kako je nedavno izjavio premijer Vučić.

Sada se postavlja logično pitanje, da li je ovako urušena i posrnula firma trebalo da ulaže u nepotrebne i promašene investicije i da stvara nove gubitaše kao što su: hotel Jezero, Dom odmora, konjušnica i još neki objekti u Sportskom centru, Fabrika strujomera, Zoološki vrt… A ako se još ima u vidu i da investicioni zahvati u proizvodnom delu RTB-a Bor debelo kasne i umesto da stvaraju novu vrednost, oni stvaraju nove finansijske nevolje. Jer, krediti već stižu na naplatu, dok dodatnih prihoda od tih programa – nema ni na vidiku. Još je sumornija prognoza za buduće poslovanje RTB-a Bor ako se zna da će proizvodnja rude i bakra brzo biti u velikim problemima, što je ishod neodgovornog i nestručnog rada onih koji vode ovu kompaniju. Ili drugačije: raskrivanje kopa Veliki Krivelj opasno zaostaje, i već sada je manjak od 30 miliona tona u odnosu na projektovanu dinamiku raskrivanja ležišta; u kriveljskoj flotaciji, zbog nedovršenog remonta, iskorišćenje bakra iz rude ne prelazi 70 odsto, što odnosi milione dolara zbog manjeg iskorišćenja. Samim tim, u ovom rudniku ozbiljno je ugrožena proizvodnja rude i bakra u predstojećem periodu. Isto tako, rudnik Cerovo je u velikim problemima sa kvalitetom rude, kao i sa dinamikom raskrivanja Cerova 2. Zaključak je da će na Cerovu 1 proizvodnja rude biti završena krajem 2015.godine, dok je Cerovo 2 nepripremljeno za proizvodnju.To će opet prouzrokovati prekid u proizvodnji. Katastrofa. Rudnik bakra Majdanpek debelo kasni sa raskrivanjem ležišta Južni revir. Zahvaljujući jedino novom klizištu na Severnom Reviru ruda dolazi na radilište iz postojećih bokova kopa. Da nije bilo te neplanirane prirodne sile – proizvodnja bi stala! Katastrofa bi bila još veća.

Sveukupno, teško nama.

(Autor je poznati rudarski stručnjak i nekadašnji direktor Rudnika bakra Bor, sredina 2014.)

K R A L J

C u

NI NOVINARI, NI UO, NI MINISTAR...

Izgleda da je država, preko svog Ministarstva privrede i odlučnog ministra Saše Radulovića, i još smelijeg stručnog tima Vlade Srbije za RTB Bor, konačno stala na put bahatom i samovoljnom direktoru borskog kombinata bakra, poslednjih pet godina i samozvanom "nebeskom čoveku" koji je elegantno, nekad i preko noći, promenio više političkih partija kako bi se, posle svega, skrasio i debelo zaklonio u SNS. Izjave Radulovića u "Novom magazinu" i posebno u Drugom, udarnom Dnevniku RTS-a (medijske kuće koja ga je godinama nezasluženo kovala u zvezde, pa i nedavno), ne mogu, niti smeju, da ostanu poput izreke "tresla se gora, rodio se miš". Tako je upravo bilo nakon trodelne emisije Insajder B-92, što ozbiljan, poslovni i ostali normalan svet, nije mogao lako da shvati. Ministar privrede je u najkraćem dao do znanja da direktora RTB Bor štiti neko od glavnih političara u zemlji. Nažalost, na bruku i sramotu, ova istina nije od juče, ona se ukorenila celih tih pet godina neprikosnovene vladavine Spaskovskog u RTB i Opštini Bor i samo se, danima i godinama, učvršćivala najviše zahvaljujući Mlađanu Dinkiću i URS-a, a potom i – Borisu Tadiću i Dušanu Petroviću, te ortopedu Duliću, donekle i SPS-u kojeg je pompezno napustio posle 2000. godine. Prošlog leta, nenadano, u svom raspevanom stilu, na belom atu, stiže u SNS. Uz svog prvog i starog saradnika Milinka Živkovića, bivšeg predsednika Okružnog odbora SNS i aktuelnog narodnog poslanika, uspeo je da se svim svojim bićem nametne SNS da je čak (intervju u Biltenu naprednjaka) dogurao i do člana Glavnog odbora. Preko noći je izdao Dinkića i sa celim Odborom našao se u naprednjačkim vodama zajedno sa pobratimom Živkovićem koji je, opet li zgode, drug i prijatelj sa prof. dr Bačevićem još iz Raške (bio mu profesor u školi), s tim što taj vispreni ministar rudarstva ima i svog PRIJATELJA na položaju. Ne mora ovo nešto važno da znači, ali jeste sumnjivo. Borani su kao i uvek relativno brzo povazeli niti i kockice. I ministar Radulović verovatno razmišlja u tako nekom ili sličnom pravcu. Isto tako, narod željan pravde i istine, svakodnevno, šalje sitna pisma na ruke A. Vučiću. Kome će drugo? Veruje raja sirotinja da će uskoro da bude drugačije i da će se doznati šta se krije iza direktora koji, prkosno i zanosno, i to na javnim mestima, iz sveg glasa, poručuje: "Ne može mi niko ništa". Neviđeni skandali i ekscesi krasili su, i još ne blede, lik i delo Spaskovskog kome – on se zaisigurno nada – ni

ministar Radulović, ni dr Dragović (novi predsednik Upravnog odbora RTB), ni vladin stručni tim, tek novinari Insajdera, ne mogu ništa.

"Sve je više štetnih ponašanja direktora u preduzećima u restruktuiranju, najviše opstrukcije stiže iz RTB Bor. Oni su potrošili ogroman novac poreskih obevznika, a ponašaju se kao da ih i DALJE štiti neki političar. Ministarstvo privrede to više neće da trpi… U RTB nema odgovarajuće dokumentacije, i to izjvaljuje mistar Radulović, a nova direktorka Agencije za privatizaciju dodaje "da je Agencija svaki dan na vezi sa RTB i da su njeni stručnjaci danima u RTB". Pročulo se da u Ličnoj karti RTB nema vrednih podataka o poslovanju. Na drugoj strani, Spaskovski se hvali kako je 2013. završio sa ostatkom dohotka od 11 miliona dolara. Uz put se pravda (nedavni sastanak u Agenciji za privatizaciju u Beogradu) kako je ruda siromašna i ne može da se obezbedi veća proizvodnja, mada je (i Klime Born na svom sajtu plastično objašnjava i sa zvaničnim rezultatima dokazuje) plan iskopina ostavaren sa 64, a raskrivke sa samo 53,5 odsto. Ovi bilansi, pretvoreni u novac, beleže ogromne podbačaje, na desetine miliona dolara.

Nego, odakle Spaskovskom, uprkos jakim političkim i maherskim vezama, toliko hrabrosti da ne daje podatke državnim organima, a to moraju da čine svi ostali ne praveći pitanje. Jer, nije šala igrati se sa državnim institucijama, pogotovu ministarstvima i agencijama. Ministar Radulović je postavljen, bar kako je pisalo u štampi, na predlog potpredsednika Vlade Vučića. A Vučić je prvi čovek Srbije u borbi protiv kriminala i korupcije i na čelu ubedljivo najjače stranke koja će se, nadajmo se, ubrzo osloboditi teških mutivoda i lokalnih moćnika poput borskog dvojca iliti neuhvatljivog bakarno-fudbalskog tandema.

Država je suočena sa nerestruktuiranim (nakon devet punih godina) RTB Bor, gde potraživanja poverilaca zajedno s kreditima, po nekim nezvaničnim proračunima, čak trostruko premašuju vrednost imovine kompanije. Kada se konačno budu utvrdili (ako se dođe do validnih papira?) svi poslovni rezultati poslednjih godina, pitanje je da li će Spaksovski i pomagači biti kadri da izađu pred javnost. Juče im je, primirice, jedino pokušao da pomogne Rudarski sindikat (poznatiji kao direktorski), svi ostali su ćutali kao zaliveni. Dan za podnošenje računa se bliži, država nema više vremena za gubljenje, niti za opservacije Spaskovskog: – Moramo sve rešavati korak po korak. Napravićemo karanbol u RTB. Staćemo… To je on oštro, maltene preteći naglasio na sastanku u Agenciji za privatizaciju 27. decembra lani, ali od državnog stručnog tima – nije naišao na podršku. Tako nešto nije se ni skoro dogodilo i zato ne treba gubiti nadu i optimizam u efikasnije rešavanje

završetka restrukturiranja RTB. Bez Spaskovskog i Živkovića, ma koliko to u SNS smatrali nepovoljnim za partiju, jedino je moguća varijenta. A ONI ukoliko budu pripremali kampanju za predstojeće lokalne izbore u Boru, ovaj narod doživeće još jednu lakrdiju i gubljenje vere u borbu protiv kriminala i korupcije, kao i "promene svesti" kako podseti Vučić. Onda bi dobro bilo da još jedanput pošalju dr Bačevića i da, kao pre godinu i po, za sat, dva, ustanovi "da u RTB Bor nema kriminala". To što policija danonoćno radi na razotkrivanju (bilo je i hapšenja) mnogih moćničkih nedela (poslanik i odbornik Živković je to sam potvrdio na nadavnoj sednici SO Bor), Bačevića ionako ne zanima. On je ministar rudarstva! Više za nikl, kinseske milijarde i moravske kanale i - najmanje za bakar.

11. 1. 2013.

ISTINA O PLANOVIMA I KRETANJIMA RTB-A BOR

RTB Bor je, 6. marta 2013. na sednici Upravnog odbora, usvojio planove proizvodnje za 2014. godinu, a javnost je o tome upoznata tek pre dva dana, naravno s razlogom koji nije teško pogoditi. Nigde nismo pročitali kakvi će biti finansijski efekti, verovatno zbog kretanja cene bakra i zlata na svetskoj berzi. Osnovni proizvod – bakar "pao" je poslednja dva, tri dana ispod 7.000, na 6.720 dolara za tonu (pad je oko 500 dolara, najviše za poslednjih šest meseci), što je apsolutno nepovoljno, mada je izdržljivo. Za RTB je neodgovarajuća svaka cena ispod 7.000 dolara, jer je cena koštanja borske katode previsoka. Na primer, prošle godine je iz šljake dobijeno 1.400 tona katoda po ceni koštanja većoj od 12.000 dolara. Nerentabilno je i prošlogodišnjih 2.000 tona bakra iz Cerova... Skupa je bila i "jamska proizvodnja" od 3.400 tona, dok je korisniji bakar stizao iz Krivelja - 18.000 i 4.000 tona iz Majdanpeka. Ukupno je dobijeno između 29 i 30.000 tona katoda. U borskom Instututu za rudarstvo i metalurgiju odlučno pobijaju tvrdnje da je "iskopano" više crvenog metala garantujući da u ovoj, 2014. neće biti prebačena "kvota" od 35.000 tona. Plan od 41,7 hiljada tona katodnog bakra je, smatraju stručnjaci Instituta, nemoguć, s tim što će iduća, 2015., prema biznis planu menadžmenta RTB, dostići 60, a naredne, 2016. čak 80.000 tona koliko je neophodno za novu topionicu. To su ti parametri koji "drže vodu" i koji nemaju bilo koju drugu konotaciju. Sve ostalo je u sferi marketinga i prepoznatljivog zamajavanja javnosti.

Stručnjaci ne veruju da nova topionica, uprkos insistiranju Aleksandra Vučića nedavno u Boru i blagonaklonog slaganja s tim Blagoja Spaskovskog, biti završena do kraja ove godine. Zbog kašnjenja i još kojekakvih zavrzlama ceo posao može da potraje i do dve, pa i tri godine. Naučeni da verujemo i kad smo ubeđeni da nije tako, neka ova prognoza ostane da sačeka i kraj 2014., ali sumnja je sasvim opravdana.

Nad bakrom se, eto iznenađenja, polako nadvija i problem stalne, povoljnije cene. Nakon 16. marta neizbežan je ubrzani završetak restruktuiranja, što će dovesti do celovite reorganizacije i suočavanja sa neveselom stvarnošću. Nezvanično saznajemo da će prvi na udaru privatizacije biti majdanpečki rudnik, a potom i delovi borskog kombinata bakra. S obzirom na ogroman dug RTB-a od blizu milijardu evra, nazavršene investicije, dospele kredite za otplatu i nedovoljnu rudarsku proizvodnju, nikome neće biti lako. Država će morati da brine o RTB bez obzira na to kako će se privreda reorganizovati, jer svako drugo rešenje neće biti pametno. Koliki će biti red veličine privatizacije, to će se posebno razmatrati, ali preostaje i još nešto izuzetno bitno: raščišćavanje sa kriminalom i najhitnije stvaranje imovinske, ne samo celovite, lične karte. Primerice: nije naivno pitanje ko je sve vlasnik hotela "Jezero" i celog atara Borskog jezera ili čija je – alajbegovski iznikla – Fabrika strujomera na Slatinskom putu? Tek, iz RTB- ovih komisija i pobratimskih ekipa, sad se vidi, krečene su stambene zgrade i još je što šta iz istih kružoka "farbano" po Boru i šire, i zato će, ma kako se nekome činilo, morati da se podnesu debeli računi. Jeste da, mnogo šire se mora posmatrati naša zbilja i istina od prosto-proširene informacije preznetovane po volji i meri samozvanog, lokalnog "velikog brata".

Slike koje se stvaraju u javnosti zbog nekih uskih ili nenarodnih interesa neće ubuduće moći da se ulepšavaju kako bi pojedincu ili nezdravim grupicama odgovaralo. Kako reče pesnik Staniša Mladenović, RTB Bor i Opština Bor neće, kao do sada, nadajmo se, biti država u državi ili feud bahatih licemera.

TAJ NI DINKIĆA NE SLUŠA!

Ni list "Danas", u jučerašnjem tekstu, nije mogao da shvati kakvim se to kriterijumima naprednjaci bave u "skidanju" svojih direktora iz državnog javnog sektora. Za Dragoljuba Simonovića iz Železnice Srbije i Blagoja Spaskovskog iz RTB Bor proteklih dana pričalo se i pisalo kako su glavni kandidati za izlazak iz udobnih fotelja, ali su se koplja, izgleda, slomila na drugim naprednjacima, pa i na Goranu Kneževiću, direktoru HE Đerdap, firmi koja je u 2012. bila druga u Srbiji po uspešnosti sa zaradom od 2,9 milijardi dinara. On je, istina je, dipl. ekonomista, a za sektor energetike i Đerdap, po pravilu, direktori su inženjeri elektrotehnike ili elektronike.

Simonoviću su mesecima zamerali na skupim ručkovima, trošenju po inostranstvu, nepotizmu, zapošljavanju zemljaka iz rodnog Vrčina... Krnjio je ugled stranke i kao takav, po kriterijumima vrha SNS, ne može više da bude gde je bio. I to je zaista razumljivo.

A šta se to dogodi sa Blagojem Spaskovskim, direktorom RTB Bor koga je, protekle tri nedelje, INSAJDER u nastavcima toliko isprozivao, i to dokumentovano, da ga je dnevna štampa, s pravom stavljala u vrh nepoželjnih. Ipak, i zasad, ostao je nedirnut. Štaviše, sa mesta odbornika SO Bor, pre dva dana, najavio je novi povratak i bitku za glasove SNS u predstojećim (maj iduće godine) lokalnim izborima u Boru. Svestrano ga je podržavao partijski (ukoliko Spaskovskog svrstavaju u Glavni odbor SNS, a ne URS) i stari, provereni drug, kolega s posla i prijatelj, odbornik i narodni poslanik, Milinko Živković (do nedavno je u opštinskoj zgradi u Boru imao poslaničku kancelariju u koju ni jedanput nije ušao, niti primio nekog građanina). U Boru se priča i da će Živković postati i prvi čovek naprednjaka i nastavljač RTB-ove i opštinske putanje ka vrhu (kojem vrhu?). Ukoliko je i vrh SNS uz njih dvojicu, posebno Spaskovskog, koji je toliko rušio ugled svih partija (nije ih malo) u kojima je do sada bio, onda svako razuman ostaje bez reči. Oni su i na sednici SO glasno "upozorili" javnost da im "policija svakodnevno stoji iznad glave" i da "svakodnevno N.N. lica protiv njih podnose krivične prijave". Da ne spominjemo javne ekscese i kojekakve provokacije uz intepretiranje nezvanične lokalne himne "Ne može nam niko ništa". Ovde je bilo takvih gluposti pod rukovodstvom "borskog Ronaldinja" da je i sam njegov bivši idejni roditelj Mlađan Dikić izjavio: "I mene ne sluša, da me sluša ne bi preko noći sa celim Opštinskim oborom napustio URS i prešao u SNS".

Nameće se logično pitanje: zar u vrhu SNS-a nisu pročitali kilometre

pisama od dokora nauka i profesora do sindikalaca i običnih građana o mahinacijama i manipulacijama, nedoličnostima, samovolji i sumnjivim rabotama Spaskovskog i njegove ekipe (neki iz tog ešalona bahatosti bili su nedavno i hapšeni)? To što je Insajder izneo na videlo samo je kap u moru smutnji i – poteza koji vode Bor, i kako reče prof. dr Vlastimir Trujić, direktor Instituta za rudarstvo i metalrgiju, pa i celu Srbiju "u crni povez i crnu sudbinu". Spisak čudnih i katastrofalnih poduhvata, činjenja i nečinjenja od kraja 2008. i njegovog drmanja menadžmentom RTB, nije mali. Proizvod toga je "oslikan" i u pismu Mire Antić, tadašnjeg finansijskog direktora RTB članovima menadžmenta kompanije. Ona je nedavno upozorila da je za RTB "minut do 12" i – odmah je smenjena.U SNS jesu se ogradili da je reč o nezadovoljstvu sa radom i ponašanjem nekih direktora u profesionalnom smislu, ali ne i sa onima koji su zagazili u kriminal. Oni će imati poseban tretman. Da li su mislili – sve garantovano znaju – i na "borskog Ronaldinja", kako sam sebe naziva, ostaje u sferi njihovih političkih i ostalih interesa.

Bez obzira na dobre i ispravne namere u vrhu SNS kao vladajuće i najjače partije, stvara se otužan utisak da su zaobiđeni zaslužniji od direktora recimo Đerdapa. Jednog, kao tipičan primer krnjenja ugleda partije od velikog ugleda u zemlji, upravo smo apostrofirali. No: ukoliko naprednjaci veruju da će im rajting popraviti Spaskovski, i njemu slični, biće to još jedna tužna priča – mišljenje u celoj srpskoj javnosti je već sazrelo – sa neveselim krajem. Kako bi bilo lepo i korisno da nismo u pravu. ***(april 2014.)***

Nije zlato sve što prija: Rudnik Čoka Marin, avgust, 2011.

ZAŠTO SE RTB PRESELJAVA U OPŠTINU BOR?

Konstitutivna sednica SO Bor protekla je, mimo očekivanja, u obrtima koji bi, uz još malo mašte, mogli da posluže za filmski scenario. Tek izabrani predsednik SO mr Milinko Živković, narodni poslanik i član poslovodstva RTB Bor, – podneo je ostavku. Pre tog čina "zavetovao" se da će profesionalno i odgovorno obavljati najnoviju funkciju, dobio je i podršku od kolega odbornika, i posebno lepu reč od prvog sa liste i generalnog direktora kombinata bakra, Blagoja Spaskovskog.

-Dajem ostavku i na mesto predsednika FK Bor koji je prvi na tabeli- obratio se Živković. Kasnije su mediji preneli da je reč o ličnim razlozima, prvenstveno zdravstvenom stanju.

Živković je dan ranije zatražio i dobio saglasnost svoje SNS odborničke grupe za mesto predsednika SO ne dajući do znanja da ima bilo kakvih problema. Bilo je očigledno da se ova "predstava" odigrala u toku sednice. Da li je neko dojavio da ne mogu da se gomilaju funkcije ili je narodni poslanik "zamoljen" da se povuče, pitanje je. Kada je najstariji odbornik, OPET Blagoje Spaskovski, predsedavao sednicom usput je napomenuo da prvi put vidi ime kandidata za predsednika SO, ali da mu daje opštu podršku. Zašto je Živković naprasno, nakon samo oko dva sata predsednikovanja, podneo ostavku, naprosto, može samo da se nagađa. Postoje dve varijante: da je stigla dojava iz vrha SNS ili je to još jedan "marketinški potez" šefa Izbornog štaba Spaskovskog. Njih dvojica, priča se u Boru, u poslednje vreme nisu na istim "talasnim dužinama", pa su moguće razne kombinacije. Nije Milinko Živković, i zbog svojih godina i zdravstvenog stanja, pa i doprinosa u radnom veku, zaslužio takav odnos i jučerašnju postavku "Sumnjivog lica".

Dušan Marković je pod hitno pozvan na sednicu i predložen je očigledno bez uobičajenih konsultacija, a potom zahvaljujući odborničkoj većini naprednjaka (uglavnom bivšeg URS-a) lako je izabran za lokalnog skupštinskog spikera.

Novi predsednik Opštine je Žika Petrović, zamenik direktora RTB za tehnička pitanja, a njegov zamenik je Saša Vukadinović, raniji predsednik Opštine i stručnjak RTB-a. I u Opštinskom veću su ljudi iz RTB-a ili oko te firme, čak i predsednik Rudarskog sinkata Srbije Ljubiša Miljković. Tako se RTB konačno, i u najjačem sastavu, preselio u Opštinu Bor.

U vreme izborne kampanje opozicija je stavljala na znanje da je RTB postala partijska firma na čelu sa predsednikom Izbornog štaba SNS, generalnim direktorom kompanije. Da li je taj "patent" dobar videće se ubrzo, jer RTB ostaje bez glavnih kadrova u vreme, nakon deset godina, okončanja restruktuiranja. Munjevito dolaze i dani za suočavanje sa ogromnim teškoćama, a prva je – kako do kraja godine završiti, i sa najvišeg nivoa, obećanu gradnju nove topionice koja ionako kasni oko godinu dana. Proizilazi, bez obzira šta i kako se mislilio, da je nekome važnije da se naši ljudi ušanče na opštinske funkcije, nego da se RTB reši nagomilanih muka i nevolja. Ako je reč, a jeste, bar tako kažu u RTB, o vrsnim stručnjacima i odgovornim rukovodiocima, zašto ne ostaju tamo gde su najpotrebniji. Ko će sad da ih zameni, jer Živković, Petrović i Marković odavno slove za ljude neophodne kombinatu bakra. Treba li i nama, i SNS-u, jedna ovakva priča?

10. april 2014.

„KAPETAN MIŠA" I SJAJNA PERSPEKTIVA SRBIJE

Tanjug je objavio informaciju naslovljenu „Perspektiva Srbije je sjajna" izvučenu iz govora direktora RTB Bor Blagoja Spaskovskog na primanju nagrade RTB-u Bor „Kapetan Miša Atanasijević" u Novom Sadu za „najbolji menadžment Srbije". Borski direktor pridodao je da je reč o perspektivi cele srpske privrede i ekonomije u celini, da bi ovu najvedriju prognozu u poslednjih 30 godina potkrepio konstatcijom „da smo dostigli dno u našoj zemlji i da je sad trenutak da se okrenemo da to dno za neko dogledno vreme postane vrh i da dođemo do cilja". Kakva genijalna, strasna misao! Još kad se tome doda i ocena „da će RTB-u Bor trebati mnogo znoja i truda do dođe do svetskog nivoa".

Prosto je začuđujuće da Spaskovski upotrebljava svoja osećanja i mudrosti ocenjujući i procenjujući šta čeka srpsku privredu i ekonomiju sa mesta odbornika SO Bor i direktora RTB Bor, jer ova, ne vidimo po čemu potrebna, isforsirana iz interesa privatnih firmi i vešto potpomognuta NAGRADA sa strane, nije zaslužila (čast časnom kapetanu, industrijalcu i velikom dobrotvoru i zadužbinaru iz ovih, istočnih krajeva Srbije) da se maltene „meša" u najnoviju politiku vrha zemlje. Srećom što Spaskovski nije spomenuo, kako ume glasno i muzikalno, i Aleksandra Vučića, odavno poštapajući se tako ugledom prvog

čoveka SNS-a i budućeg premijera. Ovaj menadžer i privrednik (pokatkad i političko-ekonomski Ronaldinjo, kako je sebe u štampi nazivao) kombinat bakra je za tih spominjanih pet godina apsolutnog i neprikosnovenog šefovanja doveo do apsurda neistina i nezahvalne sutrašnjice. Kakav je to najuspešniji menadžment koji duguje milijardu evra i dalje se zadužuje gde god stigne, značajno prekoračujući rokove gradnje kapitalnih investicija i tako opasno poskupljujući projekat, mučeći se sa proizvodnjom, dovodeći rudnike na ivicu opstanka, s uništenom ekologijom, sa lošom dokumentacijom, sa korupcijom i kriminalom koji samo što nije zvanično objavljen i bog će znati kakvim i kojim još problemima (postoji i poznata informacija članovima menadžmenta kompanije zamenice direktora za finansije Mire Antić). Organizatori ove, smatramo, zaista NEPRESTIŽNE nagrade koja je znala da kiti i gomila ogromne „sveske" slavopojki nazvanih „Put ka vrhu" o svakoj firmi koja za to i te kako platila. Uostalom, nije to naša izmišljotina, i u Americi se tako radi, pa ko voli neka izvoli. Pa, u toj „igri" podsticanja navodno najboljih, plaća se i ram za povelje i ostala priznanja. Nemojmo da se pravimo naivni i nevešti, pitajmo starije novinare u Boru kako su sakupljali pare i pisali priloge za tu, po slobodnoj proceni, bezvrednu knjižurinu. Što rekao naš narod, plati pa mlati, i nikako drugačije. Kad bude potrebno možemo pisati dan i noć o toj novosadskoj marketinškoj zavrzlami koja svojim gazdama donosi, verujemo, odličnu zaradu, a sujetnim i nedovoljno doživljenim direktorima – kobojagi slavu i čuvenje.

Od celog Tanjugovog teksta o ovoj promociji, kao i onoj nedavnoj u Zaječaru (tad je Spaskovski ljubio ram povelje) u istoj režiji (čast retkim pojedicima ako ih uopšte ima), najvrednija je ilustracija. Jer, upravo „nebeski čovek" procenjuje sudbini srpske privrede i ekonomije u kojoj celih pet godina, pa i danas, iako po svim osnovama zaslužuje penziju, pametuje kao da i on nije deo te strašne priče. Ne samo deo, nego je i idejni zagovornik političkog marketinga kako je RTB „svetska firma" koja samo što nije ušla u srećnu budućnost (videti pregršt ranijih izjava u medijima). Sačuvaj Bože i sakloni, pa ko još da nam veruje i da nas ozbiljno shvati. Izgleda da takvog sluha i dara jedino imaju novosadski marketing agenti koji taj posao, za svoju kuću, izvanredno rade. Što rekao nepopularni ministar Radulović, a juče i Aleksandar Vučić, „DOSTA JE BILO"!

VUČIĆ JE REKAO DA JE MENADŽMENT RTB BOR LOŠ

"U oblasti rudarstva izvršiće se ozbiljne izmene postojećih akata i seča propisa, koji usporavaju i guše razvoj rudarstva. RTB Bor je najvrednija kompanija u istočnoj Srbiji, ali je zbog velikih dugova i lošeg menadžmenta dovedena u tešku situaciju. Kompanija bi uz finansijsko restrukturiranje imala veliki broj zainteresovanih investitora i mogla bi da se postigne visoka cena, a dugoročno čak i veći broj zaposlenih. Za privatizaciju RTB Bor neophodno je da se promeni i regulatorni okvir, a pokušaćemo u periodu pred nama da podignemo rudnu rentu da bi i država i lokalna samouprava imale koristi od rude iskopane na njihovoj teritoriji. Država Srbija nije blagoslovena što ima RTB Bor, nego zato što ima izdašne potencijale za eksploataciju rude bakra koju RTB Bor ne koristi na najbolji način. Sa realnim iznosom rudne rente, postaje manje relevantno ko je sam operater RTB-a – država ili neka druga kompanija. Značaj RTB Bor potencijalno će rasti usled skore pojave interesovanja za istraživanje i eksploataciju rude u okolini Bora".

Kasnije je, u odgovoru na poslanička pitanja, Vučić naglasio da će "novi ministar rudarstva imati najviše problema u RTB Bor i rudnicima uglja "Resavica".

Nekako, pre sednice Skupštine Srbije i ekspozea, dan, dva ranije, pojavila se, i danas se po elektronskim medijama „okreće", infromacija o dobroj, većoj od planirane, martovskoj proizvodnji u Rudniku bakra „Veliki Krivelj". Naravno, ne spominju se ostali parametri, na primer biznis plan. A u istom tom biznis planu „zacrtana" je višestruko veća proizvodnja od one koja se ostvaruje i na osnovu toga dobijen je novac (krediti) za novu mehanizaciju i opremu. Kad bi se te „stavke" uporedile dobila bi se neuporedivo drugačija slika. Koga to u toj hrpi manipulacija uopšte zanima? Bitno je da se, bar tako nama izgleda, u javnost pusti naručeni, afirmativni tekst i na taj način, opet, i opet, „pokrije" eventualni „napad" nekog analitičnijeg novinara ili neutralne, profesionalne novinske kuće. I ne samo novinara, nego se tako „negira" i stav političara, mišljenje stručnjaka, izjava državnika. I tako ponašanje traje godinama. Zar i to nije pravi primer spinovanja infromacija? U čiju korist, u korist nesposobnog, pa i nedoraslog vremenu i mestu, rukovodstva (po Aleksandru Vučiću lošeg menadžmenta u RTB Bor)!

Nije ovo „patent" poznat samo stručnim i agilnim službama RTB Bor, to mnogi rade kod nas i u svetu. RTB je, ipak, za nas, u Boru, i Srbiji, najvažniji

i svaka informacija iz te firme ima poseban značaj. U ovom slučaju, to što u ekspozeu, na Skupštini Srbije, na najeminentijem skupu poslednih godina, govori prva politička i državnička ličnost, nekako dolazi u drugi plan. Ili bi trebalo da bude tako u glavama, ne novinara iz kombinata bakra i šire, nego istog tog menadžmenta o kojem je Aleksandar Vučić rekao da je LOŠ.

I SAD, kad bi bilo iole ozbiljnijeg menadžmenta, prvo bi glavni menadžer, dakle, Blagoje Spaskovski, bez oklevanja, već danas, PODNEO OSTAVKU! Ako to što je Vučić pred milionskim auditorijumom i celim svetom (direktan TV prenos) kazao nije dovoljno da se, bar kulturno i elegantno, nakon pet i po godina, napusti kormilo i ne čekaju moguće afere i bure (najavljen je i miting sindikalaca Srbije 1. maja u Beogradu, gde će radnici RTB-a, kao i obično, biti u prvim redovima, umesto na tradicionalnom uranku na Borskom jazeru), onda zaista više nema smisla bilo šta komentarisati. Čak je, mimo prakse, i iz RTB-a, protekle noći, na društvenim mrežama osvanuo deo Vučićevog govora vezan za RTB. Valjda su i ONI, konačno, shvatili da više nema šale!

OSNOVNO je da su ostavke celog menadžmenta na čelu sa generalnim direktorom RTB-a Bor, posle svega, i najpre nakon Vučićeve ocene, NEMINOVNE!

28.4. 2014.

NIJE SAMO MAJDANPEK NA IZDISAJU!

Uvaženi stručnjak iz Majdanpeka piše mi kako će rudnik Majdanpek u drugoj polovini ove godine dospeti u težak proizvodni položaj. Moguće je i da ostane bez proizvodnje, mada se, kako se navodi, već od jula očekuje pad učinka u celom rudarskom delu RTB-a. Podseća se da je u Velikom Krivelju veliko zakašnjenje u skidanju jalovine, što će dovesti do pada proizvodnje u drugoj plovini ove godine. Cerovo je poznato kao promašaj zbog oksidne i siromašne rude. Tek, minulog vikedna, jedan od najiskusnijih metalurških inženjera javio nam je da u topionici nema ni približno dovoljno sirovina, radi se na „kašičicu“ (kad se danas pogledaju dimnjaci vidi se koliko se topi koncentrata), 40 inženjera metalurga je „prebačeno“ u livničku baraku da tamo – šta bi drugo – presabiraju uspomene kako se nekad radilo. Oni sami najbolje znaju da li im je to neka vrsta kazne, nagrada zaisgurno nije. Nadlažne službe istražuju prodaju najkvalitetnijih koncentrata bakra inostranim kompanijama, što je izuzetno važan i interesantan posao posmatrano sa

više aspekata. Svetska cena bakra je ispod 7.000 (6.690...) dolara za tonu, čime RTB ne može da se obraduje, jer troškovi proizvodnje se kreću blizu aktuelne cene ili su i veći.

Na drugoj strani, država nema para za uobičajne subvencije i razne pomoći, pa ni za završetak investicija u metalurgiji. Kako će se izaći iz restruktuiranja još se zvanično ne objavljuje, mada je strateški partner, čini se, neizbežan, a to je tako blizu privatizacije. Poslednja dva intervjua „kralja bakra" Milana Popovića i našeg, kako ga pojedini mediji nazivaju, tajkuna Zorana Drakulića samo su još jedno zavaravanje. Istina je da oni nisu „igrači" za tako krupan problem. U komenarima na ove intervjue spominju se, s pravom, njihovi dosadašnji rezultati u podeli „bakarnog kolača" nakon 2000. godine. Naravno, oni su privatni biznismeni i gledaju isključivo svoj interes, kako su nadigrali državu, onda je i to deo sposobnosti.

Plate u RTB padaju, i kamo sreće da se i ranije ozbiljnije merio rezultat rada, a manje politikanstvo i poltronstvo, politički marketing, izborne potrebe, pa i socijalna komponenta, kao i opšti interes posebno usmereni na vraćanje kredita i (strog zakonski) završetak najznačajnijih investicija.

Bez obzira kako zvučalo, razgovor sa taksistom u Boru, može da bude poučan: -Kaže taksista: onaj Tomić, direktor majdanpečkog rudnika moj je školski drug, i kuka kako ne može da ispuni megalomanske zahteve generalnog RTB, ne zna šta će da radi, i zdravlje mu je narušeno... Niko od putnika nije reagovao, svi su ćutali, varovatno je neko od njih zaposlen u RTB-u. Ne, nije ovaj detalj naivna, usputna pričica, ma koliko se činilo i da jeste. Dolaze prelomni dani za RTB, pa i za Bor, samim tim.

Kako nezvanično saznajemo, za sutra (utorak) je zakazana, u Beogradu, jedanput odložena sednica Upravnog odbora RTB Bor. Neće, izgleda, biti mirna, ni otaljavajuća (nezaboravimo da je RTB tri godine bio bez Upravnog odbora, i to je, eto, i nažalost, bilo moguće), biće, veruje se, teška. Hoće li javnost saznati bar najvažnije zaključke, pitanje je. Jer, kada je reč o RTB-u i njegovom sve bleđem menadžmentu, nema puno komentara, što neke kompetentne organizacije koje se bave korupcijom i kriminalom nagoni da otvoreno, javno, prozovu i vrh države. Predugo se štite pojedinci iz RTB Bor i to, ne samo naše, nego i međunarodne organizacije, i te kako brine. Oni neće da ćute i taktiziraju, oni rade transparentno, upravo onako kako EU zahteva od nas. A mi se zaista trudimo da dođemo do članstva u EU. Sa ovakavim RTB Bor, i LOŠIM menadžmentom kako je u poznatom ekspozeu navao premijer Vučić, kakav je ovaj danas, nismo ni na pragu tako jedne snažne evropske integracije.

“ NISAM JA KRALJ BAKRA, KRALJ JE BLAGOJE”

Pojavila se, danas, neki minuit posle podne, rečenica iz naslova na sajtovima iz “ekskluzivnog intervjua” lista RTB Bor “Kolektiv” sa Milanom Popovićem. Da se ne poveruje: to je čak prva rečenica, udarna misao, kreativni novinarski lid. Sve, očevidno je, sa dramatičnom željom da se tekst prenese što široj javnosti. Zamislite, intervju sa izvesnim Milanom Popovićem, a da se ne kaže ni slovo KO JE taj čovek, taj lik, taj u novinama nazvani “kralj bakra”. On je, koliko znamo, bio Severine, hrvatske pevačice, suprug, on u nastavcima govori o sebi u “Blicu” o tome kako je zaradio prvi milion, kakav mu je privatni život, kako je počinjao i gde je dogurao. Svaka njemu čast, ali ovaj intervju za “Kolektiv” je neslavni vrh njegovog pojavljivanja u srpskoj štampi. Ovaj intervju u prostorijama direkcije RTB miriše i na to da će se i on, Milan Popović, “uvaliti” u prodaju borskog bakra, jer je, na primer, onaj čuveni šabački biznismen Bogićević danas nezanimljiv, nije po meri (a kako bi i bio) nove vlasti. Može Milan i da ga zameni po belom svetu i da prodaje još to, koliko je da je, bakra i pomogne iznemogli RTB? Štaviše: Popović bi, veli, ulagao, kupio bi sa ruskim partnerima RTB, on bi, niko drugi do ON, predlagao novom premijeru kako da osveži i oporavi posrnuli kombinat i učini ga svetskom firmom. Samo, eto, trebaju krediti sa malim kamatama. I da zaokružimo, dosta je bilo: ovaj intervju sa “kraljem bakra” pojavljuje se nakon današnjeg teksta sa prve strane “Blica” kako je Blagoje Spaskovski “na brzaka” i bez odluke Agencije za privatizaciju zaposlio 500 radnika na neodređeno vreme pred nedavne izbore. U Boru se spominje i veći broj.

Kraljevi i carevi šetaju po Boru i Srbiji – vidite dobro – iako smo daleko od monarhije. MOŽE im se uprkos svemu što pričamo i što nam se (NE) događa. Ipak, da li je Popović ovim inetrvjuom u fabričkom listu, i u još jednoj tipčnoj priči novinarskog spinovanja, pomogao novom “kralju bakra”, Blagoju Spaskovskom, kako ga je Popović oslovio. NIJE, iako poneko misli da jeste!

Moguće je i nešto treće: ukoliko bi se RTB ili deo kompanije privatizovao, sadašnji generalni mogao bi recimo da, za zasluge u prodaji, savetuje novog gazdu i da mu i ubuduće «ne može niko ništa». Ka toj soluciji se očigledno već krenulo. Samo, put je dalek, i narod se pita!

16.4.2014.

TRESE SE NA SVE STRANE

Stigla su mi dva dopisa (očekivana su tri teksta, omanuli su, izgleda, inženjeri TIR-a) u kojima se, na različite načine, komentariše aktuelna situacija u „blagorodnoj firmi" koja, po ekspozeu premijera Vučića, ima „velike dugove i LOŠ menadžment". Podsećamo i na dospeli ZAHTEV Rudarskog sindikata Srbije Bor (i dalje osporavanog zbog sumnjivog statusnog pitanja) menadžmentu RTB Bor...

-Zahtevamo od menadžmenta RTB Bor da u što kraćem roku iznese plan i program za postizanje što profitabilnijeg poslovanja, kako bi kompaniju doveli u što povoljniji položaj za izlazak iz reastruktuiranja, jer to zahteva i Vlada Srbije. Menadžement RTB za to vreme mora da obezbedi sredstva za neometanu isplatu zarada i svih drugih primanja, kao i da prosek zarade ne sme pasti ispod dosadašnjeg proseka.

Od menadžmenta se još zahteva „da radnicima pod hitno ponudi potpisivanje ugovora o uređenju međjusobnih prava, obaveza i odgovornosti sa jedinstvenim tekstom i koeficijentom za obračun zarada na nivou celog RTB Bor... Zaheteva se i da se „pod hitno izvrši preraspodela radne snage na mestima gde ima potrebe kako ne bi došlo do viška radne snage. NE SMEMO dozvoliti ono što se nedavno desilo u TIR-u kada je 40 inženjera smešteno u prostorije koje nisu bile adekvatno opremljene i nisu ispunjavale osnovne uslove za rad... Na kraju se (u potpisu Skupština sindikata Rudara Srbije, sa pečatom i bez potpisa odgovornog lica na mamorandumu) dušebrižnički obrazlaže primer izvesnog sindiklanog funkcionera kako navodno zloupotrebljava službeni položaj (koji je, usput, izvan zemlje)... O sopstvenom radu ne komentarišu, jer, moguće je, pretpostavljaju, da će se i to uskoro desiti s neke druge strane. U drugom dopisu (sinikalni šefovi, po pravilu, svoje zahteve i slična dokumenta postavljaju na oglasne table u firmi) sindikata Nezavisnost TIR-a stoji: „ZORAN ILIĆ je nastavio da ignoriše sindikat Nezavinsot TIR-a, jer je smatrao da je normalno da na sastanak o izdvajanju pomoći poplavljenima ne pozove našeg predstavika. Na pitanje zašto je to učinjeno, Ilić nije imao odgovor. Zato će sindikat Nezavisnost sam odlučivati o pomoći poplavljenima i anketirati radnike koji žele da učestvuju u ovoj akciji... (uredan mamorandum s pečatom i potpisom).

Onaj treći dopis trbao je da stigne od nazadovoljnog inženjersko-tehničkog osobolja koje veruje da im je neopravdano smanjena plata i da su neke njihove kolege izvrgnute šikaniranju. Ukoliko su se predomislili, to

je aposlutno njihov problem.

A kada je reč o problemima u hotelu „Jezero“ na Borskom jezeru, dolaze razne informacije. Nezvanično doznajemo da je dosadašnja glavna šefica Danijela Nikolić, iako je u bolnici, smanjena i da je komadnu preuzela šefica Doma odmora iliti Kluba radnika RTB iz Brestovačke banje. U sindikatima sumnjaju da će ove dve firme pod zajedničkom kapom Radne zajednice RTB Bor (tako se nakada zvala ova administracija u direkciji kombinata bakra) biti spojene kako bi kasnije mogle efikasnije da se prodaju ili da se nekako drugačije organizuju. O tome će, ko drugi, odlučivati menadžment RTB i blagovremeno upoznati javnost. Kao i uvek do sada! Otpuštenim radnicima, u odsustvu Danijele Nikolić koja nije želela da potpiše rešenja o prestanku radnog odnosa grupi zaposlenih, potpisali su neki drugi, najodgvorniji službenici u direkciji RTB. Da li i po zakonu, to će, veruju otpušteni, odlučivati Sud. A kako su i da li jesu, sem Ilića, još neki, odgvorniji i od njega za ceo poslovni sistem, reagovali, dovoljno je naglasiti da je upućena posredna molba „da se lopta sa Jezerom smiri“. Naravno da sit gladnom ne veruje, mada ovo iskreno upozorenje može i drugačije da se tumači.

U Boru se priča da je poslednja dva, tri dana u direkciji RTB i okolini vidjen i čuveni biznismen, i pouzdani poslovni partner RTB, u poslednje vreme prezaduženi i kontraverzni, Miroslav BOGIĆEVIĆ iz Šapca (čitaj današnji, 22. maj, Tabloid, i mnoge druge novine od ranije).

Trese se nekadašnja bakarna gromada na sve strane. I to je očigledno. Nadležni su, čini se, ozbijlno shvatili da je problematika dublja nego što se moglo očekivati i zato ne treba sumnjati da će se u dogledno vreme saznati „šta se iza brega valja“...

EUROFOIL I JESTE I NIJE ŠTO I RTB!

Fabrika koja je 25. maja 2012. godine "zamenila" Fabriku folija, iz ranijeg sastava RTB Bor kao nerentabilnu, konačno je, protestom radnika ispred kapije preduzeća, doživela krah. Još jedna "evropska" fabrika koja će pomoći oporavak srpske privrede, ispostavilo se, bila je , kao i neke druge investicije, politički poduhvat bivšeg URS-a i njegovog čelniika u Boru. Gromoglasno je otvoren pogon za reciklažu ambalažnog PET otpada uz dirljive govore američke ambasadorke, Dinkićevog ministra privrede, Boranina Nebojše Ćirića, ministra zaštite životne sredine Olivera Dulića, amabasadora Hrvatske i domaće zvaničnike.

Više od 30 zaposlenih na protestu, dan ranije, upoznalo je javnost da je ova hrvatsko-srpska firma (zar je baš tako trebalo!) u blokadi, da sedam meseci nije bilo plate, da se resursi rasporodaju… Podnete su i prve krivične prijave protiv rukovodilaca, poslata su pisma premijeru i resornim ministrima, ali i jedno zanimljivo pisamce direktoru RTB Bor, Blagoju Spaskovskom.

U jednom od dopisa piše kako ih niko ne prima na razgovor, a "postali su taoci hrvatskog tajkuna u sopstvenoj zemlji". Nemaju upisan radni staž od početka ove godine, ni zdravstveno osiguranje. Direktorka Mirjana Đorđević prvo je dala ostavku, a potom je pobegla iz firme. Nemoćan je i sindikat Nezavisnost koji je, izgleda i jedini, stao u zaštitu radnika. Oni, radnici, mole i Spaskovskog da ih razume "jer je Fabriku folija upravo sagradio RTB Bor".

U lokalnim medijima pred otvaranje pogona reciklaže, iz kancelarija lokalne ursovske vlasti na čelu sa Spaskovskim, odjakivali su hvalospevi kako se otvara izuzetno važan objekat ne samo za Bor, nego i region. Danas, kad je prošlo vreme političkih kampanja i kad se otuđuje krvavo zarađeno dobro radnika Bora i RTB-a , isti ti URSOVCI (danas, preko noći i nažalost, NAPREDNJACI), ćute kao zaliveni. Nije ih briga za muku i jad potlačenih i ugnjetenih radnika. Kao da taj maltene "posao decenije" nije i njihovo delo.

Iznad svega: kako li ti Dinikićevi, Tadićevi, SPS, kojih sve ne stranaka, isti kadrovi i DANAS vode ceo sistem RTB-a? Kako, pa to je , iz dana u dan, sve očiglednije – loše, ne daj Bože, do potpune propasti!

Hvatanje Spaksovskog i družine za slamku i usmeravanje javnosti, pa i državne vlasti, u smeru završetka projekta "Nova topionica" do kraja ove godine (i njihovog opstanka na kormilu «srpskog titanika"), više ne "drži vodu".

U najboljem slučaju, nova topionica tehnološki može da krene krajem iduće godine. To je prognoza najeminetnijih stručnjaka iz oblasti metalurgije. Sve ostalo je, kao i do sada, bacanje prašine u oči, najviše državi koja godinama toleriše nesposobni, loš, – za dokazane privrednike i naučne radnike – poguban menadžment u RTB Bor na čelu sa penzionerom Spaskovskim.

Naprosto: kad oni, i sa ogromnom političkom moći u Boru i Srbiji, nisu mogli da sačuvaju jedan Eurofoil u koga su se svi vladajući ursovci, i oni uz njih, odreda kleli da je super investicija – kako će, zaboga, spasiti toliko posrnuli RTB? Zašto se ne jave i ne demantuju jednu ovakavu konstataciju, možda i zaključak, i bar malo ublaže očaj tim namučenim i zbunjenim radnicima čije je egzistencija, mnogima i pred kraj radnog veka, apsolutno uništena! Naš narod je davno rekao da sit gladnom ne veruje, mada su se gladni, eto i najnovijeg primera, i te kako, i za relativno kratko vreme, zasitili bahate i naopake vlasti i još gorih i naših i belosvetskih tajkuna!

10.6.2014.

Susreti i viđenja 2011: Dulić i Spaskovski

UĆUTKANI PROFESORI, "NEBESKI DIREKTORI" I APSURDNA VLAST!

Zašto profesori Tehničkog fakulteta ćute dok u RTB Bor, firmi zbog koje je ova visokoškolska ustanova i osnovana, kipti od problema, nezakonitosti, nekvalitetnog restrukturiranja, promašenih investicija, lošeg menadžmenta, ogormnih dugovanja, korupcije i kriminala, male proizvodnje, smanjenja plata, odlaganja sumnjivo postavljenog projekta„ Nova topionica"... Ne čudi se toj teško izlečivoj boljci jedino profesor i nekadašnji dekan pomentog fakulteta, dr Nedeljko Magdalinović, nego i mnoge njegove kolege sa strane, razumni i slobodoumni ljudi, sa intregritetom i mišljenjem, časni i čestiti intelektualci. Nije ih malo, bar po tome kako stižu pozivi i komentari na Magdalinovićev tekst objavljen upravo na ovom mestu (sajt Medija centra Bor). U najavi su nova reagovanja o „opštem propadanju celog RTB-a pod rukovodstvom Blagoja Spaskovskog i njegovih menadžera" (zar još treba spominjati i podsećati na ekspoze Aleksandra Vučića u Skupštini Srbije?), dobornamerne sugestije i predloge, što pokazuje da jača svest ne samo naučnih radnika i stručnjaka o javnoj razmeni stavova i zaključaka. Pitanje nije ni malo naivno, naprotiv, reč je o egzistenciji jednog grada, pa i regiona. Kako je neadvno novinarima izjavio pofesor Vlastimir Trujić „u pitanju je i država Srbija koja je i odobravala kredite i davala podršku od početka resturktuiranja, 2004. godine".

U Italiji, kod Padove, posotji selo u kojem uspešnno radi rudnik bakra i to mesto živi i egzistria upravo od proizvodnje tog metala. Bor je grad sa oko 40.000 stanovnika, gde je oko 7.000 nezaposlenih, sa razvijenom infrastrukturom i okolnih 12 sela koja su uglavnom naslonjena na život rudnika. Šta se krije iza poređenja ova dva mesta i dva rudnika. Naprosto: proizvodnja bakra i ostalih metala gotovo je količinski ista, ali selo nije što i grad. Ovde bi proizvodnja, pod danas povoljnim cenama, uz već ugrađene nemale investicije, morala da bude neuporedivo veća. Sa borskim proiozvodnim bilansom, smatraju stručnjaci, moguće je da egzistira dve i po do tri hiljade zaposlenih i njihovih porodica.Uslov je da država, ko će drugi, namiri ogromna dosadašnja dugovanja RTB-a, završi investicije i obezbedi, u novoj firmi posle restruktuiranja, još koliko-toliko početnog kapitala. Daj Bože da budući strateški partner preuzme neku od tih obaveza. Zamajavanja

kakva svakodnevno pristižu, zahvaljujući medijskim manipulacijama iz vrha kombinata bakra (poslednji „izum" je stvaranje Centra za razvoj i projektovanje), niti imaju veze sa pravljenjem brzog profita, niti će da služe bilo kakvom boljitku. Dosadašnja praksa to aposlutno potvrđuje. Mahinacije sustižu jedna drugu, nadležne državne službe imaju pune ruke posla da otkriju kriminalne radnje, i sve se vrti u krug. Zapomaganja profesora Magdalinovića, i još ponekog dobronamernog, vapaj su koji niko neće da čuje. Premijer odlično poznaje pravo stanje u RTB-u, ali i on kao da posustaje, kao da ga ne slušaju ni u njegovoj lokalnoj partiji koja je najdirektnije vezana za Basen. Ne samo u liku direktora. SNS u Boru se nije snašao, nema, već pune dve godine, ni predsednika, a i zašto bi im i trebao kad kolo vodi direktor RTB koji je vodio i propali URS (sad je, neverovatno, prvi naprednjak).

Da ne bi bilo kakve zabune, podsetićemo i na projekte koji su niklli, iz iste režije vezane za borskog moćnog šefa i „ostatak sveta", na događaj od 25. maja 2012. kada je, s već viđenom pompom, otovoren Pogon za reciklažu PET otpada u postojećem postrojenju Fabrike folija u Boru (radila u sastavu RTB). Na sajtu tog, novog preduzeća, pisalo je: „Čast nam je što presecanje vrpce pripada Nj.E. ambasadorki SAD u Beogradu Meri Brus, kao i dr Oliveru Duliću, ministru zaštitte životne sredine». Potom su se srećnom narodu i zvanicama obraćali, ambasador Hrvatske, naš ministar privrede, Dinkiećev Boranin, Nebojša Ćirić, i tako redom.

O tom „veličanstvenom", demokratskom događaju, izveštavali su svi važniji mediji na čelu sa RTS-om. (Medija centar Bor nije ni pozvan, i hvala im!). Danas radnici „sa ulice" pišu krivične prijave, mole premijera i ministre, pa i Blagoja Spaskovskog podsećaju da je Fabrika folija bila ER-TE-BE-ova, sedam meseci se živi bez plate, imovina se, vele, prodaje u bescenje... A taj pogon pomogla je i država Srbija posredstvom Fonda za razvoj, i RTB Bor, i ... Bila je to, dakle, naša greška, i jedna od mali milion koje će, sve je izvesnije, Bor, slikovito rečno - dovesti do skidanja metalne ptice feniks sa Doma kulture. A ne piše se dobro ni rudaru „na okretanje"! Vratimo se na početak: zašto profesori ćute, „zašto se baba češlja, dok selo gori"? Neki od njiih su u novom Upravnom odboru RTB Bor, a neki su potpisivali i diskutabilne projekte u rudarstvu i metalurgiji... Ima li i ovde sukoba interesa, ili u sistemu nešto ne valja? Ukoliko Vučić i Vlada sa svim državnim instrumentima ne mogu da odgonetnu, i spreče, i jednu ovakvu ujdurmu, onda nam doista ne može pomoći ni Sveti Petar, ni bilo koji drugi „nebeski čovek". Bio on penziionisan, ili ne, jeste svejedno!

(Ovaj tekst se prvi put objavljuje, B.F.)

RTB BOR BESPOTREBNO OSNIVA NOVI INSTIUT ZA BAKAR!

Vest da RTB Bor, na predlog svog direktora Blagoja Spaskovskog, osniva Centar ta razvoj, istraživanje i projektovanje kako bi se „objedinili stručni potencijali" i „kako bi se smanjili troškovi i povećao profit", za one koji ne poznaju prilike u Boru i privredi Srbije, ovo bi trebalo da bude eksluzivna infromacije. A NIJE! Ovo je je, istina je, još jedno zamajavanje šire javnosti, i zaposlenih u RTB, i pretvaranje neuspeha u uspehe koristeći se „svojim medijima" i pojedinim nakolnjenim predstvanicima „sedme sile", kao i lošem (po Aleksandru Vučiću) menadžmentu RTB-a. I objašnjenje da će RTB posle brzog restruktuiranja biti jedinstvena fima koja će iziskivati objedinjavanje stručnog potencijala, jeste, samo na prvi pogled, nešto što je shvatljivo, ali šta se krije iza svega toga, posebno je zanimljivo.

U Boru poastoji Instutt za rudarstvo i metalurgiju (bivši Instut za bakar) sa poluvekovnom tradicijom i koji je nakada radio u sastavu RTB i čiji je osnivač RTB. Danas je ovaj Institut podržavljen, s tim što bi trebalo, kao jedinstvena i jedina takva naučna kuća u Srbiji, da uvek bude na usluzi RTB-u i njegovim razvojnim porjektima koji nisu mali. Nažalost, nije tako, i to nije od juče. Saradnja Instituta i RTB-a Bor, otakako je pre pet i po godina na čelu kombinata bakra upravo Blagoje Spaskovski, ispod je sveke potrebe i nije ni blizu nekadašnje. Štaviše, osnovana je i srodna privatna firma sa sedištem u Boru koja je, bar do nedavno, dosta radila za RTB. Danas se, eto, osniva i Centar za razvoj, apsolutno istovetna organizacija sa istim ciljevima i zadacima, s pravdanjima proisteklim iz blizog završteka restruktuiranja. Istina je da se RTB i Instutt ovih godina ne trpe, ne sarađuju ni približno dovoljno. I to malo posla što je ugovoreno više je usiljeno i po „nagovoru" privrednog vrha države. Ima i onih, nemali broj, sklonih verovanju da je najavljeni Centar za razvoj RTB-a i mala velika „osveta" Spaskovskog svom neistomišljeniku, prof. dr Vlastimiru Trujiću, direktoru borskog Instituta, za njegova dva pisma Vučiću u Beograd, gde je u prvom planu bilo upozorenje da će opstanak Spaskovskog na kormilu Basena „značiti produbljivanje problema i krah kombinata bakra".

- Brzo stvoriti stručni kadar, nije lako. Inženjerima je, samo da se obuče

za projekte, potrebno šest godina valjanog rada. RTB se, uprkos moru svojih, nagomilanih problema, gubitaka u flotacijama ili velikih nezavršenih investicija, te maloj proizvodnji, sprema i da otvara naučne centre iako imamo, na smo nekoliko koraka(primerice, pogon poznat kao «Istra kula», jedini u državi Institut koji se isključivo bavi bakrom. Upozoravali smo obe ranije i aktuelnu vladu da se u RTB ne radi u korist profita i kako bi moglo i trebalo po višim stnadradima i strogo zakonski, nije vredelo. Mi odlično sarađujemo sa inostranstvom, potpisali smo značajan ugovor sa Japancima, imamo šta da radimo, ali ovde, u svom dvorištu, ne možemo, na obostrnu korist da ostvarimo bolje konktakte. Taj problem je opšte poznat i u Vladi Srbije – rekli su nam u borskom Institutu za rudarstvo i metalurgiju.

Još jedan paradoks je od menadžmenta RTB nametnut i uvržen u svest mnogih: U RTB, zbog restruktuiranja, mogu da se rade radnje koje ne podležu nekim važnim zakonima. Jer, tobože je reč o državnom preduzeću koje može da se ponaša mimo usvojenih pravila ponašanja za sve ostale. Takvo obrazloženje je, uprkos neviđenoj drskosti i obmani, dobilo svoju «državnost» na raznim mestima, pa i u instutcijama. Zašto tako naopako, do danas nema nikavog, ne samo valjanog, zvaničnog odgovora. A pod tim plaštom bezakonja ko će znati šta je sve učinjeno?

NAPOMENA: Svi tekstovi u ovom odeljku, sem jednog, objavljeni su na sajtu Medija centra Bor od početka do 1. jula ove, 2014. godine. Reč je o probranim komentarima i zapisima.

P R O F E S O R I,
B U Đ E N J E

RAZVOJNI CENTAR ZA PROMAŠENE INVESTICIJE!

Nakon poziva da se jave stručnjaci i naučni radnici povodm teksta „Zamajavanja: RTB Bor bespotrebno osniva novi Institut za bakar“ (Medija centar Bor) javio se prof. dr Vlastimir Trujić, direktor borskog Instituta za rudarstvo i metalurgiju. Njegov tekst objavljen je u celini.

Pošto smo više puta, i među prvima, ukazivali na loše vođenu i pogubnu strategiju razvoja RTB Bor Grupa, a da u vezi sa tim nije ništa konkretno preduzeto, želja nam je bila da o tome više ništa ne kažemo. Međutim, izazvanim najnovijom ludom i skupom idejom po državu i sve nas, rešili smo da na sve ovo ipak damo svoj komentar i upoznamo javnost sa mogućim posledicama ovakve ideje.

Kako smo već saznali iz više izvora, generalni direktor RTB Bor Grupa, Blagoje Spaskovski, dao je odrešene ruke svom odanom saradniku Dimči Jeniću, dipl.inž.rudarstva da formira novi „Razvojni centar“ za spas RTB-a Bor.

To bi bilo dobro da je moguće, ali da nije isuviše ludo i skupo, iz sledećih razloga:

Uspešni razvojni centari se stvaraju godinama i to, pre svega:

dugogodišnjim školovanjem i stalnim usavršavanjem uskospecijalizovanih kadrova,

nabavkom savremene izuzetno skupe opreme za hemijske analize, licencirane softverske opeme, a sve to uz verifikaciju odgovarajućim akreditacijama na domaćem i sveskom nivou,

stalnim praćenjem razvoja nauke u svetu, kako bi se iz toga izvukao zaključak, šta je u datom trenutku najatraktivnije i najrentabilnije premiti na lokalu. Na primer, koju tehnologiju za novu topionicu treba izabrati,

sticanjem referenci objavljenim radovima na domaćim i međunarodnim skupovima i citiranim časopisima. Angažovanjem na evropskim i drugim međunarodnim projektima.

Šta sve od ovoga budući „Razvojni centar“ u RTB-u bi mogao da ima:

Uskospecijalizovane kadrove kao što svet ima, RTB Bor Grupa ima samo za vođenje postojeće zastarele tehnologije, koja je u svetu odavno prevaziđena. O izboru tehnologije nove topionice odlučivali su tajkuni, odani penzioneri, kao i sekretarice i pomoćno osoblje na gala proslavi u Domu odmora u

Brestovačkoj banji. Ovo su potvrđivale i nelicencirane firme za metalurgiju iz Beograda, kao što su Projmetal i druge. Nakon svega, izgradnju, tako izabrane tehnologije za novu topionicu, umesto da vode najiskusniji metalurzi, to čine mašinci, električari, itd.Verovatno buduća najskuplje izgrađena i poslednja ove vrste topionica u svetskoj istoriji metalurgije, neće imati obučen kadar da je pravilno vodi. A bar ovo je, ipak, moglo da se spreči, jer u Zavodu za zapošljavanje već dugo na posao čeka 21 mladi diplomirani inženjer metalurgije i 117 tehničara metalurgije. Oni su već trebali da prate izgradnju nove topionice i proučavaju literaturu iz ove oblasti, ili da su već na obučavanju vođenja procesa u nekoj sličnoj, izgrađenoj topionici u svetu. To, nažalost, još nije učinjeno i bojim se da će biti kasno, osim ako se izgradnja topionice ne produži još za koju godinu.

O sirovinama, (koncentratu) da ne govorimo - jer ih neće dovoljno biti zbog promašaja u strategiji razvoja rudarstva i nedostatka paralelnog ili prethodnog investiranja u rudarstvu. Dakle, ovde je potrebna nova strategija. Projektovanje u rudarstvu, kako Spaskovski i Jenić razmišljaju da urade, otimanjem kadrova iz njihove do jučerašnje privatne partner firme RDS Bor (pošto su im se odnosi oko podele „plena" pokarabasili) neće ići baš lako. Naime, i pored iskustva starih inženjera, vremena projektovanja sa „štapom i kanapom" odavno su prošla i svojom preciznošću, i varijantnim rešenjima, ne mogu se uporediti sa poslednjim verzijama najsavremenijih softvera. Ovo su već potvrdili projekti koje je RDS ranije uradio za rudnike RTB-a Bor i koji su služili samo za - pranje novca.

I druga mogućnost je u igri: otimanje već obučenih kadrova iz našeg Instituta, kako bi isti „razbucali" boljom ponudom. Znajući sa kim mogu da imaju posla, smatram da su obučeni inženjeri Instituta dovoljno zreli kako ne bi prihvatili ovakve provokacije.

Kada je u pitanju potrebna oprema za budući „Razvojni centar" RTB-a, ona za sada ne postoji. Da bi se to obezbedilo, potrebno je više miliona evra, koje, koliko mi znamo, RTB Bor Grupa za sada nema, jer rudarstvo nije zaokružena celina. Nova topionica nije završena, a prvi anuiteti već uzetih kredita - samo što nisu stigli. Istovrmeno, veliki i stari i još veći novi dugovi pritiskaju kompaniju.

Što se tiče praćenja razvoja nauke u RTB-u, ona je odavno prošlost - jer je sva pažnja skoncentrisana na proizvodnju koja već pet godina nikako da krene. Slično je i sa objavljenim radovima i sticanjem referenci. Za praćenje nauke potrebno je znanje stranih jezika i to zbog korišćenja strane literature, što je strana sa kojom se kreatori ideje novog „Razvojnog centra" ne mogu

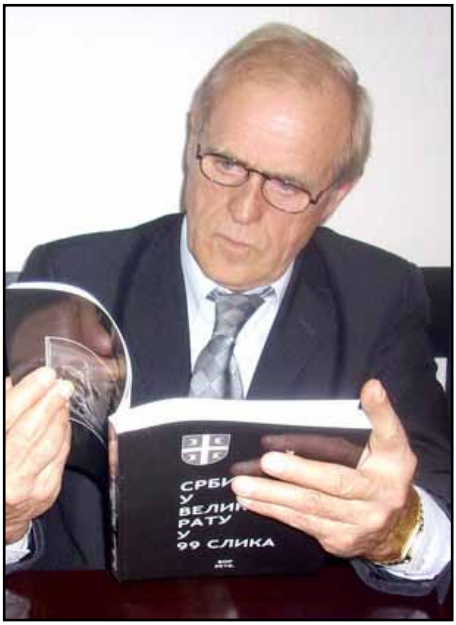
baš mnogo pohvaliti.

Sve u svemu, njima ovo ništa nije ni potrebno. Potrebno je samo da nisu sujetni na uspeh Instituta za rudarstvo i metalurgiju Bor, koji se nalazi na samo oko 2 km (i slovima DVA km) od buduće Nove topionice i menadžmenta RTB Bor Grupe.

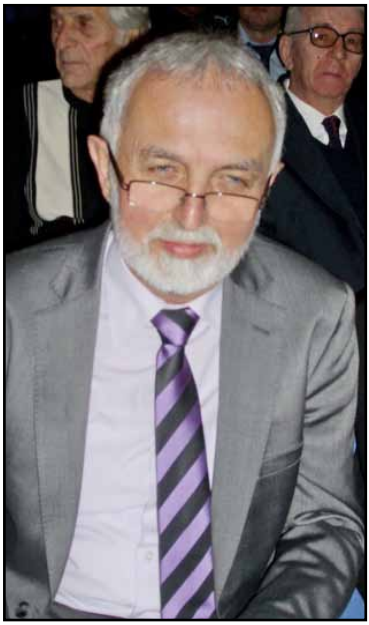
Institut ima ama baš sve što je potrebno njihovim uslugama i to kad god je moguće i po nižim cenama, ali i boljim kvalitetom od konkurencije. To je apsolutno poznato.

Ovo su videli i prihvatili mnogobrojni naši partneri iz Japana, Kanade, Nemačke, Španije, pograničnih država, itd. Nažalost, to ne želi da vidi samo generalni direktor RTB Bor Grupe Blagoja Spaskovski, što mu lično i javno ukazujemo na nesagledive posledice lošeg vođenja strategije razvoja RTB Bor Grupe.U tom sklopu je i najavljeni „Razvojni centar" RTB-a. To Spaskovskog lično ništa ne košta, ali može još dodatno da zaduži državu i posebno Bor i istočnu Srbiju.

Institut za rudarstvo i metalurgiju Bor, direktor,
prof.dr Vlastimir Trujić

Prof. Magdalinović

Prof. Trujić

ŠTA JOŠ TREBA DA SE DESI...

Ovo pitanje se sve češće postavlja jer stanje u Boru postaje sve alarmantnije, kako u RTB Bor, tako i u opštinskoj vlasti. Podugačak je spisak„projekata" koje je dotični gospodin (u prethodnom pismu naglašen - prim. autora knjige) uz veliku halabuku pokrenuo a koji danas ne daju očekivane rezultate. Gotovo uvek se kritike prezentuju kao zli jezici ili ljubomora na postignute rezultate, ali nije tako!

Podsetićemo samo:

1.„Žuti" rudnik Cerovo koje više stoji nego što radi a i kad radi daje najskuplji bakar na svetu, a uloženo je preko 20 miliona eura za taj „Tadićev projekat".

2. „Čoka Marin", zlatni rudnik u nečjim očima,nije vredan ni pomena.

3. Rekonstrukcija kriveljske flotacije najavljena je kao istorijski projekat a rezultati su slabiji pre nego što je u tu rukonstrukciju uloženo 30 miliona eura. Umesto projektovanog koncentrata sa sadržajem bakra od 20-22%, sada se isporučuje koncentrat sa gotovo duplo manjim sadržajem bakra. Da li je tu potreban bilo kakav komentar?

4. Projekat rekonstrukcije Topionice i izgradnje nove Fabrike sumporne kiseline jeste priča za sebe. Niti se zna kolika će biti konačna cena projekta(neki preliminarni podaci govore o 300 miliona eura, a predvidjeno je oko 180), niti je poznato kada će biti završen. Prema prognozama ino-izvodjača radova, to se neće desiti pre jula 2015.godine, što je oko 18 meseci zakašnjenja.

5. Kupovina teretnih kamiona od 220t „Belaz" koji stoje parkirani u krugu Površinskog kopa „Veliki Krivelj" zato što se ne mogu privesti nameni jer su loših tehničkih karakteristika.

6. Radovi na rudniku„Lece" sa borskim rudarima kojima se duguju velike pare i nerazjašnjenim medjusobnim potraživanjima izmedju Spaskovskog i Ljubiše Miljkovića (predsednik Rudarskog sindikata Srbije) o kojima priča ceo grad i gde istražni organi MUP-a Srbije moraju što hitnije da se uključe.

7. Sve veća dugovanja RTB-a (oko 3,2 miliona evra mesečno) prema dobavljačima-četiri meseca ne izmiruju obaveze. Samo lokalnoj samoupravi Bor se duguje preko 500.000.000 dinara, što je 25% od planiranog budžeta Opštine Bor.

Trenutno stanje u RTB Bor je najblaže rečeno: katastrofalno. Potpuna konfuzija u rukovodjenju i proizvodnji(u poslednjih 10-tak meseci je smenjeno

5-6 direktora po principu rotacionog rukovodjenja). To je rezultat neplanskog širenja kopova, jureći se bogata ruda zbog dostizanja proizvodnje ne vodeći računa od tome da se to na kraju svodi na obično raubovanje rudnog ležišta.

Kada se radi o političkim dostrignućima, tu je već dotični Ronaldo dostigao svoj vrhunac. Skrasivši se u SNS, počeo je kao i u prethodnim svojim političkim opcijama da ruši sve oko sebe (Opštinski odbor SNS-a, narodnog poslanika SNS-a Milinka Živkovića i, na kraju, novoizabrano opštinsko rukovodstvo na čelu sa presednikom opštine Živoradom Petrovićem) i to samo nakon 30-tak dana nakon izbora, smetnuvši sa uma da stabilna opštinaka većina savršeno funkcioniše (21 odbornik SNS od ukupno 35 odbornika SO Bor). U tom svom političkom slepilu otišao je toliko daleko da je sa skupštinske govornice (direktan TV prenos, TV Bor) na poslednje dve sednice SO Bor zapretio da će sa odbornicima SNS-a napustiti skupštinsku salu zaboravljajući da se u savremenoj političkoj praksi nikada nije dogodilo da vladajuća većina napušta parlament prepuštajući ga opoziciji!

Zamislite da se to i desi, kolika bi to bila politička šteta za SNS u Srbiji i kako bi to bilo dočekano u političkim krugovima u Srbiji?

Sve te svoje ideje podupire podrškom svog privatnog Sindikata rudara Srbije (predsednik je njegov kum Ljubiša Miljković), što jedino postoji u Boru i nigde drugde, preteći konferencijama za novinare, navodnim „podizanjem rudara" i još kojekakvim glupostima koje su takodje direktno uperene protiv aktuelne vlasti u Boru, a samim tim i u Srbiji.

Vratićemo se na naslov ovog teksta: „Šta još treba da se desi, pa da se konačno sklonio Blagoje Spaskovski?" Kome sve treba uputiti ovo pitanje da bi se konačno shvatilo da je hvalisanju i ličnoj promociji g.Spaskovskog došao kraj? Iz kojih to razloga sve nadležne institucije Republike Srbije ostaju neme, ne shvatajući i svoj deo odgovornosti u trenutku kada se radi o nesagledivim posledicama po Republiku Srbiju u celini?

Koliko je još potrebno argumentacije, jer sve izrečeno je apsloutno tačno i koliko je potrebno da se čeka kako ne bi bilo kasno? Ako već nije kasno?

(Autor je bivši profesor Tehničkog fakulteta u Boru i priznati stručnjak u rudarstvu i metalurgiji)

OCENA USPEŠNOSTI I KONKURENTNOSTI RTB BOR

Tu ne cede malis, sed contra audentior ito.

Ne postoji niko ko je protiv pravog, ekonomičnog, ekološki prihvatljivog, tehnološki najboljeg i socijalno odgovornog, dugoročno održivog rešenja za Bor, Majdanpek i region.To, znači, nije sporno, ali je izbor koncepta rešenja problema, odnosno strategije investicionog projekta pogrešan - bez nezavisno dokazanih i verifikovanih osnova - poznatih rezervi ekonomične rude, koje čine temelj ili razlog za bilo koje aktivnosti rudarenja , topionice i rafinacije u nekom racionalno prihvatljivom vremenskom okviru.

Neizbežna su važna pitanja:

- da li je jasno i realno dokazan obuhvat, područje projekta, odnosno šta ulazi i šta izlazi iz njega?
- da li su ciljevi dostižni i merljivi i da li je preventivno sprečen raskorak, jaz, za ostvarenje ciljeva - npr. uskladjenost fizičkog obima proizvodnje i prerade izmedju rudnika, flotacija i projektovanog kapaciteta nove topionice?
- da li izabrani kapacitet topionice zadovoljava standarde ekonomije obima „fleš" tehnologije - min. 200.000 t anodnog bakra godišnje, ili je unapred neekonomičan, gubitaški; projektovana cena koštanja prerade je najmanje dva puta viša – TC/RC 900 USD po t bakra, od istorijske cene na tržištu bakarnih koncentrata – TC/RC oko 400 USD po toni bakra?

U slučaju projekta RTB Bor nemamo pozitivne odgovore na ključna pitanja za identifikovanje pravih, uspešnih projekata,"šta" i „zašto"! Tekući projekat nije pažljivo i jasno istražen, planiran i pripremljen, bez čega i ne može dostići ciljeve. Raspoloživost prirodnih resursa, u razumnim rokovima životnog veka projekta - min. 20 godina, je ključno pitanje i razlog pogrešno izabranog koncepta solucije problema ili projekta RTB - odavno je identifikovan ključni problem, iscrpljenost i osiromašenje ležišta, kao i kašnjenje u raskrivanju i pripremi novih. U slučaju RTB izabrani su „omiljeni projekti" na bazi poverene, nekontrolisane lične moći pojedinca, a radi sticanja političke moći putem političke manipulacije, a ne pravi projekti kojima se pokušavaju rešiti ključni problemi, odavno prepoznati.

Sistem upravljanja projektom i standardne procedure-važni koraci i

kontrole, nisu usposravljeni. Taj sistem pomaže da se izaberu pravi projekti i da se obezbedi njihov uspešan razvoj.

Alternativni koncepti dugoročnog rešenja ovdašnjeg stvarnog i ključnog strateškog problema nisu identifikovani, ocenjeni i uporedjeni, tako da i nije izabrana alternativa koja realno najviše obećava, koja bi postala predmet detaljne prethodne studije projekta. Preskakanjem faze pripreme projekta ušlo se direktno u fazu sprovodjenja projekta? Na već vidljiv neuspeh ovog projekta uticali su nerešeni problemi u tri glavne oblasti:

1. Strukturalno - kontekstualni problemi,
2. Institucionalni problemi i održivost, i
3. Menadžersko-organizacioni problemi. Odsustvo jasne i održive državne strategije, strategije kompanije, projektne strategije i ključnih strateških prioriteta predstavljaju glavni uzrok neuspešnog projekta.

Sistem upravljanja projektom ne može funkcionisati na bazi političkih ili ličnih smernica čiji su nosioci obično obavezani-uhvaćeni u klopku da ispune političke, lične ili grupne interese, na bazi moći, a ne kriterijuma realnih mogućnosti, potreba, prioriteta i neto efekata projekta. Rezoni tekućeg projekta od samog početka su u pitanju. Državne institucije nisu na vreme valjano obavile nepristrasnu kontrolu i blagovremeno intervenisale. Razvojna politika i strategija RTB Bor nije čista, tako da će konsekvence naneti daleko veće štete od propasti samog ulaganja.

Sublimirana analiza izabrane tehnologije topljenja i tretmana otpadnih gasova, otpadnih voda, šljake i sekundarne toplote je samo deo pogrešno izabranog koncepta u celom tehnološkom nizu RTB-a:

- Nizak projektovani kapacitet odabrane tehnologije - oko 80.000 t bakra godišnje iz 400.000 t bakarnog koncentrata , u odnosu na standard ekonomije obima ove industrije od min. 200.000 t bakra godišnje, ili prerada iznad 700.000 t koncentrata (samo najveći rudnici imaju sopstvene topionice, a rafinacije gravitiraju ka razvijenim podnebljima). Nizak projektovani sadržaj bakra u ulaznom koncentratu, 80 % jalovine. Prerada će biti neekonomična iako je obećano suprotno-ekonomičnost. Neke alternativne tehnologije topljenja - Isa Smelt, AuSmelt karakterišu niži kapitalni i operativni troškovi - oko 30%, veća fleksibilnost po pitanju zahtevanog kvaliteta i kvantiteta koncentrata – učešće vlage, granulacija, % bakra; izvodljiv je i ekonomučan i niži kapacitet prerade, potrebno je mnogo manje prostora za postavljanje i dr. Naše rudarstvo i tako nizak kapacitet topionice , koji je u startu neekonomičan, ne može da „nahrani“ - daje maksimalno do 220.000 t koncentrata, 36.000 t bakra ili oko 55 % u odnosu na dugoročni plan,

što će proizvesti režim rada „kreni-stani“ i teške posledice po rad fabrike sumporne kiseline - često potrebno „zagrevanje - odgrevanje“, korozija, i dr., kao i povećanje troškova zbog održavanja toplote u tzv.“praznom hodu“, ekološke probleme zbog zastoja itd. Snabdevanje koncentratom spolja je logistički , ekonomski i finansijski jako problematično i teško izvodljivo iz više kritičnih razloga koji su jednostavni i razumljivi.

- Prekoračenje obećanih-projektovanih rokova završetka izgradnje i početka rada - start pune prerade utvrdjen je za početak IV kvartala 2013.?, višestruko prekoračenje okvira troškova investicija i izostanak projektovanih koristi od ulaganja? Nepoznat je iznos i izvor nastavka investiranja; stepen završenosti projekta je tek oko 40 %?

- Nekonkurentni operativni troškovi, neizvesno snabdevanje sirovinom i dr. nameću ozbiljno pitanje uspeha ovog projekta i da li se ovim putem uopšte može izaći iz procesa propadanja celog poduhvata i same kompanije u ovom obliku postojanja i načina funkcionisanja?

Za investicioni projekat nove topionice standardna procedura uvodjenja i pokretanja novog projekta nije poštovana, obavezno tzv. "prosejavanje" od strane vlasnika - Vlada, nije sprovodjeno :

- pravo okruženje za kontrolu projekta nije stvoreno,
- stvarni problem kompanije nije prepoznat - svest o problemu!?
- alternativna rešenja –npr. uvodjenje investitora za postavljanje nove industrije nezavisne od bakra, nisu sakupljena, procenjena i rangirana,
- nisu predvidjene i analizirane konsekvence svake alternative,
- nisu izdvojena prava rešenja glavnog problema - već duže vreme u aktivnim ležištima nema dovoljno pripremljene rude za ekonomičnu eksploataciju!,
- ne mogu se obezbediti krucijalni uslovi za "fleš" peć – održavanje dobre suspenzije "gas – čestice" i da se obezbedi neprekidan dotok koncentrata – "hrane za peć".
- institucije vlasnika - Vlada, su odlučivale i odobravale korake projekta bez proverljivih izveštaja i saopštenja za potrebe odluka, itd.

Resursno ograničenje definitivno nije održivo, a u kombinaciji sa obrascima naše kulture, kao što su kolektivizam i velika distanca moći – "veliki šef - vodja" sve sam autoritarno odlučuje, prema empirijskim studijama, iz mnoštva slučajeva, uvek vodi u neuspeh. Potrebno je da se ovaj projekat potpuno "rasvetli", pažljivo proceni šta dalje, pokrenu ozbiljne alternative, i da se odmah promeni metod upravljanja velikim strateškim projektima, prema najboljim svetskim praksama - OGC Gateway metod, PRINCE2 metod,

NTNU, i sl.

Svedoci smo mnogih incidenata i skandala povezanih sa neuspehom tzv. strateških projekata – padom vrednosti i likvidacijom kompanija koje se bave rudarskim istražnim aktivnostima i rudarsko – metalurškom proizvodnjom, što je uzdrmalo javno poverenje u rudarsku industriju i negativno uticalo na njen kapacitet da pribavi investicioni kapital. Suštinsko pitanje je da li je masovno investiranje u ovakve mineralne resurse i rezerve rude, kojima RTB Bor već duže vreme raspolaže, pozitivno povezano sa održivim razvojem naše zajednice, regiona i celog društva?

Standardi za procenu resursa i rezervi kod nas nisu jasno definisani i stavljeni na snagu (kao npr. Australijski JORC kodeks, kanadski CIM standardi, AusIMM vodič dobre prakse i druga opšte prihvaćena praksa klasifikacije i izveštavanja). Izgleda da je u ranoj fazi trebalo zameniti "stari" koncept alternativnim, sasvim novim konceptom efektivnijim na duge staze - izvan zone ekstrakcije minerala, radi smanjenja stalnog rizika – variranja cene metala, dugoročno slabog stanja domaćih mineralnih resursa i dokazanih rezervi rude bakra i dr.?

Nikada se ne smeju obmanjivati i varati drugi, falsifikovati ili fabrikovati podaci. Treba odvojiti fakte – suve činjenice od pristrasnih, hipotetičkih i spekulativnih mišljenja pri procenjivanju i prosuđivanju rezervi ekonomične rude. Zbog toga treba potpuno prihvatiti koncept ekonomičnosti, tj. ekonomičnost kao način mišljenja – rudarenje i topljenje kroz ekonomičnu održivost! Etički kodeks ovde zahteva poštovanje fundamentalnih vrednosti: poštenje, iskrenost, otvorenost, čast i poštovanje, integritet, tj. celovitost i potpunost, kao i dignitet, odnosno dostojanstvo.

Reči "ruda" i "rezerve" podrazumevaju tehničku izvodljivost i ekonomsku opravdanost, uključujući i sve ostale faktore modifikacije. Za klasu "rudne rezerve" potreban je najviši nivo poverenja gde su odgovorno rešeni svi faktori modifikacije.

U cilju kompletiranja ocene projekta rekonstrukcije metalurških kapaciteta u Boru potrebno je osvetliti i pitanje konkurentnosti (položaj i odnos prema ostalim metalurškim kompleksima u svetu), ako se ona ikada bude pustila u rad. U svetu postoji veliki broj topionica ukupnog kapaciteta prerade od oko 26,5 miliona tona godišnje. U njima se godišnje proizvede oko 19,5 miliona tona katodnog bakra, što daje prosečnu popunjenost kapaciteta od oko 75 %. Zbog toga među topionicama u svetu vlada vrlo oštra konkurencija i borba za obezbeđenje sirovina za preradu. Svaka topionica se bori da u toj oštroj borbi obezbedi što bolju poziciju, kako bi obezbedila sopstveni

opstanak na tržištu.

Nekoliko osnovnih pojmova o topionicama u svetu:

Nove topionice se grade za period od 20 do 30 godina, u ovom slučaju zbog pojednostavljenja računice tretiraćemo period od 25 godina,

Ako se zna da je projektovani kapacitet nove topionice u Boru 80.000 t katodnog bakra, u svom životnom veku takva topionica u svetu bi trebala preraditi 2.000.000 t katodnog bakra,

Nivo investiranja za nove topionice (greenfield investicija) u svetu prosečno iznosi 2.000 USD do 3.000 USD po toni godišnjeg kapaciteta, što znači da za topionice u svetu koje su kapaciteta kao u Boru uobičajen nivo investiranja iznosi od 160.000.000 do 240.000.000 USD. Topionica u Boru pretstavlja brownfield investiciju, te bi tu troškovi maksimalno trebalo biti na nivou od 80 % od greenfield investicije, ali da ne cepidlačimo,

Ako se računa da su sredstva za izgradnju topionice dobivena iz kredita, što je uobičajeno u svetu, onda gornji iznos treba uvećati za 40 % do 60 %, zavisno od uslova kreditiranja, usvajamo 50 %. U tom slučaju napred navedeni troškovi izgradnje topionice rastu na nivo od 240 do 360 miliona USD, neka prosečno bude 300 miliona USD, i

Ako prosečan nivo investiranja od 300.000.000 USD podelimo sa ukupno proizvedenim bakrom u životnom veku topionice od 2.000.000 t, onda se dobijaju troškovi investiranja od 150 USD/t. Od ukupnog prihoda od metalurške prerade bakra, za koji se prognozira da će dugoročno biti na nivou od 500 USD/t, 30 % ide na otplatu investicionih kredita, a topionica živi od ostalih 70 %, odnosno od 350 USD/t. Ako računamo sa prosečnom prodajnom cenom bakra na svetskom tržištu od 7.000 USD/t, onda od toga ukupan prihod topionice iznosi 7%, a posle otplate kredita samo 5 %. I to je zakon u svetu!

Nekoliko osnovnih pojmova o konkurentnosti nove topionice u Boru:

Zbog pogrešno osmišljene srategije razvoja rudarstva u RTB BOR apsolutno je diskutabilno obezbeđenje životnog veka nove topionice za period od 20 do 30 godina, kao i popunjenost njenog kapaciteta. Biznis planom (koji je posle samo deve ipo godine od njegovog usvajanja izbačen iz zone aktuelnosti – plan proizvodnje katodnog bakra za 2014. god. je samo 62 % od Biznis planom predviđenog nivoa) je predviđen razvojni ciklus zaključno sa 2021. god, što je isuviše kratak period. Lično ćemo biti iznenađeni ako se za rad topionice bude obezbeđivalo koncentrata za narednih 10 god, i to samo 220.000 do 270.000 t/god., što je maksimalno jedva ½ projektovanog kapaciteta,

Sa ½ popunjenosti kapaciteta i životnim vekom rudnika od 10 god. nova topionica u Boru može prizvesti maksimalno 400.000 t katodnog bakra,

Do sada je u rekonstrukciju metalurških kapaciteta u Boru potrošeno oko 200.000.000 €, odnosno 270.000.000 USD, a za ukupan završetak započetog investicionog ciklusa potrebno je još najmanje 300.000.000 USD. Tako se ukupan obim investiranja u novu topionicu diže na nivo od skoro 600.000.000 USD.

Sredstva za izgradnju topionice su dobivena iz kredita, te se gornji iznos treba uvećati za 30 % do 50 %, zavisno od uslova kreditiranja, usvajamo 40 %. U tom slučaju napred navedeni troškovi izgradnje topionice rastu na nivo od 800 do 850 miliona USD, neka prosečno bude 800 miliona USD.

Ako prosečan nivo investiranja od 800.000.000 USD podelimo sa ukupno pretpostavljenim proizvedenim bakrom od 400.000 t, onda se dobijaju troškovi investiranja od 2.000 USD/t. Ti troškovi su višestruko viši od prosečnih troškova investiranja u svetu i nekoliko puta viši od ukupnog prihoda od metalurške prerade bakra. Drugim rečima, investicija će biti preskupa, prihod od bakra i nusproizvoda neće moći ni iz bliza da pokrije troškove investicione izgradnje i operativne troškove proizvodnje, te se neće stvoriti uslovi za otplau anuiteta.

RTB Bor unazad nekoliko godina proizvodi vrlo skup bakar, čija se cena koštanja kreće za 1.000 do 2.000 USD/t iznad njegove prodajne cene. Apsurd i paradoks je u tome što takva, potpuno nekonkutrentna kompanija, realizuje razvojni program po kome će u narednom periodu i dalje ostati nekonkurentna na svetskom tržištu bakra.

Mi u RTB Bor izgubili smo temelj – rezerve rude odgovarajućeg kvaliteta za razvoj skupih projekata rudarstva i metalurgije. Empirijska je činjenica da u RTB Bor ništa nije kao što se prikazuje. Potrebna je duboka analiza, pouzdano izveštavanje i rigidna kontrola stanja da bi se odredilo najbolje realno moguće usmerenje sektora rudarstva i metalurgije danas i izgradnja nove efektivnije alternative za dalji razvoj našeg regiona na sigurnijoj osnovi.

Dr Milan Dejanovski, dipl. ing. met.
i dr Branislav Mihajlović, dipl. ing. rud.
10. jun 2014.

ZAŠTO PROFESORI ĆUTE, A RTB SRLJA U PROPAST!

Poštovani profesori Tehničkog fakuleteta u Boru,

Kao bivši profesor i dekan Tehničkog fakulteta, a u interesu brojnih generacija diplomiranih inženjera u čijem sam stvaranju, delom, i sam učestvovao, slobodan sam Vas podsetiti na sledeće:

Univerzitetski profesori kao naučni radnici i pedagozi pod stalnom su lupom naučne i stručne javnosti, a naravno i pod lupom inženjera u čijem su stvaranju učestvovali. Njihova obaveza prema bivšim studentima ne prestaje njihovim diplomiranjem. Naprotiv, ona podrazumeva svaku dalju pomoć i podršku u njihovim profesionalnim karijerama i aktivnosti u cilju zaštite i jačanja ugleda Fakulteta i očuvanja stručnog integriteta onih koji su na njemu stekli svoje diplome.

Da li se uvek tako ponašamo? Nažalost, nekoliko primera iz bliže i dalje prošlosti pokazuju da ponekad na to zaboravljamo. A ne sme se zaboraviti, posebno kada je u pitanju ugled Fakulteta i stručnjaka koji su na njemu stekli svoje diplome.

Svojevremeno je je iz RTB-a javno izrečeno da inženjeri sa borskog fakulteta ne poseduju odgovarajuća znanja za stručne poslove koje obavljaju u praksi. Ovo posebno dobija na težini ako takvu ocenu ispred RTB-a iznese čovek koji je i sam stekao diplomu na borskom fakultetu. (Reč je o direktoru RTB-a Blagoju Spaskovskom – prim. ured.). Na takvu ocenu, Vi ste ostali nemi. Umesto adekvatne reakcije Nastavno-naučnog veća, ostala je zabeležena samo jedna reakcija prof. dr Živana Živkovića. Uz svo uvažavanje i poštovanje, budući da sam sa većinom od Vas više od tri decenije bio na zajedničkom zadatku, kao stariji, slobodan sam uputiti Vam kritiku da niste tada, kao naučni radnici i njihovi bivši profesori, bili na visini vaših obaveza u zaštiti njihovog stručnog integriteta, ugleda Fakulteta, pa i vašeg ličnog ugleda i naučno-stručnog integriteta. To nije smelo da Vam promakne. Morali ste da se zapitate kakvo je bilo osećanje vaših bivših studenata kada je izostala Vaša reakcija. Iako u to vreme nisam više bio zaposlen na borskom fakultetu, rukovodstvu Fakulteta i nekolicini vodećih profesora sugerisao sam potrebu za odgovarajućom reakcijom. Logično se pitate, zašto ja ponovo to spominjem kroz ovo javno obraćanje? Da je to jedino, ovog obraćanja ne bi bilo. Međutim, od tada do danas, usledila su i druga dešavanja, o kojima

se Vi takođe ne oglašavate, a iz mnogo razloga, javnost, posebno naučna i stručna, očekuje Vaše mišljenje.

Poslednjih godinu-dve sve su češći komentari vaših kolega u Institutu za rudarstvo i metalurgiju u Boru u pogledu krajnjeg ishoda projekta Nova topionica. Vi ste u vezi stim, takođe, nemi, na veliko iznenađenje, ne samo vaših inženjera u RTB-u već i šire javnosti. Fakultet, kao naučnoistraživačka i obrazovna ustanova najvišeg ranga, u takvim okolnostima ne može ostati po strani, jer onda ne ostvaruje svoju osnovnu misiju i viziju. Vaši, svake pohvale vredni, naučni i stručni radovi objavljeni u vodećim svetskim časopisima, nisu jedino i samo očekivano delo, već je očekivano i Vaše aktivno učešće u kreiranju najboljih tehničko-tehnoloških rešenja u praksi, kao i njihovu kritičku ocenu, nezavisno od toga ko je njihov promoter. To je Vaša obaveza koja proističe iz Vaše osnovne posvećenosti nauci i struci, a i obaveza prema bivšim i budućim vašim inženjerima.

Ovih dana vodi se žučna polemika na relaciji Institut za rudarstvo i metalurgiju – RTB Bor, u vezi sa inicijativom u RTB-u za osnivanje Centra za istraživanje, razvoj i projektovanje. Centralno pitanje u toj polemici jeste: Da li pored dve vodeće naučnoistraživačke ustanove u Boru (Institut i Fakultet) treba začeti i treću? Za sada, Vi se ni povodom ovoga ne oglašavate.

I pored svega, javnog obraćanja Vama ne bi bilo kada se ono ne bi ticalo i treće strane – RTB. Pre više od pet decenija Fakultet i Institut su osnovani na inicijativu RTB-a radi razvoja rudarske i metalurške nauke i struke, a Fakultet i radi školovanja rudarskih i metalurških inženjera, što su oni za svo vreme vrlo uspešno i kvalitetno činili. Zašto su onda ove dve vodeće naučnoistraživačke ustanove u zemlji potpuno izopštene iz svih razvojnih programa koji su trebali da prate projekat „Nova topionica“? Nije li i zbog toga sada izvesno da za novu topionicu neće biti koncentrata? Javnost, a posebno stručna , iščekuje i mišljenje profesora Tehničkog fakulteta u Boru po tom pitanju. Naravno, konačni odgovori na ova pitanja očekuju se od RTB-a.

S poštovanjem,

Prof.dr Nedeljko Magdalinović,dipl.inž.rudarstva,
Bor, 9. jun

U NOVOJ FLOTACIJI RUDNIKA „VELIKI KRIVELJ“ SVAKOG MESECA ODE U NEPOVRAT 1,5 MILIONA DOLARA

Flotacija u rudniku „Veliki Krivelj“ počela je da radi 1983.godine, i bila je projektovana da godišnje preradi 8 miliona tona rude. Mada je kasnije dostizan i godišnji kapacitet prerade rude i od 9,5 milona tona. Projektovano iskorišćenje na bakru iz rude bilo je 85%, što se u praksi pokazalo da je to teško dostižno ali na papiru u izveštajima proizvodnje uglavnom je upisivano da se takvo iskorišćenje ostvaruje gotovo redovno. Postojala je težnja tadašnjeg rukovodstva Rudnika Bakra Bor, na čijem je čelu bio sadašnji generalni direktor RTB Bor, Blagoje Spaskovski, još od 1995. godine, da se godišnja prerada rude u ovoj flotaciji podigne na 10,6 miliona tona. Ta varijanta je razrađivana u raznim projektima raznih instituta, ali u praksi nije zaživela sve do nedavno, tačnije do pre dve godine, a razlozi su razni. Najvažniji je bio kako postići kapacitet mlevenja od 10,6 miliona taona u postojećim mlinovima. Angažovanjem firme Metsominerals, koja je poznata u oblasti prerade rude, nekako je rešen problem kapaciteta mlevenja mlinova, tako što je smanjena ulazna krupnoća rude u mlinove i to tako što je drobilicama usitnjavana ruda više nego ranije. Odluka poslovodstva RTB-a Bor bila je da se sa rekonstrukcijom flotacije „Veliki Krivelj“ krene 2010. i da se rekonstrukcija završi do kraja 2011.godine. Zbog toga je sklopljen ugovor sa firmom Metsominerals na 17 miliona evra, a da oni po sistemu „ključ u ruke“predaju rekonstruisanu flotaciju. I tako je krenulo, ali se još uvek nije završilo; rekonstrukcija je urađena delimično, jer do danas (14. jun 2014.) nema automatskog vođenja i kontrole procesa flotiranja. Pored ostalog, ugrađene su i nove flotacione mašine od 50 kubika, a one stare manje zapremine skinute su sa proizvodne linije. Pošto sada Flotacija sa novim flotacionim mašinama radi bez automatike, a predviđeno je da obavezno radi sa automatskom kontrolom procesa, stvaraju se veliki problemi osoblju koje vodi proces flotiranja – jer „od oka“ nemaju osećaj kako podesiti režim flotiranja rude. Rezultat takvog rada flotacije jeste – da je sada iskorišćenje u flotaciji manje nego što je bilo

sa starim flotacionim mašinama (oko 80%) , a sa novim mašinama ne prelazi 70%. A projektovano i ugovoreno iskorišćenje sa Metsom je 87%. Tako da na nivou mesečne prerade rude u Flotaciji „Veliki Krivelj", od oko 800. 000 tona rude, zbog niskog iskorišćenja, svakog meseca iz prerađene rude imamo manje 300 tona bakra u koncentratu. Ako se to preračuna u novčenu vrednost, to je oko 1,5 milion dolara svakog meseca ode u „potok", odnosno na flotacijsko jalovište. Katastrofa. da ne može biti veća! Zato bi neko morao NAJHITNIJE da reaguje i da se ovo reši na odgovarajući način, jer niko nema pravo da ovako koristi mineralne resurse, i da nestručnim i nesavesnim radom, baca pare dok je firma u dugovima i gubicima do guše. I preko guše!

(Autor je jedna od najeminetnijih rudarskih stručnjaka i naučnih radnika u RTB Bor)

25.6.2014.

KAKO SU RUDNIK MAJDANPEK I RTB BOR KONAČNO DOŽIVELI KRAH!

Povodom teksta: „RTB Bor: Nije samo Majdanpek na izdisaju!", objavljenog na sajtu Medija centra Bor 12. maja 2014.

U celini objavljujemo reagovanje prof.dr Nedeljka Magdalinovića do nedavnog dekana Fakulteta za menadžment Zaječar, bivšeg dekana Tehničkog fakulteta u Boru i člana Inženjerske akademije Balkana.

Tekst prenosi mišljenje, neimenovanog stručnjaka iz Majdanpeka, koji upozorava da će polovinom godine gotovo prestati proizvodnja rude u majdanpečkom rudniku. Ne pominje se uzrok, ali je on rudarskim stručnjacima poznat odavno i datira još iz prve polovine 80-tih godina prošlog veka – pre tridesetak godina kada je Majdanpek ostvarivao najveću proizvodnju rude (oko 12,5 Mt rude,M-milion),) i bakra u koncentratu (oko 57.000 t). Uprkos izvanrednim proizvodnim i ekonomskim rezultatima, u istom periodu zapostavlja se raskrivanje ležišta Južni revir. O tome pišu mediji i upozoravaju rudarski stručnjaci. Krajem prve polovine 80-tih godina zaostajanje u raskrivci iznosi oko 45 Mt, što je tada ravno investicijama od oko 45 M $. Mnogi stručnjaci tada upozoravaju da to vodi zatvaranju rudnika, ako se hitno ne

sačini investicioni program za saniranje propuštenih radova na raskrivanju ležišta.

Šta se iza toga dešava?

Umesto investicionog programa za saniranje mogućih posledica zbog velikog zaostajanja u raskrivanju ležišta, menadžment majdanpečkog rudnika i RTB-a, na iznenađenje najvećeg dela stručne i naučne javnosti, donosi dve investicione odluke, bez održive tehničko-tehnološke i ekonomske opravdanosti: 1. Odluka o izgradnji postrojenja za dopunsko iskorišćenje plemenitih metala iz jalovine flotacije. Gotovo nijedan inženjer tada nije verovao da će se tom tehnologijom ostvariti najavljeni rezultati. Menadžmentu je tada predočena i argumentovana analiza koja je pokazala da tehnologija ni teorijski ne može da funkcioniše, a kamo li u praksi. Uprkos svemu tome, uz veliku medijsku promociju „ u svetu jedinstvene tehnologije", postrojenje se izgrađuje i radi od 1987-1997. god. Ostvareni rezultati za deset godina rada, saopšteni iz Majdanpeka, ovde nisu vredni ni pomena. Umesto toga, trajno je zapamćeno pitanje jednog studenta: „ Bože, da li će iz ovog postrojenja ikad izaći zlata i srebra koje će otplatiti utrošeno gvožđe u ovoliku zgradu i šumu opreme u njoj". Prema veličini zgrade i ugrađene opreme, ta investicija nije mogla koštati manje od 20 M $. 2.Odluka o izgradnji nove flotacije kapaciteta 6 Mt da bi se ukupni kapacitet flotacijske prerade povećao na 18 Mt. Za istu se kupuje sva oprema za mlevenje i 1990. god. započinje izgradnja zgrade, iako već 1989. god. na kopu Južni revir-najkvalitetnijem majdanpečkom ležištu počinje da opada proizvodnja rude, zbog vrlo alarmantnog zaostajanja u raskrivci. Ima li većeg iznenađenja, kada mnogi upozoravaju da rude neće biti ni za postojeću flotaciju?. I kada je zgrada došla do krova, neko je smogao snage da da prekine dalje ulaganje u tako veliku investiciju za koju neće biti rude. Procena je, a i na nekim skupovima tada pominjano , da je u zgradu i opremu koja i dan-danas truli na velikom platou iznad flotacije, nepovratno uloženo najmanje 30 M $.

Koje su posledice?

Zajedno, obe promašene investicije nepovratno su odnele oko 50M $, što je tada bilo dovoljno za saniranje posledica zaostalog raskrivanja ležišta Južni revir. Da se to dogodilo, Južni revir bi i danas imao solidnu i stabilnu proizvodnju. A šta se dogodilo? Proizvodnja rude na Južnom reviru prestaje 1999. god. zbog velikog zaostajanja u raskrivanju ležišta, koje je tada procenjeno na najmanje 120 Mt jalovine. *Dakle, od tada do danas u Majdanpeku egzistira:*

- dopunsko postrojenje koje nije dalo najavljene rezultate i zato ne radi,
- oprema za novu flotaciju koja je odavno već istrulela na livadi,
-betonski zidovi nedovršene zgrade mlevenja za novu flotaciju,
-zatvoren kop Južni revir, pun vode,

-sadašnja proizvodnja bakra, reda veličine 10 % od nekadašnje kao trajni spomenici neshvatljivog spoja neznanja i neodgovornosti koji je doveo do propadanja, nekada vrlo uspešnog, majdanpečkog rudarstva. Posledice po RTB, posebno po borsku metalurgiju, su svima jasne, ako se zna da je više od polovine bakra i plemenitih metala poticalo iz Majdanpeka.

I gle slučajnosti ili simbolike, idejni pokretač obeju propalih investicija u Majdanpeku, posle višegodišnje anonimnosti u penziji, postaje glavni savetnik za rudarstvo menadžmenta RTB-a, tačnije čelnom menadžeru, u vreme kada se vrše pripreme za izgradnju nove topionice. Da li ga je referenca promašene investicije izgradnje nove flotacije u Majdanpeku, za koju nije bilo rude, preporučila za savetnika u vreme izgradnje nove topionice za koju neće biti koncentrata? Vodeći stručnjaci Instituta za rudarstvo i metalurgiju u Boru su od samog početka ukazivali da ne postoji validan program i dokumentacija o razvoju rudarske proizvodnje koja će obezbediti potrebnu količinu koncentrata za novu topionicu. Na kraju su javno i argumentovano svim nadležnim ministarstvima i Vladi stavili do znanja da se u Boru gradi nova topionica za koju nema koncentrata., tačnije ima svega oko 25%. Ova činjenica, kao i najnovije saopštenje borda direktora projekta „Nova topionica" od 21. 05.2014. god. (objavljeno na sajtu MC bor) da završetak topionice i fabrike sumporne kiseline krajem 2014. ne znači i poćetak rada nove tehnologije, jer to čini svega 50 % radova od svih potrebnih postro-jenja i infrastrukture za pokretanje nove tehnologije, neminovno nameću mnoga pitanja među brojnim stručnjacima u RTB-u, koja su sve glasnija i izlaze van kruga RTB-a:

- Kada će zaista proraditi nova tehnologija?
-Kako će se obezbediti još uvek velika nedostajuća sredstva za završetak investicije?
-I ako se investicija završi i nova tehnologija pokrene, odakle potrebnih 400.000 t kvalitetnog koncentrata bakra?

Nije li, za sada i dokle, jedini odgovor menadžmenta RTB-a na takva i slična pitanja svojih stručnjaka najnovija inicijativa za formiranje centra za razvoj, istraživanje i projektovanje (MC- 04.06.2014.) u kome bi se preselili oni stručnjaci iz pogona koji postavljaju takva pitanja? Mnogi veruju da jeste. Iako svi znaju, pa i predlagači, da za formiranje takvog centra nema ni osnovnih materijalnih i kadrovskih uslova, veruje se da bi najava takvog centra mogla

da ućutka sve veći broj stručnjaka koji jasno vide i iskazuju kuda RTB ide. Budući da na ova i slična pitanja menadžment RTB-a nema nijedan valjan odgovor, nazire se glavno pitanje: Neće li se ovog puta i u Boru ponoviti majdanpečka istorija? Da li će opet spoj neverovatne neodgovornosti i neznanja male grupice na čelu sa glavnim, a zarad ličnih iracionalnih ambicija, tada (2010-2011) potpomognutih neodgovornom politikom jedne minorne političke partije koja je na zadnjim izborima konačno otišla u istoriju, zadati i pečat propadanju RTB-a, kao kompanije od strateškog interesa za Republiku Srbiju?

Prof. dr Nedeljko Magdalinović,dipl.inž.rudarstva
6.6.2014.

KOLEGE INŽENJERI, SMENITE GLAVNOG KRIVCA I ZAUSTAVITE PROPADANJE RTB-A BOR!

Nasuprot rezultatima koje čelni RTB-a saopštava preko medija, inženjeri flotacije u „Velikom Krivelju" saopštavaju katastrofalne proizvodne rezultate projekta rekonstrukcije flotacije (*MC Bor -25.06.2014*). A zašto bi to bilo čudno? Ako čelni lažira svoje stečene i nestečene diplome, zašto ne bi lažirao i proizvodne rezultate? *(Zaista nije teško dokučiti o kome je reč, prim. autora)*

I pored toga što ga je premijer u svom ekspozeu jasno ocenio menadžemt nesposobnim, RTB i najveću srpsku investiciju u njemu, započetu bez valjane tehničko-tehnološke i ekonomske dokumentacije, i dalje vodi čovek čije su jedino vidljive „reference" političke manipulacije i maltretiranje zdravog razuma većine mnogo sposobnijih inženjera od njega. Neverovatno da jedino time toliko dugo prikriva svoje neznanje i promašaje i još uvek se održava na mestu sa koga se sve ređe javno oglašava. Postao je, konačno, izgleda, i sam svestan da u njegove laži niko više ne veruje. Ali zašto i dalje neometano RTB vodi u sve veće dubioze sa krajnje neizvesnim i svakako ne dobrim ishodom, ako ga je već premijer u svom ekspozeu okarakterisao nesposobnim? Vodi on RTB-e – jer RTB nema Upravni odbor dostojan zadatka koji mu je poveren od Vlade. Uz dužno poštovanje prema članovima Upravnog

odbora, oni, nažalost, ne svojim krivicom, nemaju ni profesionalna ni radna iskustva da mogu uspešno upravljati sistemom kakav je RTB. Oni i nakon dva meseca od ocene premijera – ćute. Umesto da su već poodavno smenili nesposobni menadžment, predsednik Upravnog odbora podnosi ostavku. Svaki komentar je suvišan.

Uvažene kolege, inženjeri, svojevremeno Vas je čelni RTB-a okarakterisao neznalicama. Taj sud o Vama izrekao je čovek koji lažira svoje stečene i nestečene diplome. Od stručne i naučne javnosti ostao je tada „nekažnjen". Zato je i nastavio da Vas omalovažava i obezvređuje vaše diplome, znanje, stručnost i rad. Ne dozvolite više da politički manipulant i partijski preletač ruši vaš lični integritet, čime se, do sada, uz lažirane poslovne rezultate, i samo od njega hvaljene „razvojne projekte", jedino održavao tu gde jeste. Otvorite mu put kojim je poodavno već trebalo da hoda, u penziju- svakako.

Isuviše dugo vodi RTB i Vas u surovu neizvesnost, i zato je prvenstveno u vašem interesu da to prerkinete. Ako to ne učinite, većinu Vas će smestiti u Centar za istaraživanje i razvoj i, samo njemu svojstvenim manipulacijama, optužiti upravo Vas za sve njegove propale „projekte", za koje vas nije nikad ništa ni pitao. To je suština njegove zamisli o formiranju takvog centra. Budete li to dopustili, sudbina RTB-a i većine radnika biće krajnje neizvesna pod ogromnim finansijskim teretom njegovih „razvojnih projekata".Velika je zabluda ako i dalje verujete da će ga smeniti Upravni odbor. I njega i Upravni odbor morate smeniti Vi i preuzeti sudbinu kompanije, kao mlađi, stručniji i odgovorniji i spasiti što se spasti može. Ako to učinite, budite uvereni da nema snage i sile koja će ih zadržati tu gde jesu. Ako to ne učinite, postajete saučesnici u vlastitom i propadanju RTB-a.

Prof. dr Nedeljko Magdalinović, dipl. inž. rud. u penziji
1.7.2014.

U RTB-u JE PLJAČKA NEVIĐENIH RAZMERA

PREDLOG NAČINA PREVAZILAŽENJA TEŠKE SITUACIJE U RTB BOR, bio je naslov pisma ili molbe od 3. decembra 2013. godine Aleksandru Vučiću i ministrima privrede i zaštite životne sredine Saši Raduloviću i dr Zorani Mihajlović, dr Branislava Mihajlovića, naučnog saradnika u Rudnicima bakra Bor i nekadašnjeg direktora tih rudnika. On u tom, još jednom – na žalost - „zalutalom" dopisu, navodi, između drugog, da su Mlađan Dinkić i Blagoje Spaskovski osmislili i podmetnuli Vladi Srbije „Program rekonstrukcije i revitalizacije proizvodnih kapaciteta u RTB Bor» kako bi stvorili podlogu za visokoorganizovanu pljačku, pre svega budžeta Republike Srbije. Dr Mihajlović napominje da je o svemu posebno pisao ministru Raduloviću naglašavajući da se „radi o pljački neviđenih razmera". On pravi i detaljnu računicu ekonomskih bilansa nove metalurgije koja će „kako god se okrene praviti strahovite gubitke koje je nemoguće izbeći". Potom, naširoko i eksplicitno, predlaže šta je neophodno odmah učiniti da se spasi što se spasiti može. Priznati naučni radnik, dr Mihajlović (najmlađi doktor rudarskih nauka koji se zaposlio u RTB, sin legendarnog konjušara-rudara na najdubljim horizontima borskog rundika „Jama"), podseća da se obraćao državnim zvaničnicima „zato što je stručnjak i patriota" koji se godinama bori za istinu i zaustavljanje propasti borskog i srpkog giganta. To ga je koštalo, veli, i zdravlja i pretprljenih ogromnih sudskih rasprava, omalovažavanja i šikaniranja. Cela njegova borba je na disku koji je autoru ove knjige prostosrdačno poklonio.

Nije odustao, borio se, i bori se – lavovski, i danas.

1 0 +

NE SMENE, VEĆ DA SE LIČNO PLATE PROMAŠENI PROJEKTI

Kako je RTB Bor dospeo u katastrofalni položaj, odgovarali su najeminentniji stručnjaci u opširnim i konkretnim napisima upućenim proteklih dana Redakciji Medija centra Bor i lično autoru ove publikacije. Oni su mišljenja i da je glavni krivac za opasnu krizu Blagoje Spaskovski, direktor RTB Bor od kraja 2008. do danas i da je krajnje nejasno, uprkos očiglednom propadanju, zašto je i dalje na tom položaju.

SVE je počelo u režiji Mlađana Dinkića i Blagoja Spaskovskog, drugačije – pod okriljem tadašnjeg URS-a i njihovih lokalnih i glavnih lidera. Godina 2010., 10.jun, informacija koja je obišla svet. (Država Srbija je samo aminovala, a i danas, kad je katastrofa na pomolu, mudro se ćuti)... „Država otpočinje jedan od najvećih industrijskih projekata u Srbiji koji vredi 175 miliona evra. U RTB Bor biće izgrađena nova topionica i Fabrika sumporne kiseline, a dodatno će biti uloženo oko 27 miliona evra u rudarsku opremu", izjavio je u Boru potpredsednik Vlade Srbije i ministar ekonomije Mlađan Dinkić koji je prisustvovao potpisivanju ugovora između RTB Bor i kanadskog SNC Lavalin izgradnji nove topionice i Fabrike sumporne kiseline. On je rekao da je cilj novog investicionog clklusa tehnološka modernizacija RTB Bor, zaštita životne sredine primenom najsavremenije tehnologije i povećanje proizvodnih kapaciteta i izvoza iz jednog od najbogatijih evropskih nalazišta bakra. „Ovo je prekretnica u razvoju Bora, jer ovde će biti posla ne samo za vas, već i za vašu decu i to je najvažnije", rekao je Dinkić.

Ministar ekonomije je naveo da je novim investicijama predviđena i kupovina rudarsko-metalurške opreme koju će tokom ove i naredne godine finansirati RTB Bor, odnosno Vlada Srbije u iznosu od 27 miliona i to za nabavku 10 kamiona nosivosti od po 220 tona, dva bagera, dva buldožera, jedne bušilice i jednog gredera. Novom opremom otkloniće se postojeća "uska grla" u proizvodnji i prilagoditi postojeći kapaciteti rudarsko-metalurške opreme novoj topionici i Fabrici sumporne kiseline.

Potpredsednik Vlade Srbije i ministar ekonomije Mlađan Dinkić rekao je da se od ovog novog investicionog ciklusa očekuje povećanje dobiti RTB Bor za 26,2 miliona dolara na godišnjem nivou i eliminisanje uzroka

zagađenja vazduha. Nova tehnologija donosi povećanje iskorišćenja metala u topionici sa 93 na 98 odsto, povećanje iskorišćenja sumpor dioksida sa 50 na 98 odsto , kao i povećanje proizvodnje zlata sa sadašnjih 350-400 kg na oko 800 kg godišnje.

Ugovor su potpisali direktor RTB-a Blagoje Spaskovski i predstavnik kanadskog SNC Lavalin Valter Mutler.

Kanadska kompanija SNC Lavalin biće projektant i izvođač radova, a čltav posao će blti završen po principu "ključ u ruke". Topionica i Fabrika sumporne klseline finansiraće se pretežno kreditom Kanadske Izvozne banke (Export Development Canada) u iznosu od 135 miliona evra i sopstvenIm učešćem RTB-a Bor, odnosno Vlade Srbije od oko 40 miliona evra. Rok za završetak radova je 36 meseci.

Ova informacija objavljena je, dakle, 10. juna 2010. Od tada do danas proteklo je ravno četiri , a ne TRI godine, ili 36 ugovorenih meseci, a od nove topionice i Fabrike sumporne kisline još nema ni 50 odsto od celog posla. Ino-partneri veruju da će ceo projekat – ipak – biti gotov do sredine iduće, 2015. godine, sa zakašnjenjem od godinu i po, naši stručnjaci smatraju da je to previše optimističko očekivanje. No, kreditni dug za novu topionicu na deset godina i grejs periodom od tri godine – počeo je već da se vraća (ugovor o zajmu sa Kanađanima potpisan je 9. novembra 2010., a država Srbija donela je Zakon o garanciji izmirenja zajma 3.12. 2010.). Grejs period je, tako brzo, istekao. Vraćena su navodno već 2 milona evra, a od početka rada nove metalurgije nema ni pomena. A iz te, nove proizvodnje u novoj topionici, trebalo je da se vraćaju kanadski krediti. Zakašnjenje u gradnji pomerilo je mnoge planove i dovelo RTB u nezavidan položaj: tako je, primerice, od prošlog meseca plata svim zaposlenim smanjena prosečno za 20 odsto. Pitanje je da li će se i na tom nivou zadržati, jer nema ni veće proizvodnje. Gomilaju se i obaveze prema izvođačima radova na gradilištu nove topionice. Najgore je, procena je stručnjaka, što će se već uzeti zajam od 175 miliona evra za završetak projekta po sisitemu „ključ u ruke" neminovno uvećati na ukupnu investiciju od najmanje 300 miliona evra.

Ako se prisetimo izjava Dinkića, te čuvenog Boranina Nebojše Ćirića, kasnije ministra za privredu iz iste političke opcije, kao i neviđenih hvalospeva Blagoja Spaskovskog, onda se dolazi do gorkih istina i pitanja – kuda i kako dalje? Setimo se samo afera o stopiranju radova na gradilištu nove topionice zbog izsotavljanja glavnog projekta i građevinskih i ostalih dozvola i reagovanja resornog ministra Velimira Ilića. Radilo se, rečju, s pereviše neodgovornosti i neozbiljnosti. Novu topionicu i čisto nebo nad Borom do

kraja 2013. obećavala je i ministrka dr Zorana Mihajlović, nije izostajao u optimizmu, ruku na srce, ni Aleksandar Vučić. Njegova poslednja izjava u Boru, pred protekle izbore, bila je da će mu Spaskovski lično odgovarati ukoliko se nova Topionica ne završi do kraja ove, 2014. godine. Oadgovorio mu je opet i lično Spaksovski, smao u drugačijem ambijentu, da će mehanički, a ne tehnološki, topionica bakra biti okončana do kraja 2014. To je samo pola puta do početka proizvodnje i vedrog neba nad gradom bakra. Najnovija Vučićeva ocena na podnošenju premijerskog ekspozea da je „menadžment u RTB loš" potopila je Spaskovskog i njegov promenljivi tim do cirkuskih razmera, ali nije se ni milimetar odmaklo. I danas sve stoji na istom, Spaskovski vlada i Opštinom i RTB-om na zaprepašćenje cele naše javnosti, stručne pogotovu. Redakcija Medija centra Bor svakodnevno dobija pisma i analitičke tekstove o „neizbežnoj katastrofi RTB-a" sa konkretnim primerima. Niko još zvanično ne reaguje, mada je reč o dokazanim stručnjacima, profesorima, doktorima rudarskih i metalurških nauka, bivšim i sadašnjim rukovodiocima u RTB-e i izvan RTB-a.

ZATO se zalažemo DA SPASKOVSKI OSTANE kako bi PRVO vratio dugove za zakasnelu novu topionicu (i ne smo topionicu) ili da lično odgovara i sve PLATI ličnim bogatstvom i imetkom rodbine, moguće je i jakih prijatelja. Kako i zakon nalaže. Drugačije niti može da bude, niti ima bilo kakvog smisla. On je, zajedno sa DINKIĆEM, SVE PROJEKTOVAO I ISKOMPLIKOVAO, SVE zadužio i finansijsku agoniju produžio i uvećao. U normalnoj i uređenoj državi zna se kako se naplaćuje nezakonitost i neodgovornost najodgovornijih. Nismo mi ništa posebno, niti ćemo ikada da budemo. Kad radnici RTB-a budu, a to je tako blizu, suočeni sa novim smanjenem plata i padom standarda (presušuje državna podrška i pomoć, a sa malom proizvodnjom, uprkos viskoj ceni bakra, nemoguće je izdržati breme troškova i dugova), pitanje je kako će cela priča da izgleda. Jer, ni ogormna ulaganja u rudarsku mehanizaciju i opremu ne donose rezultate, niti politički rudnici poput Cerova osiguravaju berićet,. Naprotiv. I da se ne zaboravi: za pet i po godina ovog menadžmenta , RTB je prihodovao više od 1,5 milijardi dolara, ne računajući kreditna zaduženja i razne državne pomoći u procesu restruktuiranja. Gde su naši novci?

Završetak restruktuiranja nije, nažalost, kraj jedne, nego je početak poslednjeg čina nove drame sa daleko većim posledicama. Neka, onda, što je pravično i neizbežno, glavni junak tog dramskog zaplate izdrži konačni kraj. Neka zato plati sve što je zadužio, a dug je, poznato je i pticama u gori, toliki da ne bi mogao da stane ni u „jamski kafić", niti nadgrađeni Dom odmora!

RTB OPET OSTAO BEZ PREDSEDNIKA UPRAVNOG ODBORA

Boris Dragović, šef kabineta ministra finansija Lazara Krstića, podneo je ostavku na mesto predsednika i člana Upravnog odbora Rudarsko-topioničarskog basena „Bor", i to samo šest meseci nakon što ga je na tu funkciju imenovala Vlada Srbije.

Mada se kao razlog ostavke nezvanično pominje nezadovoljstvo saradnjom sa direktom RTB-a Blagojem Spaskovskim, Dragović to negira i tvrdi da je ostavku podneo iz ličnih razloga.

- Razlog ostavke je isključivo lične prirode, jer nisam uspevao da se adekvatno posvetim funkciji, pa sam se osetio odgovornim da tu funkciju prepustim nekome ko će moći potpuno da joj se posveti. To je jedini razlog, a ne bilo kakav sukob sa Spaskovskim ili upravom RTB-a, sa kojom UO, inače, ima odličnu saradnju – izjavio je Dragović za „Alo!". On navodi da je za vreme predsedavanja UO zajedno sa ostalim članovima tog tela mnogo toga urađeno na poboljšanju poslovne klime unutar borskog basena.

- Uradili smo dosta u smislu transparentnijeg poslovanja kompanije, uključujući i adekvatno funkcionisanje samog UO. Pokrenute su sve aktivnosti radi osposobljavanja RTB-a za poslovanje u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, uspostavljenja je transparentnost u izveštavanju UO, koji sada na dnevnoj bazi dobija informacije o operativnim i finansijskim aktivnostima koje se obavljaju u okviru borskog basena. Takođe, pokrenute su i aktivnosti za rešenje problema dugovanja RTB-a, koja sada iznose oko milijardu evra, od čega se 900 miliona odnosi na komercijalne poverioce – istakao je Dragović. Iz RTB-a takođe poručuju da su imali „izvanrednu" saradnju sa Dragovićem.

- Saradnja sa predsednikom UO je bila i ostala na visokom nivou i ako bismo ocenjivali ocenom od 1 do 10, onda je ona 10 plus – saopštavaju iz kabineta Spaskovskog, koji funkciju direktora RTB „Bor" obavlja od 2008. godine. Podestimo, do imenovanja Dragovića u decembru prošle godine, RTB „Bor" nije imao predsednika UO tri godine. Tu funkciju je Vlada odlučila da popuni tek nakon emitovanja serijala emisije „Insajder", kojim su otkrivene razne malverzacije u okviru RTB-a, poput toga da je cena izgradnje nove topionice i Fabrike sumporne kiseline u toj kompaniji za tri i po godine utrostručena, i to sa 100 na čak 300 miliona evra.

ALO, 27.6.2014.

ŠTA SE KRIJE IZA OSTAVKE PREDSEDNIKA UPRAVNOG ODBORA RTB BOR?

Boris Dragović, šef kabineta Lazara Krstića, ministra finansija u Vladi Srbije, na predlog te iste Vlade, pre pola godine, postao je i predsednik Upravnog odbora (UO) RTB Bor. Nakon tri godine, otkako RTB nije imao predsednika UO, neko se u Vladi Srbije setio da je to nezamislivo i neodgovorno, što je utvrdio i „Insajder" B-92, i, preko noći – postavljen je novi upravljački tim. Došao je provereni mladi stručnjak i šef, možda i najvažnijeg, kabineta u Vučićevoj Vladi. Mnogo se očekivalo, malo se dobilo. I odlazak ovog mlađanog eksperta, uprkos objašnjenima i razlozima, nije na mestu, jer se desio baš u najgore vreme za kombinat bakra i ekonomiju zemlje. Ako prvi saradnik prvog čoveka finansija u državi navede samo „lične razloge" za napuštanje odavno poljuljanog kormila RTB, onda tu nešto škripi. Još kad direktor RTB Spaskovski, u svom poznatom stilu, izjavi da je saradnja sa Dragovićem bila za „10 plus ", kako im verovati i kako shvatiti i jedne i druge. Spaskovskog pogotovu, što je i deci jasno kako on radi i koliko je učinio za „procvat" RTB-a i Opštine Bor. Pa, i premijer Vučić, opet treba podsetiti, u premijerskom ekspozeu je rekao da je „menadžment RTB loš". Da li posle tih reči, pred najeminetnijim našim i svetskim javnim mnjenjem, takvom direktoru treba uopšte verovati?

Nego, Dragović je naglasio u „svojoj odbrani" da je UO sa njim na čelu „poboljšao poslovnu klimu unutar borskog basena" u smislu transparentnosti i javnih nabavki, ali i utvrdio blizu milijardu evra duga od čega je 90 odsto prema komercijalnim poveriocima. Ovo su zastrašujuće brojke kojima nisu pridodati ogromni krediti. Novac iz ranijih subvencija i sličnih pomoći tokom jednodecenijskog neuspelog restruktuiranja, nije ni spomenut. Da li se Dragović uplašio ovih neslavnih brojki? Ako jeste, imao je i zašto, pa ga zato upozoravamo na još neke detalje u najtešnjoj vezi sa RTB Bor. Ili, da li je namerno ili slučajno čuo za probleme u kriveljskoj flotaciji i mesečne gubitke samo na jednoj „stavci" od oko 2 miliona dolara (pogledaj sajt Medija centra Bor od minulog utorka), na apsolutnu nerentabilnost proizvodnje u (političkom) rudniku Cerovo, na rudnik „Jama" gde se radi ispod planiranog, koliki su troškovi na preradi šljake (po toni bakra 14.000 dolara, duplo više od prodajne cene), zašto se u Majdanpeku opasno kasni s raskrivkom, zna li dokle su izraubovana najbogatija rudna tela, šta će biti sa novom topionicom

za koju su se kleli i najviši državni funkcioneri da će biti puštena u rad ovog 6. avgusta, na Dana rudara Srbije, a nije završena ni 50 odsto (tek kad bude završena kakve li muke čekaju!), zašto se ne pogleda koji privatnik i zašto baš on prodaje borski bakar, koliko je bezvlašća i nepoštovanja zakona…

E, Dragoviću, Dragoviću, najlakše je iz„ličnih razloga" otići i reći zbogom kad je najteže. Šta ste i Vi, i vaši nadležni, na taj način učinili za ovaj narod? Od Vas, od koga drugog ova vlast, pa i građani, da očekuju sređivanje jedne takve, po mnogo čemu krhke kompanije koja bi morala da pravi profit i služi za ugled u svetu. Daleko smo, i po priznanju generalnog direktora RTB, od svetskih razmera i standarda. Zašto se ne ogradite, Dragoviću, od izjave Spaskovskog da ste sarađivali za „10 plus", jer ako je tako, onda nije dobro. To što ste rekli da ste „poboljšali poslovnu klimu u RTB", malo ko će da Vam veruje, mada ima pomaka. Za sve to Vaše vreme, da li se uvećao ili smanjio dug kompanije, šta mislite? Da li je Spaskovski tražio novu pomoć države za kapitalne investicije i ko zna za šta sve, i jeste li mogli da izdržite njegove „političke opservacije" po kojima je na daleko poznat? Vi samo kažete da su u pitanju„lični razlozi". (*Ukoliko niste zaboravili, setite se sastanka menadžmenta i sindikata RTB-a sa Vama i Radnom grupom Vlade Srbije za RTB u decembru prošle, 2013., ako hoćete možemo da Vam predočimo svaki detalj sa tog skupa, pa i Vaše i reči Spaskovskog*). Ipak, iznosimo samo delić iz te polemike: -**Ukoliko budete, direktore, i ubuduće pričali samo po svome, ja ću podneti ostavku...**
I PODNESTE JE, alal vera!

Imate Vi, kao i mi što pišemo ove tekstove, posla i bez ovog (tog) posla. Kad se zemlja izvlači iz blata, moramo se hvatati u koštac sa teškoćama, pa i čudnim direktorima kojima„ne može niko ništa". Oni oponašaju Mitra Mirića u raznim prilikama i neprilikama, a Vi kao da, u nevesela vremena, te i takve nesuvlisne melodije ne čujete? Šta bi, šefe kabineta, bilo kad bi i mi svi ostali otišli ili pobegli iz„ličnih razloga" ne ulazeći u bitke za spas otadžbine Srbije. Nema tu tolikih i takvih„ličnih razloga" koje mi ne znamo, i koji bi trebalo staviti iznad svetih interesa svoje nacije. Ostavljate, na milost i nemilost, stavite prst na čelo, RTB i Timočku krajinu dokazanim uprvljačima„belih lađa", u narodu nadugačko znanim «šojićima». Da im ne spominjemo imena. Ovako, bar ovde u borskoj provinciji, ostaje gorak ukus da ste, dragi naš Dragoviću, zbrisali ispred jednog – nažalost– zakonski ne „obrađenog" sujetnog penzionera sumnjivih sposobnosti i ulepšanih bografija. Zaključak je neizmerno tužan: Dragoviću minus, Spaskovskom„10 plus"!

A koju bi ocenu, nakon svih ovih konstatacija i stavova, trebalo da dobije država Srbija...?

P I S M O,
G L A V A (2)

BAKAR OBOJEN LAŽIMA I PREVARAMA, drugi put

"Nije samo RTB Bor rudnik i topionica, već i priča o tome kako se i čijim parama gradila Fabrika strujomera, kako je prodat „Belorečki peščar", zašto je nova topionica promašaj, koliko je novca otišlo u nenamneske svrhe, ko je pravi krivac za zaustavljanje gradnje novih metalurških pogona. Sve se, ipak, završilo sa nekoliko privedenih osoba i pljački smešno malih 32 miliona dinara"...

Ovako doslovno piše Igor Milanović u Tabloidu 10. maja 2012. I ova konstatacija je neoboriva i nije nepoznata u Boru. Poznato je i da RTB duguje domaćim i stranim poveriocima blizu milijardu evra, da je gotovo 11 godina u restruktuiranju koje se nije pomaklo ni pedalj ka boljitku, tek da je, početkom 2014., čuvena emisija B92 Insajder, nakon dvogodišnjeg istraživanja, emitovala serijal o „Rudniku dugova" i kriminalnim radnjama u bakarnom kombinatu, ali nikom ništa nije falilo. Nedodirljivi direktor i propadanje nekadašnjeg „indsustrijskog srca Srbije i Jugoslavije" nastavljeno je još snažnije. Nego: od tog perioda, sredine 2012. do 1. jula 2014., razdobolja koje najvećim delom obuhvata naše istraživanje o krinimalu i korupciji u RTB Bor, ništa se bitnije nije dogodilo u razotkrivanju ove pošasti. Vlast je sebi dozvolila da se RTB još više uruši pod dirigenstskom palicom novog menadžmenta na čelu sa Blagojem Spaskovskim. I to je valjan povod da se krene u dalja istraživanja i obelodanjivanje istine (od 1. jula do sredine novembra 2014.) o katastrofi koja neće jedino i opasno naštetiti Boru i okolini.U pitanju su, i nemali, čak strateški interesi države Srbije.

Dr Branislav Mihajlović, danas savetnik u Borksim rudnicima bakra i rezenzent prvog izdanja knjige „Bakar obojen lažima i prevarama" (Bor, Brana Filipović, juli 2014.), podsetio je na opširan tekst dr Zorane Mihajlović Milanović iz 2010. godine sa poratala B-92 naslovljen „ Rudarsko-topionički dr Džekins i mister Hajd". Javio se i jedan od glavnih direktora i stručnjaka u RTB prezentujući svoja dva napisa: „Sve je pokradeno i uništeno..." i „Zašto Bor postaje Potemkinovo selo" (inisistirao je, zbog lične sigurnosti, na anonimnosti). Prof. dr Nedeljko Magdalinović, nekdašanji dekan Tehničkog fakulteta u Boru i član Balkanske inženjerske akademije sa sedištem u Istanbulu, izneo je svoje stavove i komentare o „propadanju i katastrofi Basena Bor na očigled lokalne i državne stručne javnosti". Prof dr Vlastimir Trujić, direktor Instituta za rudarstvo i metalurgiju u Boru, jedine takve spacijalizovane naučne kuće u Srbiji, ponudio je, u ime Instituta, informaciju od 20. maja 2013. (nigde do sada nije predstavlejna i zato je smatramo i eksluzivnom) naslovljenu „Nova topionica, realnost ili neodgovornost", kao i, nigde do sada u celini objavljeno, njegovo pismo Aleksandru Vučiću od 24. jula 2012. Sakupljeno je još niz infromacija, stručnih gledišta, izveštaja i analiza, dokumenata, policijskih beleški, novinarskih zapažanja i zaključaka i komentara autora.

KAD BI BAR NEBO BILO ČISTO

Najnovija saznanja vezana su za smutnje oko prodaje topioničke šljake i koncentrata bakra, ali je u prvom planu kašnanje projekta Nova topionica koji postaje i borski i državni problem. Prema mišljenju najkompetentnijih stručnjaka i nauke, trebalo bi relativno brzo na videlo dana da izađe i pogrešan izbor tehnologije za novu topionicu, što će najdirektnije – sem ostalih šteta – uticati na drastično poskupljenje celog projekta. Ovde je, samtraju stručnjaci borskog Instituta, reč o jedno 150 do 300, a moguće je i više miliona evra „bačenih u vodu".

No, kako je pokušano da se proda topionička šljaka (septembra 2013,) privatnoj firmi u Smederevu (pismo sindikatu TIR-a 9. aprila 2014.) bez odluke i odobrenja Upravnog odbora i Skupštine preduzeća, opisao je Simo Zagorac, dugogodišnji finansijski i komercijalni direktor Topionice i rafinacije (TIR), ali sa mesta referenta za ekonomiku investicija. Nije hteo da potpiše štetne i nezakonite ugovre i – brzo je smenjen. Njegove optužbe sročene su u formi pisma jednom od glavnih sindikata TIR-a. Danas je taj dokument u rukama policije.

Neki dan kasnije, 28. aprila 2014. i sindikat TIR-a Nezavinost oglašava se u saopštenju da je neohodno da se zbog umanjenja plata zaposlenima „smanje donacije televizijama u Boru, jedna privatna, druga lokalno javno preduzeće, od 300.000 dinara mesečno, te da se naplate potraživanja u milionima evra za bakar i otpadno gvožđe i da se poveća proizvodnja i produktivnost, a da se ne prodaje, već da se u sopstvenoj topionici topi kvalitetan, a ne loš koncentrat". Sindikat ne može da shvati i kako proizvod Rudnika bakra Bor, koncentrat bakra, može da prodaje TIR Bor, mada postoji i matično preduzeće. Sem mogućih zloupotreba u tom poslu, sindikati navode i da „može doći do nenaplate metala kao što smo mi preradili koncentrat grčkog Mitilineosa pre deset i više godina i nikad ga nismo vratili..." Da su sindikalci bili u pravu, svedoči i dopis Policijske uprave u Boru (29. oktobar 2014.) predsednicima Skupštine i Upravnog odbora i dirktoru Rudnika bakra Bor. Oni, u stavri, zbog „zahteva za pružanje potrebnih obaveštenja Višem javnom tužilaštvu u Zaječaru", proveravaju navode iz krivične prijave u kojoj se spominje „da je poslovanje RTB Bor sa svojim zavisnim preduzećima UGROŽENO usled prodaje kvalitetnog koncentrata, kao i sumnje u opravdanosti ulaganja u opremu nove flotacije Veliki Krivelj". Na primer: u ovom dokumentu postavlja se pitanje: Da li su rukovodstva u RTB Bor bila upoznata da je zbog kašnjenja u isporuci kvalitetnog koncentrata po ugovoru sa firmom Transamine trading od 22. avgusta 2012. godine RTB morao da zaključi aneks ugovora po kome je došlo do povećanja cene troškova prerade, što

je prouzrokovalo štetu po kombinat bakra za 251,528.799 dolara.

Neka od ovih dokumenta dobili smo zahvaljujući odgovornim pojedicima koji nemaju gde i kome da se obrate, mada je vrhunac cinizma i oholosti, možda najviše zamena teza, pismo Blagoja Spaskovskog, generalnog direktora RTB-a, kabinetu premijera i resornim ministarstvima Srbije od aprila 2014. U svakom slučaju, ove činjenice najslikovitije pokazuju već nanete štete i RTB-u i građanima Bora. Prosudimo...

„Izvođenje radova na gradilištu Nove topionice kasni, ozbiljno je ugrožen ugovoreni rok, završetak projekta 31.12. 2013. Razlozi su: kašnjenje u izradi tehničke dokumentacije i radova na licu mesta. Pošto nemamo glavni projekat, nadležno ministarstvo je s pravom obustavilo radove na gradilištu, jer smo radove izvodili bez građevinske dozvole". (Gradi se ogromna investicija, vredna najmanje 300, a kako procenjuju u borskom Institut za rudarstvo i metalurgiju, i do 500 miliona evra, bez glavnog projekta i građevnske dozvole. Neverovatno a istinito)... Dalje se napominje da se „ovakvo neodgovornom ponašanju ne nazire kraj, i zato će RTB pretrpeti štetu u dobiti, ali i... suočiće se sa ekološkom štetom od zagađanja iz stare tehnologije, za svaki mesec zakašnjenja u odnosu na ugovor gubi se oko 6 miliona evra, dok u toku 2014. stižu na naplatu dva anuiteta od po 12,5 miliona USD koji su trebali da se otplaćuju za novu tehnologiju". Zaključak je: „Ako se kasni 6 meseci, u ovom trenutku, RTB će, sem ekološke štete koja je nerpocenjiva, imati i štetu od 36 miliona evra (izgubljena dobit) i neće biti u stanju da plati anuitete od 25 miliona USD". Po starom receptu, za sve je kriva „druga strana", isključivo izvođač radova. Da li je tako?

-Ukoliko do kraja ove godine ne bude završena Nova topionica u Boru, Spaskovski dobro da znaš, bez obzira što tražiš aplauze za moj govor, nećeš biti na tom mestu - poručio je Aleksandar Vučić, početkom septembra 2014., sa promocije SNS-a za vanredne izbore u majdanapečkom mestu Rudna Glava. On je, 12. novembra 2014, još jedanput došao na gradilište da se lično uveri kako teku radovi. Na portalu Medija centra Bor, već sutradan, objavljen je komentar naslovljen „Da li je premijer Vučić u Boru još jedanom obmanut", u kojem se detaljno objašnjava zašto je projekat Nove topionice preskup i glomazan – nije po najsvaremenijoj tehnologiji, kasniće oko dve godine, manje je fleskibilan od australijske opreme koju je predlagao borski Institut i najzad – da li će uopšte moći da se „nahrani", čak i uvoznim koincentratima bakra.

Spaskovski je u svojim medijima, i pre, i posle, ne jednog, Vučićevog upozorenja, i tog, 12. novembra, izjavio da će projekat Nove topionice biti završen do 23. decembra 2014. Reč je o mehaničkom, ako i to bude, završetku radova! Navodno uhodavanje „trajalo bi tri do devet meseci, ali najaksnije do sredine 2015".

-To su priče za malu decu. Niti ćemo moći tako lako da kupimo dovoljno i to kvalitetnog koncentrata kako bi nadomestili nedostatk do obaveznih 80.000 tona u katodama koliki je godišnji kapacitet novih pogona, niti će se, moguće je, iz nekih drugih razloga, početi sa proizvodnjom - upozoravaju iz borskog Instituta za rudarstvo i metalurgiju dodajući da je u Plovdivu, u Bugarskoj, nedavno izgrađena najsavremenija topionica (australijska tehnologija) sa elektrolizom, Fabrikom sumporne kiseline i ostalim neophodnim pratećim pogonima za 95 miliona evra, s tim što može – za razliku od finske OUTOKUMPU tehnologije - da se prerađuje i manja i veća količina sirovina. Gradnja je trajala – dve godine. Reč je o topljenju olova, cinka i bakra. (Na fotosu, 17. april 2014, vidimo stručnjake borskog Instituta ispred topioničkih pogona u Plovdivu, prvi sdesna je prof. dr Vlastimir Trujić). To je ogromna razlika.

Ministar privrede Sertić, u izjavi TV Vojvodina (okotbra 2914.), skrenuo je pažnju da bi „bio uspeh ako bi se od 20 prijavljenih kupaca na javni poziv za prodaju ili strateško partnerstvo sa RTB Bor našao jedan ili dva".

Iskusni metalurški inžnejeri naglašavaju da se nova peć ponovo remontuje (stara postrojenja su totalno izraubovana), ne za nekoliko meseci, već za jednu do dve godine. U suprotnom, inversticija se ne bi isplatila. Po slobodnoj proceni, i glavni šefovi, samim tim, ne veruju da će „posao veka" biti okončan do sredine iduće godine. Bilo bi to strašno prekoračenje rokova i šteta merena desetinama miliona evra. Za pola godine kašnjenja Spaskovski je, videli smo, imao nekakvu računicu, šta će biti sada, jer je početak proizvodnje – po obećanjima države i RTB-a - u zakašnjenju najmanje – godinu i po do dve godine.

RTB će se, izvesno je, bez obzira na sve moguće okolnosti, naći pred problemom kako „nahraniti" novu topionicu, jer borsko rudarstvo je u sve težem položaju. O planiranoj, gotovo dvostruko većoj proizvodnji od sadašnje, koju je uporno zagovarao Spaskovski, nema ni govora. Jedna od opcija o kojoj se najdiskretnije šapuće jeste uključivanje biznismena i tajkuna Milana Popovića,„srpskog kralja bakra" u posao, jer on ima odlične veze u Rusiji. Pretpostavka je da bi sirovine za preradu u Bor stizale iz te zemlje. Spaskovski bi, ako se tako nešto desi, bio „kralj bakra br. 2". U intervjuu („Kolektiv", 3. novembar 2014.) londonskom Garidjanu, „borski kralj bakra" izjavljuje da će koncentrat uvoziti iz Bugarske i Rumunije. Svejedno je odakle, ako ga uopšte bude bilo dovoljno. A to što je doprineo da se RTB suoči sa minimalnom proizvodnjom bakra i urušenim rudarstvom, kao i pogrešnom i preskupom novom metalurškom tehnologijom, generacije će, očevidno je, ispaštati.

Narod u Boru, koji se najmanje pita, bio bi srećan – kad bi, u koje bilo doba godine 2015, svanuo dan sa čistim nebom nad gradom. Jer, taj dan se čeka od osnivanja Borskih rudnika bakra, od 1903. godine.

RUDARSKO -TOPIONIČKI DR DŽEKIL I MISTER HAJD ili kako je država Srbija od Bora dobila još jedno preteško, bakarno breme

(Ovaj tekst, naslovljen „Rudarsko-topionički dr Džekin i mister Hajd", objavljen je 11.juna 2010. na blogu B92. Dr Džekil i mister Hajd je horor priča po romanu Roberta Luisa Stivensona iz 1931. Reč je o naučniku blage naravi i lepih manira koji pronalazi napitak koji ga pretvrata u okrutnog, ubilački nastrojenog manijaka. Po ovom romanu snimljen je i film, a glavni glumac Federiko Mari dobio je Oskara. Autorka teksta je aktuelni ministar u Vladi Srbije i profesor na Megatrend Univerzitetu, dr Zorana Mihajlović.)

Nekada, Bor je bio grad.

Mogao je do 2000.godine postati i prestonica istočne Srbije. Nije.

Gramziva politika, njeni eksponenti – političari i direktori nisu doneli vidniji napredak.

Ni nakon 2000.godine, Bor se nije oslobodio lopovluka i korupcije.

Umesto moćnog oslonca, država je dobila još jedno breme.

Bor je danas „grad u nestajanju".

Ponižen narod.

Gladan grad.

Izgubljena nada.

Grad, koji su političari koristili kao poligon za vežbanje svojih naratorskih sposobnosti pričanja bajki. Kad se vežba završi, ostajali su Borani, kao nemi slušaoci, svesni po ko zna koji put da bajke ne postoje. Ipak, na sceni je danas pravi „bućkuriš". Novo, do sada neviđeno.

Danas Borom upravlja interesni mix! - onih, koji su do 2000.godine promašenim investicijama uništavali ovaj grad i RTB, i onih koji su od 2000. godine bili u vlasti, ali bez pozitivnih rezultata po ovaj grad.

Kada se udružuju interesi, onda je „istorijsko pomirenje" sasvim normalna stvar?

Normalno je da, onaj ko je do 2000.godine bio na čelnim pozicijama RTB Bor, i u konkurenciji za Ginisa, zbog pada proizvodnje, danas bude na čelu ovog preduzeća. I tada, i danas, rezultate osećaju Borani.

Deset godina su socijalisti finansirali ratove i svoj opstanak na vlasti, upravo pljačkajući ovaj grad. O tome bi, bar kroz pripovedanje, mogao da govori današnji generalni direktor RTB Bor, Blagoja Spaskovski (ime dodao prir. knj.). Upravo je on do 1990.godine bio tehnički, a od 1990.g do 2000. godine direktor Rudnika bakra Bor.

Ovaj istorijsko ekonomski mix ima zajednički brojilac.

Dok su oni do 2000-te, pod firmom državnog interesa u sankcijama, promovisali bakar kao sredstvo plaćanja umesto dolara/marke, dotle su drugi (oni od 2000.) svesno ostavili RTB Bor bez prave državne podrške i jasne strategije.

Kada nema plana, caruje korupcija, i u mnogo razvijenijim zemljama nego što je naša.

Sa druge strane, nešto se i razvijalo u poslednjih deset godina. To je - borsko groblje.

Istina o kojoj se ćuti, a koja je zajednički imenilac i jednih i drugih. Prosečan životni vek u ovom gradu je 47 godina. Ovde je počinjen zločin prema prirodi i ljudima.

Svačega se ovaj grad naslušao i nagledao – prodaje, rasprodaje, investitora u pokušaju, ministara i njihovih obećanja.. Deviza je bila da bakra nema, a kad je tako, onda nema ni posla. Kad nema posla, onda treba početi sa razvojem drugih delatnosti.

Upravo oni koji su se slagali sa takvom politikom, danas imaju svog predstavnika – čelnog čoveka RTB Bor. Isti, pričaju sasvim suprotnu priču, najavljujući podršku RTB Bor.

„..Shvatili smo da ukoliko nemamo vrhunskog strateškog partnera, nema smisla prodavati drugoligašima naše resurse.." (ministar i potpredsednik Vlade, Mlađan Dinkić).

Podrška se, međutim, ne ogleda u investiciji u infrastrukturni objekat čiji kapaciteti teško da će biti uposleni. Topionica koja će se graditi u naredne tri godine neće imati šta da topi.

Podrška treba da se ogleda prvo u jasnom planu, šta se to sa RTB Borom želi.

Ovako, ne može da se ne postaviti pitanje - da li se, opet, diže spomenik pogrešnoj politici ili bolesnim ambicijama?

RTB Bor je važan poslovni sistem, ne samo za Bor, već i za region.

U javnosti je godinama pravljena medijska slika da ovu kompaniju treba

zatvoriti. Pogrešnim bojama slikana, slika je urađena na lošem papiru, a od trećerazrednog slikara.

U Boru ima bakra, kao i drugih plemenitih metala.

Žalosno je da još uvek niko, do danas (ne računajući veliku studiju Svetske banke) nije pripremio realnu sliku o Boru, odnosno njegovim potencijalima i ležištima. Da jeste, onda bi se svih ovih godina „podrška" ogledala u ulaganju u rudarstvo. Jer, bez toga - džaba nova topionica.

Istina, rađene su studije za Bor, ali nisu dale rezultate. Neke su rađene „reda radi". Neke su bile nerealne, poput one koju su kreirali Vlada i poslovodstvo RTB Bor (2002.), prema kojoj bi Vlada dodatno morala da obezbedi 120 mil $ za pokrivanje gubitaka. Neke su namerno „ćušnute" u zaborav, kao što je bio slučaj sa studijom Svetske Banke (2004.). Tih godina RTB Bor je godišnje gubio 45 mil $. Upravo je ova studija potvrdila da u Boru ima bakra, pre svega unutar velikog nalazišta Borska reka.

Novo nalazište Borska reka može osigurati budućnost i eksploataciju u narednih 100 godina. Bogatstvo se procenjuje na 1.05mlrd tona rude, odnosno 4.5 mil tona katodnog bakra, 78t čistog zlata, 1300t srebra i oko38 hilj t skupocenog molibdena. Profitabilno se može iskorišćavati i pri ceni bakra koja je ispod 2300$/t (treba podsetiti da je u toku prethodnih godina bila i preko 7000$.) Samo iz ovog nalazišta moglo bi se zaraditi oko 30 mlrd $, uz najavljenu prosečnu cenu za 2010.godinu, između 5500 i 6000 $/t.

Kad radi RTB Bor – grad živi. Kad ne radi RTB Bor – grad nestaje.

Ako je ovo poznato, kako nazvati ponašanje istih koji su bili u toku prethodnih deset godina, i onih koji su danas? Ne pokrenuti priču oko Borske reke! Opet je prevagnula politika „dr Džekila".

Ne treba licitirati sa razlozima. Na koji god se razlog pomisli tačan je, ma koliko nemoralan bio.

Deset godina Bor, i Srbija, slušaju priče o mogućim i nemogućim strateškim partnerima – od zainteresovanosti srpskih biznismena, Dajmlera za preradu šljake, kupovine od strane rumunskog Kupruma, pa Ateka. Niko od ministara koji su se time bavili, od ministra energetike, privrede i privatizacije, ekonomije, finansija, nisu položili račune, ili bar objsnili „epohalne" izjave, odnosno razloge neuspeha.

Danas je aktuelna izgradnja nove topionice.

Nije najmodernija tehnologija, kako se upinju da kažu. Daleko od toga da je loša i ova, druge generacije. Moći će da prerađuje 400 hiljada tona koncentrata!

Kapacitet nije mali, a ako ne bude razvoja rudarstva, onda će se delom

u topionici topiti tuđi koncentrat, a delom će kapaciteti ostati neuposleni. Rezultat su sigurni gubici.

Samo uravnotežen razvoj rudarstva i metalurgije daje pozitivan rezultat!

Da li je potrebno još deset godina pa da se shvati i ova jednostavna rečenica?

Da ne govorimo o nepromišljenim izjavama da će se otpisati dug koji RTB Bor ima za utrošenu energiju!

Lucidnost „dr Džekilske politike".

Da bi se nerealni i megalomanski ciljevi postojećeg rukovodstva RTB Bora ispunili, u vidu dostizanja proizvodnje od 80.000 t katodnog bakra iz spostvenih koncentrata, potrebno je u narednih 6-8 godina investirati dodatnih 600 mil $.

Kako god da se krene, stigne se do starog – novog, današnjeg generalnog direktora RTB Bora.

On se upisao u istoriju RTB Bor kao direktor koji je proizveo najveće gubitke u poslovanju. Pravi greške za koje više nema manevarskog prostora, a Vlade Srbije mu daje podršku.

To igranje sa brojkama je postala praksa u Srbiji.

Nešto slično je radio i prethodni generalni direktor NIS-a, slaveći dobitak, pa onda jedan iznos gubitka pa drugi.. . a sve u par meseci…

„Copy Paste" uradio je i gen. direktor RTB.

U roku od nekoliko meseci (decembar 2009. do maja 2010.) najavio je gubitak od 37, pa 47 mil $.

Već mnogo.

A potom se videlo da je ukupan gubitak za 2009.godinu, u stvari, 86.5 mil dolara!

To je 2,33 puta više od onog koji je objavio decembra 2009.godine.

„..Tačno je da je RTB prošle godine zabeležio gubitak od 86.5 miliona $. Ali, i od te sume čak 35 mil $ otpada na finansijsko poslovanje. Konkretno, reč je o gubitku na kursnim razlikama i kamatama na aranžmane koji su sklapani DO 2000.godine. I na taj gubitak ovaj menadžment nije mogao da utiče!" (RTB Bor, pomoćnik generalnog direktora Mira Antić).

Dobro, a ko je bio direktor i u vrhu menadžemnta do 2000.godine?

Današnji generalni director RTB Bor.

Danas RTB Bor upravo ima visok gubitak jer plaća kamate na promašene investicije i loše kredite, koje je današnji čelni čovek kompanije - davno zaključio.

Bio je od 1990-2000.godine direktor Rudnika bakra basena Bor. Nekada

Šainovićev, danas Dinkićev kadar.

Za šta se tada otimao Šainović, a danas Dinkić?

„..Protiv Spaskovskog je tokom 2002. i 2003. godine policija podnela više krivičnih prijava zbog osnovane sumnje da je zloupotrebom službenog položaja nesavesnim radom i falsifikovanjem, u više navrata, oštetio RTB za više stotina hiljada tadašnjih maraka.

Tužilaštvo u Boru je 7. avgusta 2003. godine podiglo optužnicu protiv Spaskovskog zbog sumnje da je pribavio imovinsku korist od 200.000 dinara na štetu rudnika.

Protiv Spaskovskog je bio vođen jedan sudski postupak, ali je on oslobođen optužbe.

Nakon političkih promena 2000. godine, Spaskovski je pristupio Socijaldemokratiji, a sada je, prema nezvaničnim informacijama, član G17. ("Izvor" Beta).

Za period od deset godina direktovanja, 1990-2000.godine, uspeo je da smanji proizvodnju bakra za 67% (1990.godine bila oko 105 hilj t/g, a 2000.g, ispod 35 hilj t).

Čuven je njegov investicioni poduhvat u iznosu od 120 mil $, gde je sve čega se dotakao bio promašaj. Od otvaranja rudnika Cerovo, koji nije bio rentabilan, do izgradnje sistema za transport jalovine koji je bio napravljen za transport 420 mil t jalovine!

Za deset godina je prevezao oko 2,5% jalovine. Ipak, to je impresivna građevina od čak 3.600 tona čelika – taman koliko i neki spomenici.

Ako je tačno da je (prvim socijalnim programom iz 2002.godine) uzeo otpremninu (8600€) i time se obavezao da do 2012.godine neće biti u RTB Bor (a tada bi bio i u penziji), njegov dolazak na čelo RTB Bora već 2008.godine jeste nemoralno i nedopustivo sa stanovišta onih koji su ga postavili. (Tačno je, prim. autora knjige). Selektivno – dopustivo, ili selektivno – nedopustivo?

U gradu u kojem je nezaposlenost preko 30%, uposlio je kao pomoćnika invalidskog penzionera! (Danas, u 2014. i pre tog vremena, uposlio je ko zna koliko penzionera sa velikim platama za naše uslove!).

„Investicija u ovaj rudnik je investicija u budućnost, jer će ovde biti posla za nove, mlade inženjere, nove radnike i verujem da će ovo podići čitav region istočne Srbije" (potpredsednik Vlade i minister Mlađan Dinkić).

Ako je tačno, da je malopre pomenuti „penzioner" u suvlasničkom odnosu u kompaniji, koja slovi za najoštrijeg konkurenta RTB Boru, onda su moguća samo dva razloga. Ili je došlo do gubitka pamćenja, ili je upravo to i bio cilj? Ipak, promene koje je uveo direktor RTB Bora - nisu nevidljive. On ih je

doduše i obećao, još 2008., kada je postavljen. Odnose se npr. na postojanje posredničke firme, kod recimo prodaje plavog kamena jednom od vodova u Srbiji. Kako je posrednička firma vezana za nekada jakog SPS čelnika, možda je direktor samo spojio lepo sa korisnim – rad sa prijateljima. Ekonomska opravdanost ovakvih poslova za RTB Bor, ostaje nepoznata veličina.

Takođe, modernizovani su i usavršeni putevi odlaska zlata iz zemlje. Ranija zaostala, primitivna praksa bila je oličena u izbegavanju obaveza prema Narodnoj banci Srbije. Nije se predavala sva količina zlata, već se proizvodio zlatni cijanid, a potom izvozio. Neki sa na tim krilima izgradili imperije u Srbiji.

Danas čujemo da je došlo do smanjenja proizvodnje zlata za 64% i srebra za 52% u 2009.godini u odnosu na prethodnu. Ništa neobično, rekli bi svi. Godinama nas ubeđuju da je Bor siromašan… Da li je baš tako?

Na jednom od rudnih mesta postoje dva kvaliteta rude. Ona boljeg kvaliteta se pretapa u borskoj topionici. Ona druga, prljava i lošeg kvaliteta ali sa bitnim procentom plemenitih metala, topi se u topionici kompanije "Glencore" u Kazahstanu. Za taj posao, ovoj švajcarskoj kompaniji RTB plaća i uslužno pretapanje, i penale za arsen, živu i kadijum. «Glencore» dobija proizvod u vidu zlata, srebra, bakra olova i cinka. RTB Bor na tri godine treba da dobije 17 mil $.

Preglednost, javni pozivi, i slične stvari - ne postoje.

Moderno, nema šta. Dr Džekil bi bio ponosan.

Možda se u doba kolonijalizma tako i poslovalo. Ovo je 2010.godina.

Na kraju, kakvi su rezultati rada novog poslovodstva RTB Bor? Smanjenje proizvodnje katodnog bakra za oko 3.5%, viši troškovi proizvodnje od prosečno ostvarene cene na tržištu za blizu 70%, istorijski visok gubitak, stalna nelikvidnost…

Današnji „davaoci podrške" vide rešenje u izgradnji nove topionice, uz garancije Vlade Srbije. Nije sporno da je potrebna. Ipak, prevelikog kapaciteta ona će biti nerentabilna. Zaboravlja se da u Evropi već postoji višak kapaciteta topionica, te je teško napraviti topionicu koja bi bila konkurentna. Uz opremu koja se kupuje sredstvima Fonda za razvoj Srbije, podrška je blizu 160 mil €. (Kasnije se ispostavilo da je potrebno znatno više para – prim. autora knj.)

Da li je Odluka o kupovini rudarske opreme na odobren kredit ekonomski opravdana u uslovima kada RTB Bor permanentno pravi gubitke u poslovanju na nivou od oko 50 mil $/god? Sredstva za kupovinu opreme su obezbeđena od budžetskih korisnika, a ne iz komercijalnog kredita. Čak i sa kupovinom rudarske opreme za nivo od 27 mil €, nije moguće dići nivo proizvodnje katodnog bakra u RTB Bor na nivo od 50 hilj t/godišnje i u roku od tri godine,

odnosno do završetka izrade nove topionice. Topionice koja bi trebalo da bude u pogonu tek negde sredinom 2015., ako se i taj rok ispoštuje kako je najavljeno krajem 2014. – prim. autora knj.). Gubici koje će u tom periodu beležiti RTB Bor meriće se desetinama miliona dolara. Država će otplaćivati gubitke iz tekućeg poslovanja, kao i dugove za kupljenu opremu i za izgradnju nove topionice.

A, manje od polovine onog što se daje kroz„podršku" bilo je dovoljna da se, na primer, završe istražne radnje vezano za ležište Borska reka, i krene u rad i eksploataciju. Sećate se….

To je ta politika mr Hajda.

Hoće li u narednim godinama najprometnija ulica u Boru biti u magli, smogu, mračna i bez ljudi već u 21h, nije poznato. Ali je jasno da svakoj politici jednom dođe kraj, pa i politici „dr Džekila".

Mlađan Dinkić i Blagoje Spaskovski na svečanosti povodom početka gradnje nove topionice u Boru

VUČIĆ: JA SAM U BORU MALI, BLAGOJE JE VELIKI...

Na portalu "Blica" čitamo: "Vučić kaže da zna da je on u Boru mali, i da je samo Blagoje veliki (Spaskovski, direktor RTB), ali ni da Blagoje ni bilo ko drugi ne sme da se igra sa državnim novcem…"

Komentar na portalu B 92, na Vučićevu izjavu da "posle ovog dodatnog ulaganja mora doći do ozbiljne kontrole poslovanja i ozbiljnih ušteda, jer država nema novca za bacanje", glasi: "Šta je sa prethodnih 170 miliona evra kredita za koje je RS dala garancije i koji su potrošeni a rekonstrukcija topionice nije završena 2013. godine? Šta je sa potrošenih 17 miliona evra iz Fonda za razvoj RS za rekonstrukciju postrojenja flotacije, koja još nije završena? Šta je sa potrošenih 27 miliona evra iz Fonda za razvoj RS za rudarsku opremu za povećanje proizvodnje, a proizvodnja iz rudnika sve manja? Umesto planiranih 60.000t bakra prošle godine, ostvareno je samo oko 30.000t. Na šta su potrošene pare? Ko je kontrolisao trošenje do sada? Ko je odgovoran što nema rezultata? Šta bi sa pričom iz Insajdera?… Mnogo pitanja još uvek nema odgovor". Napisano istinski i s poznavanjem tematike.

Pođimo redom. Ove Vučićeve aluzije na "mali" i "veliki" ništa ne znače, niti vrede. Isto kao što ne vredi ni dosadašnje, gotovo nikakvo, preispitivanje poslovanja i rada RTB na čelu sa istim Spaskovskim. U jednu ruku dobro je što pare dolaze u još nerestruktuirani Bor, ali da se i dalje daju jednim te istim, krajnje sumnjivim, menadžerima ili menadžeru, zaista je problematično. Ako premijer kaže da ne sme niko da se igra državnim parama, zar do sada nije bilo igranja koliko im je bila volja. Pa i Insajder je o tome naširoko zborio i upozoravao. Ovakav pristup sa megafonom i kratkim izjavama za novinare (i to probrane), nedovoljna je priča za tako veliku temu. To što će RTB verovatno ostati pod državnom kapom, i nije loše; model JAT-a, ako uspe – moguće je da bude i dobar. Ali, zar ista neuspešna, politički prevrtačka, bahata i smutna ekipa da nosi tako odgovoran posao – nema smisla. To su dokazali mnogi najeminentniji stručnjaci i naučne kuće. Premijer u razgovoru sa lica mesta, u industrijskom krugu topionice, za Dnevnik RTS-a , spominje i rudara Miljkovića, a RTS Miljkovića jedinog pušta da "diže raju" (zvanično 1.000 rudara, među kojima je bilo najvše lepih žena i to kraj topionice bakra), a o tom čoveku kao da niko i ništa ne zna. On je, kako objavljuju današnji portali, uzeo otpremninu, kao i Spaskovski, napustio RTB i sad se vraća(ju) da

sole pamet, ne samo Boru, nego i Beogradu. Da je samo taj blef ili trik njima svojstven, pa ni pola jada, ali oni idu dalje i sve dublje. Lepo, kad jednog dana i njihove zasluge izađu na videlo imaće ovaj narod - još kako - čemu da se "divi", em «kliče»! Čak, ubeđeni smo, najviše zbog Vučićeve zablude oko RTB i posebno Spaskovskog i njegovog omiljenog "rudara" Miljkovića.

To što je juče neko «zaboravio» celo opštinsko rukovodstvo i glavnog domaćina da dočeka premijera i saradnike na Borskom jezeru, niko danas i ne spominje. Takav gest je nesvakidašnji i neoprostiv. RTB Bor je na teritoriji Opštine Bor, i on ne može , niti sme, da bude "država u državi". Spaskvoski je, i po tome se videlo, (on je jedini dočekao goste, po TV snimcima) "država u državi", i njemu, "ne može niko ništa". Zaključimo: ako se tako radi u savremenom svetu, onda smo mi daleko i od Evrope i tog sveta.

11.juli 2014.

5. mart 2014.- Zorana Mihajlović, Blagoje Spaskovski i Aleksandar Vučić ispred stranačkih prostorija SNS-a u Boru

SVE JE POČELO 10. JUNA 2010.

Desetog juna 2010. godine na zvaničnom sajtu URS-a objavljena je ekskluzivna infromacija o potpisivanju ugovora o izgradnji nove topionice i Fabrike sumporne kiseline u RTB Bor. Ovu vest objavile su su i naše i svetske agencije.

„Država otpočinje jedan od najvećih industrijskih projekata u Srbiji koji vredi 175 miliona evra. U RTB Bor biće izgrađena nova topionica i Fabrika sumporne kiseline, a dodatno će biti uloženo oko 27 miliona evra u rudarsku opremu", izjavio je danas u Boru potpredsednik Vlade Srbije i ministar ekonomije Mlađan Dinkić koji je prisustvovao potpisivanju ugovora između RTB Bor i kanadskog SNC Lavalin o izgradnji nove topionice i Fabrike sumporne kiseline. On je rekao da je cilj novog investicionog ciklusa tehnološka modernizacija RTB Bora, zaštita životne sredine primenom najsavremenije tehnologije i povećanje proizvodnih kapaciteta i izvoza iz jednog od najbogatijih evropskih nalazišta bakra. „Ovo je prekretnica u razvoju Bora, jer ovde će biti posla ne samo za vas, već i za vašu decu i to je najvažnije", izjavio je Dinkić.

Ministar ekonomije naveo je da je novim investicijama predviđena i kupovina rudarsko-metalurške opreme koju će tokom ove i naredne godine finansirati RTB Bor, odnosno Vlada Srbije u iznosu od 27 miliona evra... Mlađan Dinkić rekao je da se od ovog novog investicionog ciklusa očekuje povećanje dobiti RTB Bor za 26,2 miliona dolara na godišnjem nivou i eliminisanje uzroka zagađenja vazduha. Nova tehnologija donosi povećaće iskorišćenja metala u topionici sa 93 na 98 odsto, povećanje iskorišćenja sumpor dioksida sa 50 na 98 odsto , kao i povećanje proizvodnje zlata sa sadašnjih 350-400 kg na oko 800 kg godišnje. Ugovor su potpisali direktor RTB-a Blagoje Spaskovski i predstavnik kanadskog SNC Lavalin Valter Mutler. Kanadska kompanija SNC Lavalin biće projektant i izvođač radova, a čitav posao će biti završen po principu "ključ u ruke". Topionica i Fabrika sumporne kiseline finansiraće se pretežno kreditom Kanadske izvozne banke (Export Development Canada) u iznosu od 135 miliona evra i sopstvenim učešćem RTB-a Bor, odnosno Vlade Srbije od oko 40 miliona evra. Rok za završetak radova je 36 meseci...

EDC (Export Development Canada) je kanadska državna agencija za podršku izvoza koja finansijski pratiaktivnosti renomiranih kanadskih izvonika i RTB-u će obezbediti kredit u visini od 135 miliona evra sa rokom otplate od 10 godina, periodom počeka od 3 godine i efektivnom kamatnom stopom od 2,9 odsto godišnje.

SVE ŠTO JE MOGLO DA SE UNIŠTI – UNIŠTENO JE, ŠTO JE MOGLO DA SE POKRADE – POKRADENO JE!

Pre desetak i više dana pročitali smo na sajtu Medija centra Bor članak pod nazivom„ Šta je još potrebno pa da se desi da Blagoje Spaskovski ode»? Sada kada je prošlo tih desetak dana, nad Borom je prošlo mnogo mutnih oblaka ali ova nesreća nas, nažalost, nikada neće proći. I da ode, već je kasno. Grad Bor će veoma brzo bankrotirati i to u svim oblastima(i kao opština, i kao industrijski grad).

Mnogi se pitaju zašto su tako sumorne prognoze? Ukratko:

1.Proizvodnja nikad manja,

2.Totalno raubovanje rudnika Veliki Krivelj,

3.Potpuno pogrešna i katastrofalna koncepcija dugoročnog razvoja RTB Bor,

4.Pogrešne investicije u opremu (kamioni „Belaz" , 10-tak – svakodnevno su u kvaru, Flotacija u Krivelju – 60% iskorišćenja sa odokativnim vodjenjem procesa flotiranja, „žuti"(politički) rudnik „Cerovo" – o tome će se tek pisati i pisati),

5.Ogromna dugovanja javnim preduzećima, dobavljačima, borskim preduzetriicima, a samo Opštini Bor duguje se preko 500 miliona dinara, .

6.Kriminal oko izvoza koncentrata (nedostaje 100 kg zlata), a tek sav kriminal oko već plaćene opreme koja nikada nije isporučena RTB-u Bor.

Ovo nije tek puko nabrajanje, već iznošenje veoma ozbiljnih činjenica koje se ne mogu negirati niti obacivati kao deo kuhinje političkih protivnika ili sujetnih i ljubomornih pojedinaca. Sve se može proveriti, apsolutno sve i nikome nije jasno koji je to viši interes da se ne stane u zaštitu države Srbije. Bilo je istraga po pojedinim krivičnim delima, ali kada je već sve bilo potpuno jasno da postoje dokazi o krivičnom delu, uvek je neko„odozgo" obustavljao dalje procesuiranje i ceo predmet stavljao ad acta. Postavlja se jednostavno pitanje: da li se radi o nekakvoj sprezi, saučesnićtvu ili doooobro plaćanim andjelima čuvarima?

Jednog dana će istina svakako izaći na videlo. Ko će tada prihvatiti odgovornost za ignorisanje sunovrata iz koga gotovo da nema povratka?

Svakako će doći na red i nalogodavci (zataškivači) koji su za sada u dubokoj senci, ali čemu sve to ako se to ne desi što pre – a da ne bude suviše kasno.

Da bi se odvratile misli sa ogromnih problema koji uveliko kucaju na vrata, svakodnevno se govori o nekom„fantomskom" i ekspresnom završetku (već se kasni godinu dana) projekta Nove topionice a strani izvodjači (koji su po celom svetu izgradili na desetine takvih postrojenja) kažu da od toga nema ništa ili ima – teeeek krajem sledeće godine. Oni kaži i da će projektovano iskorišćenje od 98,5% biti tek pusti sanak. Katastrofalno štetan ugovor po Republiku Srbiju (kreatori mr M.Dinkić i B. Spaskovski), dovešće Republiku Srbiju u ozbiljne probleme, jer je Srbija garant ino kredita čiji će anuiteti već tokom ove godine stići na naplatu. Jedan od članova tog sramnog ugovora kaže da – ako se na dokaže projektovano iskorišćenje od spomenutih 98,5% – ino ugovarač će platiti penale od 11 miliona eura a u džep staviti stotine miliona eura (zajedno sa onih 30-40 koje je premijer obećao pre nekoliko dana).

Poseta premijera Vučića jednom od najvećih gradilišta u Srbiji je normalna i očekivana (kao podstrek i interesovanje za napredak radova), samo što je trebao da svojim domaćinima (Spaskovskom i Miljkoviću) postavi dva pitanja:

1.Koliko će ukupno i definitivno koštati porijekat Nove topionice i Fabrike sumporne kiseline? (predvidjeno 130 miliona, a po svojoj prilici, koštaće preko 300 miliona eura).

2.Kada će biti završen taj projekat? Neka domaćini koji su ga dočekali garantuju svojom pozamašnom imovinom da će tako i biti kako su i obećali.

Vratimo se na početak teksta. I našem predlogu – sada Spaskovskog treba zadržati po svaku cenu. Zašto? Zato što više ne može da izazove nikakvu štetu, sve što je moglo da se uništi, uništeno je, sve što je moglo da se pokrade, pokradeno je, a on kao dokazani vizionar može da pokrene nove investicije, nove ideje, nove projekte. ON je čovek od karijere koji će na kraju staviti tačku na SVE u Boru!

(Autor je poznati stručnjak u metalurgiji i mašinstvu i istaknuti politički radnik iz Bora)

25. juli 2014.

ZAŠTO BOR POSTAJE POTEMKINOVO SELO?

U Boru je, ne malo, kontradiktornosti. Ova konstatacija može da Vas upozori na gotovo svakom koraku, od metalne ptice feniks i „rudara" (spomenika) na okretanje do „Kapije Bora" koja godinama zvrji pusta i prazna, uništenog Park-muzeja i za rekordna dva zimska meseca, iz aposlutno političko-sujetnih potreba, podignutog Zoološkog vrta i uličnih i ostalih „šminkeraja" – poslednji je improvizano podizanje rudnika „Jama" kod Doma zdravlja – i na silu stvorene dve turističke organizacije i parkovskog osvetljenja u starom delu grada. U lokalnim medijima, najviše iz usta jednog moćnog direktora i uspešnog političkog hazardera – svuda teče med i mleko; iako davno napustismo komunizam upravo živimo u njemu, imamo sve šta nam je potrebno, pomalo i pretiče. A ONO… proizvodnja u RTB nikada manja sa tendencijom osipanja, dugovanja se uvećavaju. RTB samo opštinskom budžetu duguje 600, a lokalnim preduzećima 120 miliona dinara. Dokmalo stižu izvršna sudska rešenja da se plate usluge za „ulepšavanje grada". OPET, NA DRUGOJ strani, pompezno se i megalomanski prolsavlja 6. avgust, mada je glavna proslava bila prošle godine u prisustvu dva ministra, Zorane Mihajlović i Milana Bačevića. Kako megalomanski? O iću i piću, pa i muzici narodnoj, da i ne govorimo. Priča se i o dva pečena vola (zavisi ko će i kad stići iz Beograda). Vatromet i koncert u amfiteatru su ozvaničeni, nagrade i priznanja, ja tebi, ti meni… A šta se to, u ime božje, SLAVI? Poslovni rezultat, da li o tome uopšte treba komentarisati. Direktor je začas upoznao javnost da je šestomesečna dobit 7,5 miliona dolara (šta su za njega dinari?), pa ko još u to da poveruje. Kad pre izračunaše, pobogu? Zna on i da će nova topionica sigurno biti završena 23. decembra («ako se to ne desi, mene neće biti na zemaljskoj kugli", TV Bor, 5. avgust uveče). Ne spominje da je reč o mehaničkoj završnici, ne i tehnološkoj. Spominje, još kako, i sve one koji ga ocenjuju da su tek izašli „iz predškolskih ustanova", ali da je i to dobro jer je navodno baš zbog tih kritika „Bor danas lepši". (Verovatno i srećniji sa njim na čelu). Uoči prazanika dao je sebi za pravo da slavodobitno najavi dobrobit od budućih strateških partnera. Raspisaće već ovog meseca tendere za tri rudokopa, čak i za rudno ležište „Borska reka" koje nije šala pa da se tako lako ustupi drugome i to bez širih konsultacija, dogovora i odobrenja. On će lasno rešiti i dugovanja RTB od milijardu evra, i vratiti će se krediti kad proradi nova topionica – jer, država je, i opet, odrešila kesu. Logično bi bilo

da od države ne traži pare ako tako dobro ide…A nije tako, pa to znaju i u Vladi Srbije. Potrebno je zavarati tragove i premijeru Vučiću, po ko zna koji put, predočiti boljitak od Potemkinovih sela, zavarati ga i opčiniti, obećati i izigrati, obesmisliti i ono što je dobro smišljeno… Nad ovim gradom, sve mi se čini, nadvija se oblak loših slutnji. Da li su današnje gozbe – ne daj Bože – „parastos" RTB-u? Da li je to autogol Ronaldinja onima „koji mu ne mogu ništa"? Šta je da je, sigurno je neviđeno licemerje prema namučenom narodu i ovim, ništa krivim, neobaveštenim rudarima… SREĆNO!

(Autor je poznati stručnjak u metalurgiji i mašinstvu i istaknuti politički radnik iz Bora)

6. avgust 2014.

Detalj sa svečanosti otvaranja radova
na gradilištu nove topionice u Boru

VUČIĆ: SPASKOVSKI, KAD GOVORIŠ O MATERIJALNOJ KORISTI, MISLIM DA MISLIŠ I NA SEBE!

Na sednici Glavnog odbora SNS u Požarevcu (5. avgust 2014.), posle diskusije Slobodana Perića (poslanik je u Skupštini Srbije) iz Petrovca na Mlavi, javio se Blagoje Spaskovski. Smatramo da je najcelishodnije da prvo objavimo deo izvorne diskusije člana GO Slobodana Perića…

„Smatram da stranka treba da se bavi svojom organizacijom, jer se u proteklom periodu na tome malo radilo i da je nezadovoljstvo članova veliko. Želim da pitam i da li su Vlasi poželjan partner SNS, a ako SNS računa da nisu – neka nam se to odmah kaže. Na poslednjim izborima u Boru i Negotinu gospodin Spaskovski poigrao se sa nama. Nije nas bilo na listi za odbornike, a obećanja za mesta u izvršnoj vlasti – bila su samo prazna obećanja. Sada nam se isti scenario priprema u Majdanpeku. Jedini čovek koji nam je pomogao jeste Milinko Živković, ali njegova moć isuviše mala da bi nešto promenio. Ne mogu da verujem da se bez vlaške podrške može vladati istočnom Srbijom. Zato od Vas, predsedniče, tražimo da nađete pet minuta vremena za sastanak sa našom delegacijom kako bi ove nesuglasice prevazišli. Vi ste čovek kome bezgranično verujemo i Vaša vizija za preporod Srbije je i naša vizija. Smatram da naše Udruženje – Pokret vlaškog ujedinjenja može mnogo da pomogne na putu ka evropskoj zajednici. A da neko ne bi pričao neistine o našoj snazi, ja Vam dajem materijal sa Izborne skupštine Pokreta vlaškog ujedinjenja održane 27. jula ove godine u hotelu „ Jezero“ na Borskom jezeru. Sami se uverite…“

Blagoje Spaskovski je, u svom maniru, odmah reagovao:

-Mi ćemo Majdanpek pomoći u svakom pogledu. Što se tiče Vlaha, mi ćemo sa Balaševićevom Vlaškom narodnom strankom napraviti koaliciju…

Posle je govorio, ne bio se reklo u afirmativnom tonu, o nekim članovima u borskom SNS, da bi na kraju zaključio kako se u gradu bakra, pod njegovom partijskom komandom, vodi oštra borba protiv tajkuna, pljačke, kriminala, korupcije… Aleksandar Vučić je zaključio:

-Kad govoriš o materijalnoj koristi, mislim da misliš i na SEBE!

Da sve bude čudnije, Spaskovski je kritikovao one sa kojima je do juče bratski sarađivao i koje je sam predlagao za funkcije. Na primer, kako razumeti da je u Majdanpeku raspušten Opštinski odbor na čelu sa g-din Vagnerom, ali taj isti Vagner je i predsednik Opštine Majdanpek (sad je ova opština u prinudnoj upravi!). Ko je doprineo raspuštanju Opštinskog odbora SNS kad se Spaskovski i tamo za sve pita, pitaju se pojedini članovi Glavnog odbora SNS..

6. avgust 2014.

5. mart 2014.- Blagoje Spaskovski i Aleksandar Vučić u centru Bora

ZAŠTO JE RTB BOR „PROSLEĐIVAO“ EKSPLOZIVE ZA PRIVATNI RUDNIK ZLATA „LECE“?

VLADA REPUBLIKE SRBIJE PRVOM POTPREDSEDNIKU G-DINU A.VUČIĆU

Predmet: Dopis

Poštovani,

Ohrabreni Vašim potezima na razotkrivanju organizovanog kriminala i najnovijim dešavanjima oko “Kolubare” želimo da Vas upoznamo sa još nekim detaljima privrednog kriminala, a koji se tiču RTB-a Bor.

U toku 2010. i 2011. godine je iz pogona “Jama” dela RBB-a odnosno RTB-a izneto blizu 45.000 detonatora (a najverovatnije i kapisli i možda još nekog eksplozivnog materijala) i prosleđeno u rudnik “Lece” kod Medveđe. Gle slučaja, na čelu Upravnog odbora “Lece-a” sedi gen. direktor RTB-a Bor Blagoje Spaskovski a vlasnik je visoki funkcioner DS-a i sticajem okolnosti otvorio ga je Boris Tadić.

RTB Bor nije regishrovan za promet eksplozivnim materijama, pa se transport odvijao tajno bez ikakve prateće dokumentacije, bez prijave policiji u običnom vozilu i nikada nije vraćen RTB-u (ako je bila pozajmica).

Znajući blizinu granice sa tzv. “Republikom Kosovo” možemo samo pretpostaviti šta je moglo da se desi da je kojim slučajem nešto od toga došlo do ruku albanskih terorista.

RTB, kompanija u državnom vlasništvu davala je logističku i finansijsku pomoć privatnoj-partijskoj kompaniji. Poznato je da je nekoliko desetina rudara i geologa, radnika RTB-a poslato u “Lece” na rad a sve vreme su im redovno beležene “osmice” i dobijali su duple zarade.

Mogli bi smo još dosta toga reći na temu grehova generalnog direktora RTB-a: o izboru “SNC Lavalin” bez tendera, na izgradnji nove Topionice po znatno višoj ceni; projekat RTB-a i EVG Niš (kompanije čiji je vlasnik proslavljeni košarkaš Dejan Bodiroga) o zajedničkom ulaganju u izgradnji fabrike mernih uređaja u odnosu RTB 14% kapitala u opremi, zemljištu i objektima a EVG u

direktim investicijama od 7.500,000 €. Projekat je zapeo usled neispunjenja uslova ugovora od strane EVG-a jer su uložili samo 770.000 €. RTB je svoj deo ugovora ispunio, a gen. direktor sada vrši pritisak na Skupštinu i Upravni odbor RBB-a da se imovina RTB-a uložena u projekat uknjiži u vlasništvo EVG-a. U međuvremenu EVG Niš je ugašen i pojavljuje se EVG Beograd. Kompletna dokumentacija je dostupna; zajednički projekat "Steko" iz Bijeljine i RTB Bor o zajedničkom ulaganju u izradi montažnih drvenih objekata za izvoz na istočno tržište. Ne znamo koliko je tu para potrošeno ali znamo da je radnike plaćao RTB; afera sa nabavkom dampera marke "Belez" koji su plaćeni u proseku oko 300.006 $ po komadu više od stvarne vrednosti; afera oko nabavke bušaćih garnitura marke "Atlas Kopko"; nenamesko trošenje budžetskih para prispelih za izgradnju Topionice, od tranše od 1.700.000.000 dinara, 572.000.000 dinara iskorišćeno je za otkup zemljišta po poznatom receptu iz Kolubare; zapošljavanje penzionera sa enormnim zaradama, neki od njih su u javnim preduzećima a na platnom spisku RTB-a; milionske sume državnih para datih na ime donacija znanim i neznanim i tako dalje. Svakog meseca lažno se prijavljuje proizvodnja za 200 t bakra, odnosno potkrada se država da bi se stvorio prostor za bahanalije kojima nema kraja.

Generalni direktor Blagoje Spaskovski sebe predstavlja kao nekog ko je iznad Vlade, čak je sebi izradio pečat na kome piše "Ne može mi niko ništa"?! i njime pečatira salvete i stolnjake na zabavama-paradama pijanstva i kiča.

Naravno mogli bi smo da svakodnevno šaljemo po jedno pismo sa opisom kriminalnih radnji, ali da se ne bi dopisivali, spremni smo da sa Vama u najkraćem mogućem roku održimo sastanak na ovu temu pogotovo što se sve više pominje umešanost, u mutne poslove, borskih funkcionera Vaše stranke. Nedavna radna poseta ministra Bačevića se zloupotrebljava u lokalnim medijima a u usmenom prepričavanju stoji tvrdnja da se sve radi pod Vašim plaštom.

U Boru, 8. 2. 2013.

САМОСТАЛНОГ СИНДИКАТА РББ-а

Драгиша Грујкић, председник

ИНДУСТРИЈСКИ СИНДИКАТ РББ БОР ДОО

Рудолф Навајлић, председник

RTB BOR OPASNO TONE, VIDELI TO U VLADI SRBIJE?

Dok se javnost i dalje spinuje informacijama o bogatim nalazištioam bakra i zlata u Boru i okolini(poslednji ekskluzivni izveštaj stigao je iz rudnika „Jama"), dotle u Topionici i rafinaciji, već treći dan, nemaju koncentrata bakra za preradu. Tanki beli dim iz topioničkog dimnjaka pokazuje da ageregati miruju, mada se troškovi održavanja (ne) proizvodnje i te kako gomilaju. Nezvanično saznajemo iz pouzdanih izvora, da je u septembru dobijeno 2.600 tona katodnog bakra, a plan je 4.000 tona. Malo ko veruje da idu bolji dani. Ni na gradilištu Nove topionice nije najsrećnije uprkos tvrdanjama da se radi kao nikad od početka gradnje, 2010. godine. Zbog svake sigurnost, radni dan je smanjen, ima i otkazivanja poslova radnicima iz podizvođačkih firmi beogradskog „Energoprojketa" . Iz dana u dan sazreva shvatanje da li će i mehanički završetak radova biti okončan do 23. decembra ove godine.

-I kad se završi ceo taj posao i započnu hladne porbe, taško je veropvati da će se obezbediti dovoljno, posebno kvalitetnog konecentara bakra za preradu. Ova tehnlogija zahteva strogo određeni kvalitet sirovina, kako će se „udovoljiti" tim zahtevima velikio je pitanje. Rusi su bili nekoliko dana da snimaju Cerovo, ali ne bi se reklo da će da posegnu za ulaganjima. Oni, kao i ostali belosvetski biznismeni, dođu do relevantnih podataka i odu odakle su došli - podseća dugogogdišnji metalurški inženjer TIR-a. On i njegove priznate kolege nisu sigurni ni u stidljivu najavu da su se na javni poziv za privatizaciju RTB-a javile jače kompanije. Da je tako, već bi se, najpre, i po običaju, iz menadžementa RTB-a hvalili i „dokazivali" kako idu ispravnim putem u koji im sve manje veruju – ili uopšte više ne veruju - i njihovi šefovi u Vladi Srbije.Tek koliko je kombinat bakra u raskoraku s biznis planovima, čuće se uskoro, jer se prave najstručnije analize.

U međuvrmenu, sindikati, na čelu sa nedovršenim Rudarskim sindikatom (direktorskim), mudro ćute i neoglašavaju se kao da im ne dolaze najteža vremena. Glavni direktor bakarnog kolača uporno i – uapdljivo providno – gazi po opštinskim strukturama postavljajući svoje podanike i poltrone po nadzornim odborima i inokosnim mestima kao da nema nikakvog posla u kompaniji koja je samo Opštini Bor dužna više od 600 miliona dinara. I zato je opštinski budžet danas u deficitu. U SNS se, izgleda, prave nevešti puštajući ga da spinuje javnost kao retko kad udvarajući im se na svakom

koraku i u svakoj prilici (poslenji primer je Tekija i Kladovo), tako da cela ta gužva pokataka postaje smešna čak i TV gledaocima.

Molimo vas, gospodo iz vrha politike, jeste RTB državna firma i država kao takva, ko će drugi, mora da pomaže ugorženom narodu, ali da se i na taj način (dovoljno je očigledno da je bespotreban svaki komenatr) sakupljaju – pretpostavljamo – politički, pa i lični poeni, neshvatljvio je neprimereno. U vrhu državne vlasti za takvo izigravanje privrženosti odlično znaju, ali ne mogu, ili neće, da se odreknu i takve, neopake, podrške. Građani sve to gledaju i – ne veruju svojim očima. I kako bi – kad se u Tekiji i tom ataru, na primer, poskidaju nalepnice sa vozila borskog Kmunalnog preduzeća i stave nove oznake RTB Bor. Zar smo i dotle došli? Zar je potrebno baš toliko da se udvaramo ministrima i njihovim kabinetima, novinarima i TV gledaocima? I to nas je, eto, mili Bože, snašlo i kao da je reč samo o trenu gluposti, a ne o smišljenom činu. U normalnim okolnostima, bar partija u kojoj su takvi igrači, trebalo bi da se zabrine ko je predstavlja i kako? Još da pitamo: do prekjuče su trebali, po političkoj odluci, mnogi funkcioneri i drirktori iz redova SNS da se odreknu dvojnih odgovrnih mesta. Jesu li to učinili**? U Boru je to prihvatila Adrijana Pupovac, od juče već bivši pomoćnik predsednika Opštine za javna preduzeća i odbornik SO Bor. Vratila se na bivše radno mesto u Sportski centar Bor za više nego duplo manju platu. Ko to nije uradio do prekjuče u 15 sati, stoji u preporuci SNS-a, biće isključen iz ove stranke.** E, pa da vidimo da li, shodno toj odluci, **recimo Blagoje Spaskovski može da ostane i direktor, i odbornik i šef Odborničke grupe naprenjaka, te član Glavnog odbora SNS-a...** I mali Gospod Bog - još od novembra 2008. godine, ne računajući ranije višedecenijske funkcije i privilegije, koje političke, koje privredne i sve ostale.

RTB Bor sve dublje tone (najviše zahvaljujući LOŠEM menadžmentu!), videli to u Vladi, - ili jesu li to uopšte primećivali i vazda ranije - i bilo gde još u ovoj zemlji?

1. oktobar 2014.

ZAŠTO DIREKTOR NIJE PRISTISNUO DUGME?

Mnogi građani Bora postavljaju pitanje – zašto nema uobičajenog dima iz topioničkih dimnjaka, da li su se obistinile najave da se bliži kraj gradnji projekta Nova topionica ili je nešto treće iskrslo. Raspitali smo se i dobili infromaciju od zaposlenih u TIR-u da je ponovo, drugi put ove godine, krenuo remont topioničke peći. A i da nije remonta, vele oni, ne bi se nad Borom nadvijali gusti zatrovani oblaci, jer – nema koncentrata za preradu u metalurgiji. Nema ni približno dovoljno osnovne sirovine iz rudnika u Boru i Majdanpeku uprkos obećanjima menaždmenta i direktora Spaskovksog da će se ove godine dobiti 60.000 tona katodnog bakra. Moguće je dobiti polovinu od planiranog, dok se o garantovanih 80.000 tona katoda za iduću godinu – može smao sanjati.Kako će onda, ako bude i završena, nova topionica da radi, niko, bar zvanično, ne može da objasni. Premiejr Vučić je spominjao uvoz koncentrata, što ni malo nije jednostavano – ta sirovina je deficitarna na svetskom tržištu. Štaviše, zahtevaju se i plaćanja unapred do tri godine. Zato je korisno prisetiti se obećanja nadležnih i "svemogućih direktora" kako će, već sredinom ove godine, Borom teći moćna reka bakra i zlata. ***List "Kolektiv", glasilo RTB Bor (neki su skloni da tvrde i da je reč o biltenu generalnog direktora!), 12. avgusta 2013. godine, na prvoj strani, PIŠE:***

Dr Zorana Mihaklović, ministar energetike i zaštite životne sredine, u obraćanju slavljenicima povodom 6. avgusta, Dana rudara:

"RTB Bor mora o roku da završi topionicu i ja danas obećavam da ću da nadgledam rad na celoj izgradnji i da ovde neću biti 6. avgusta iduće godine ukoliklo ne bude radila... To je jedini način da Bor i cela Krajina imaju zdravu životnu sredinu, da nema više trovanja, da nema više maramica i zaustavljanja proizvodnje, da svako dete u Boru i okolini može normalno da živi..."

Blagoja Spaskovksi, generalni direktor RTB Bor, poručuje i dopunjuje ministarku:

"Odogovoran sma čovek i stojim iza svega što sam rekao, jer, mnoge stravi smo dobrim delom već uradili... Ubeđen sam da ćemo do sredine naredne godine pritisnuti dugme i pokrenuti novu fleš peć i novu Fabriku sumporne kisline..."

"Kolektiv", na sledećim stranicama, objavljuje naslov kako je u Majdanpeku "rekordna proizvodnja i slavlje" uz koncert "Parnog valjka".

GDE li smo danas, gospodo ministri, direktori, pa i novinari? Niti

je ministraka Mihajlović ove godine dolazila za 6. avgust, niti je ona više ministar za zaštitu životne sredine (sad rešava problema u saobraćaju). Nije bilo, nažalost, ni govora o "pritiskanju dugmeta" (to nije učinjeno ni 23. decembra u prisustvu premijera, samo je označen navodni mehanički završetak radova!), mada je Spaskovski opet bio u prvom planu. I još po ko zna koji put pala su obećanja, naravno, uz koncerte pevača i neviđeni vatromet. Do neba se slavilo bez nove topionice, uz nagrade i priznanja i dodatna zaklinjanja (najviše premeijeru i Vladi) od kojih koristi imaju samo protagonisti takvog, providnog a uspšenog, politikanskog marketinga. Onaj "odgovorni čovek" i dalje je ODGOVORAN, jer, eto, danas će u posetu primiti, i pokazati gradilišta i rekordne rudne rezerve, i Nj.E. amaričkom ambasadoru Kirbiju.

Stara topionica je, izgleda, stala, u remontu je (i to pred proklamovani završetak nove topionice!), a to, kako su u RTB pre neku godinu priznali ekološkom inspektoru, skupo košta. Što više stoji, plaća se veća cena. Godina kašnjenja, bačeni milioni. Ako, bar će se ambasador Kribi nadisati čistog borskog vazduha na nadmorskoj visini oko 400 metara. Kad mi, Borani, decenijama nismo te sreće neka bar neko iz belog sveta, ovde i vasceli dan, diše punim plućima.

P.S. *Kirbi je, dakle, bio u Boru i mimo ranijeg protokola nekako otišao u RTB, uvažio je kako dolikuje opštinske čelnike – i pozvao ih da posete jedan veliki amarički rudnik bakra – i , štaviše, priredio im ručak u lokalnom hotelu "Albo". Posle neki dan po gradu Boru pričalo se kako Kirbi, kao iskusni diplomata, nije hteo da rizikuje i da mu Spaskovski, u poznatom maniru, dosađuje s nezvaničnom lokalnom himnom "Ne može nam niko ništa". Jer, on, Spaskovksi, taj narodnjački hit, u vidnom raspoloežnju, često izvodi gostima u Boru, Brestovačkoj banji i na Borskom jezeru .Ovog puta uspeo je jedino da se na "svom ognjištu", u direkciji RTB, ishvali "ogromnim rudnim rezervama i planiranoj većoj proizvodnji bakra". To je učino i 3. novembra u svom listu "Kolektiv" prepričavajući nedavni intervju londonskom "Gardijanu" (sve miriše da je taj intrevju, kao i neke druge, neko u vlasti već debelo platio), gde je, naše je mišljenje, jedino otvoreno i nepristrasno rekao da "RTB danas preživljava i da nema izlaza bez strateškog partnera". Upravo i ta izjava svedoči u korist cele ove priče o "bakru obojenom lažima i prevarama»*

23. oktobar 2014.

I NOVA TOPIONICA BEZ TENDERA

Kada je reč o novoj borskoj topionici bakra, nisu samo prekoračeni rokovi "u problemu". I izbor tehnologije, bez tendera i pod mnogim sumnjivim okolnostima protekao je netransparentno i nerazjašnjeno do danas. I sve na štetu države i građana Bora i okoline. Evo nekih činjenica. Nakon upoznavanja javnosti sa pismom prof. dr Vlastimira Trujića, direktora Instituta za rudarstvo i metalurgiju u Boru upućenom Aleksandru Vučiću, tadašnjem potpredsedniku Vlade, 24. jula 2012.. i objavljivanja u "Novostima" 29. avgusta 2012. (objavljeni su samo pojedini delovi teksta), za ceo slučaj zainteresovala se i policija. Prof. Trujić je, 23. oktobra iste, 2012. , u svojstvu građanina, dao izjavu u PU Bor i potpisao službenu belešku. On je precizno obrazložio, što i danas izjvaljuje, da je, posle izbora Blagoja Sapskovskog za generalnog direktora RTB Bor, novembra 2008. godine, pozvao dotičnog "kako bi mu Institut preznetovao viđenje razvoja strategije RTB, u prvom redu najprihvatljivije tehnologije za novu topionicu".

-Nudili smo fizibiliti studiju za 100 do 150.000 evra, jer smo imali iskustvo. Odlučeno je, i to bez tendera, da taj posao uradi strana firma SNC Lavalin za više od 2 miliona evra. Lavalin jeste velika kanadska firma, ali je u metalurgiji rekonstruisala samo jednu elektrolizu i jednu zamenu plamene peći koja se danas u svetu nigde ne ugrađuje. Lavalinova tehnologija koštaće više od 300 miliona evra, a mi smo nudili savremeniju tehnologiju za 90 plus 15 miliona dolara za inžinjering. Naša tehnologija radila bi mnogo fleksibilnije, sa manjom potrošnjom energije i nelimitiranim kapacitetom. Na prezentaciji buduće nove topionice u Klubu RTB-a u Brestovačkoj banji, 22. avgusta 2012., predstavnici Lavalina i RTB prebacivali su krivicu za izbor nove, promašene tehnologije, jedni na druge – podseća dr Trujić pokazujući zvanični dokument sastavljen u njegovom (državnom) Institutu nazvan "Prezentacija nove topionice u Boru, realnosti ili neodgovornost?"

Danas, sredinom novembra 2014, dolazimo da toga da Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine, iako nadležno, ne odgovara na pitanje autora ove knjige - da li je tačno da će, jedina preostala, aposlutno amortizovana Fabrika sumporne kiseline, prestati s proizvodnjom, što će prouzrokovati direktni odlazak otrovnih topioničkih gasova u autmosferu. To se ovih dana i događa, kao da nam se vraća 1903. i početak borskog rudarstva

kada se ruda bakra topila - na poljančetu. Nova fabrika ksani, stara stradala, građani su priomorani na još jednu ekološku katastrofu.

Da bi ova priča bila što autentičnija , podsetićemo na prvi naslov o ovoj temi s početka knijge "Vučiću, RTB Bor je blizu bankrota", gde su parafrazirani delovi iz pisma prof. Trujića Aleksandru Vučiću. Jer, tih dana, izgleda, niko nije imao smelosti da objavi ceo sadržaj pisma. Sada je drugačije: prvi je prof. Trujić reagovao i predočio nam kompletan tekst najavljujući da "za neki mesec, po Novoj godini, odlazi u penziju, pa neka se vidi da li je bilo šta učinjeno za te poslednje dve teške i (nastavkom) neviđene kriminalom i korupcijom obojene godine". (Čitaoci imaju kompletno pismo na stranama 144, 145 i 146).

NIJE, nije ama baš ništa, poštovani i cenjeni profesore... Još je, kako ste i sami rekli, i smutnije i crnje!

3. novembar 2014.

5. mart 2014.- Blagoje Spaskovski i Aleksandar Vučić u centru Bora.
Adrijana Pupovac pokušava da se pozdravi sa starim partijskim prijateljem.

OBRAČUN U ULICI „3.OKTOBRA“

Blagoje Spaskovski, prvi srpski rudar i generalni direktor RTB Bor, 9. novembra, pred kamerama TV Bor, zajedno sa profesorom Banetom Ivkovićem, nadzornim organom na gradilištu Nove topionice (nakadašnja Miloševićeva uzdanica dok mu nije trijumfalno okrenuo leđa, i ničim izazvan) iznenada se našao – ne na radilištu Nove topionice – nego u borskoj ulici „3. oktobar“. Ova ulica je poslužila Spaskovskom, najbrže nakon „sređivanja stanja“ u ekološki opustošenom Kostajniku kod Krupnja i sladunjave izjave za RTS, da pokrene još jednu akciju protiv aktuelnog opštinskog rukovodstva. On je na čelu kolone, zajedno sa Ivkovićem, stao na sred nezavršene ulice koja se ponovo presvlači asfaltom, i verbalno (posredstvom TV) napao opštinske čelnike kako su oni krivi što radovi kasne mesec dana (njegova nova Topionica kasni najmanje GODINU?), i kako su oni odgovorni za loš kvalitet radova.

-Na prvoj narednoj sednici Skupštine opštine postavićemo pitanje njihove odgovornosti – uskliknuo je prkosno Blagoje.

Opštinska, lokalna TV u privatizacionom postupku, kao da je jedva čekala da se on pojavi i, kako je najavljen, u svojstvu generalnog direktora ospe paljbu po opštinarima koji ga u poslednje vreme – očevidno je – slepo ne slušaju kao što svi ostali rade, i kako je do sada bilo. Doduše, reporter je pustio i drugu stranu, izjavu Dušana Markovića koji je objasnio da se radovi, zbog uočenih nedostataka, ponavljaju i ubrzano teku. Kvalitet asfalta dat je na analizu i sve što je firma Štrabag uradila a nije po ugovoru – moraće da plati. Ništa nejasno, ni neodogvorno od opštinske vlasti koja do sada nije platila ni dinar za nezavršeni Strabagov posao.

Ovde su neminovne i ostale informacije kako građani ne bi ostali poluobavešteni. Da ironija bude veća, nadzor nad rekosntrukcijom ulice „3.oktobar“ poveren je komisiji koju sačinjavaju stručnjaci RTB-a, jer takve stručne profile nemaju u Direkciji za izgradnju Bora. Logično je da ih je predložio Spaskovski, jer se on za sve i svašta pita. Ovakvu investiciju vrednu 49 miliona budžetskih, ili recimo nekih drugih para u lokalu, mimo NJEGOVOG znanja, sudeći po dosadašnjoj praksi, nije moguće dovesti do kraja. To je opšte poznato. Gde su mu juče bili ti veliki, RTB-ovi stručnjaci? Drugo: predsednik SO Bor, Dušan Marković je priznati i iskusni građevinski inženjer (odsek saobraćaja) i jedan od glavnih stručnjaka na gradilištu Nove topionice, pa zar i u njega sad treba da se sumnja. Bar on poznaje te,

građevinske poslove i pojekte. Štaviše, on je i glavni projetant rekosnstukcije ulice „3. oktobar" koju od Spakosvskog bolje poznaje za – jedno hiljadu puta! Spaskovski kao odbornik ima pravo, zna se i na kom mestu, da pita odgovorne ne smao za ovaj projekat, ali da to čini na ulici, i uz pretnjnje da će opštinsko rukovodstvo, kako drugačije razumeti, posmenjivati (poznato je da njegova odbornuička grupa SNS ima 21 od 35 odbornika i da je većina njegov kadar), može se tumačiti skandaloznim postupkom. Uostalom, zar on nije protežirao i sadašnje (i one pre njih) opštinske funkcionere i njegove dojučerašnje najbliže saradnike ili radnike iz iste firme. Čista lakrdija! On je, nažalost, najvljeno je na TV, bio u svojstvu generalnog direktora RTB Bor.To bi isto bilo kao kad bi, recimo direktor beogradske Pivare otišao u neku raskopanu ulicu na Čukarici i tamo, uz podršku neke odabrane mu TV, javno izgrdio predsednika opštine i njegove saradnike pretećI im smenama. Da li je tako nešto dopustivo. I sve to dok se u RTB-u bije ljuta bitka da se završe stotinama miliona evra vredni novi metalurški kapaciteti. Ili se namerno sa glavnog skreće na sporedne (moguće je i izmišljenje) probleme ostavljajući gradilište nove topionice mimo znatižjne javnosti. Naprosto, kao da u tom RTB- u, skopčanim sa ogormnim nedaćama, ne znaju šta rade! U normalnim okolnostima vratili bi opštini nemale dugove i gledali svoja posla.

I ŠTO JE NAJCRNJE. Spaskvski je osuo drvlje i kamanje na svoje političke drugove, najuglednije članove SNS-a (Žika Petrović, predsednik Opštine Bor, Dušan Marković, predsednik SO Bor, Saša Vukadinović, zamenik predsednika Opštine Bor), partije koja ga je, nakon propasti URS-a, prigrlila i prihvatila kao svog. I koja ga i danas čuva, pazi i mazi kao dete svoje najmilije partisjko. A to „dete" – činjenice govore – svšta radi i blamira sve oko sebe. A do kraja ovog meseca u SNS trebalo bi da se završe lokalni izbori. KAKO bi bilo da Spaskovski, i zvanično, ne samo ovako kurtoazno i bahato, bude na čelu borskog SNS, na čelu Opštine Bor, i RTB- Bor još samo šest, sedam godina? Vučić i mlađi Nikolić se sad pitaju. I niko više!

10. novembar 2014.

NOVA TOPIONICA, REALNOST ILI NEODGOVORNOST. DA LI SU STOTINE MILIONA EVRA OTIŠLE U „RUPU BEZ DNA“?

Prezentacija buduće Nove topionice u Boru, u Klubu RTB-a Bor, u Brestovačkoj banji, održana 22.8.2012. godine pred novinarima i auditorijumom od oko 150 ljudi (od kojih su većinu činili administrativni radnici u odnosu na visokostručni kadar); oni su svojim velikim brojem verovato trebali još jednom da potvrde izbor tehnologije topljenja svog generalnog direktora, Blagoja Spaskovskog. Prezentaciju je započeo gospodin Tom Smit, jedan od potpredsednika sektora u SNC Lavalin grupe iz Kanade, nosioca izgradnje Nove topionice po OUTOKUMPU tehnologiji iz Finske. On je u svom izlaganju koristio saopštenje sa simpozijuma u Santijagu iz 2004. godine, pri čemu je ukratko opisao OUTOKUMPU tehnologiju i još kraće ostale tehnologije. Ovako svoju infromacvciju o predstavljanju projekta Nopve topionice započinje prof. dr Vlastimir Trujić, direktor Instituta za rudarstvo i metalurgiju Bor. Informacija je potisana sa 20. majem 2013. i još nigde nije objavlejna.

-Dugo sam razmišljao da li da se, nakon vazda pisanja i saopštenja o toj i temi opšte problemetike RTB Bor, ponovo javim – jer, uvideo sam, da nema reakcije ni sa najviših mesta u državi. Ne bi bilo zgoreg da se, uprkos već završenoj stvari, pojavi i mišljenje stručnjaka našeg Instututa koje sam sa zadovoljstvom potpisao. Ni danas ne razumem, ako mi nismo kompetentni za takve poslove u ovoj zemlji - po kriterijumima direktora RTB-a – onda ko je taj drugi. Ukoliko RTB ima stručnjake i naučne radnike, kao i savremenu tehniku na našem nivo, onda mi nimso ni potrebni. Zašto nas država plaća - pita se dr Trujić i nastavlja:

Tomi Smit je, dakle, potvrdio je da je OUTOKUMPU tehnologija najbolja od svih postojećih tehnologija:

- zato što ima malo aerozagađenja,
- zato što je u Evropi svuda uvedena samo ova tehnologija i

- zato što su za Bor i njegov koncentrat ovu tehnologiju predložili najveći stručnjaci Bora.

U svom, pak, narednom izlaganju, generalni direktor Spaskovski potvrđuje da je OUTOKUMPU tehnologija za Bor i njegov koncentrat najbolja:

- Zato što su je predložili najveći stručnjaci iz SNC Lavalina.
- Obzirom da je svaki izlagač tvrdio da su stručnjaci onog drugog izabrali tehnologiju, nije nam baš jasno šta je prava istina: Ako je to uradio SNC Lavalin, iz referenci sa njihovog web sajta se vidi da nisu baš u vrhu metalurgije bakra; ako su to, pak, uradili najveći stručnjaci Bora, znajući one na koje se gospodin Spaskovski javno poziva, oni su odavno prestali da čitaju o bakru, ako su uopšte ikada i čitali.

Analizirajući web sajt SNC Lavalina, prezentaciju gospodina Smita i prezentaciju gospodina Spaskovskog, zaključujemo ili se pitamo i sledeće:

- SNC Lavalin je velika građevinska firma u industriji, koja, nažalost, nikad nije izgradila ni jednu topionicu bakra po OUTOKUMPU tehnologiji, da ne govorimo o novijim tehnologijama koje su već odavno potisle predthodnu.
- Koristeći prezentaciju iz 2004. godine, gospodin Smit, je verovatno hteo da nas ubedi da je razvoj tehnologije proizvodnje bakra stao 2004. godine.
- Tvrdnja gosta i domaćina da OUTOKUMPU tehnologija ima malo aerozagađenje ne pobija tvrdnju da i druge novije tehnologije imaju malo aerozagađenje.
- Tvrdnja da su u Evropi izgrađene samo OUTOKUMPU tehnologije, ne objašnjava vreme kada su one izgrađene i ne ukazuje na veliko uznapredovanje novijih tehnologija (recimo AISA SMELT, TSL tehnologije).
- U prezentaciji oba izlagača niko ništa nije govorio o upoređenju potrošnje energije po toni proizvedenog bakra za OUTOKUMPU proces i druge savremene procese, gde OUTOKUMPU zaostaje.

Niko ništa nije rekao za koje kapacitete prerade koncentrata je odgovarajuća tehnologija rentabilna. Poznato je da je OUTOKUMPU tehnologija rentabilna samo za izuzetno velike kapacitete, kapacitete iznad 80.000 - 100.000 t bakra godišnje. Da li ćemo imati investicije za razvoj tolike prozvodnje koncentrata bakra ili za njegov uvoz? U protivnom, nova topionica radiće po principu „ stani - kreni". Hoće li ozid peći u tom slučaju izdržati učestale rigorozne tenperatume promene ?

Ovde su nove tehnologije opet u prednosti. Ali, izgleda, da je i tu izostala prava analiza. Takođe, niko ništa od njih nije rekao o potrebnim investicijama za različite procese, gde je OUTOKUMPU glomazniji i skuplji.

Sve u svemu, pitamo se, da li će Bor biti poslednje mesto u Evropi gde se ugrađuje OUTOKUMPU tehnologija za proizvodnju bakra i ko za to treba da bude odgovoran- zaključio je dr Trujić u svojoj infromaciji.

U Boru, 20.05.2013.

INSTITUT ZA RUDARSTVO
I METALURGIJU BOR
Direktor
Prof.dr Vlastimir Trujić

Stručnjaci borskog Instituta ispred nove topionice u Plovdivu (Bugarska), izgrađene za samo dve godine, 17. aprila 2014. Prvi sdesna , prof. dr Vlastimir Trujić

NEVIĐENA KORUPCIJA U RTB BOR GRUPI

ИНСТИТУТ ЗА РУДАРСТВО И МЕТАЛУРГИЈУ БОР
Зелени булевар 35, п.ф.152
19210 Бор, Србија

MINING AND METALLURGY INSTITUTE BOR
35 Zeleni bulevar, POB 152
19210 Bor, Serbia

Тел: +381 (0) 30-436-826 *Фах: +381 (0) 30-435-175 * E-mail:institut@irmbor.co.rs

ПИБ : 100627146 * МБ : 07130279 *Жиро рачун: 150 – 453 - 40

Gospodine Vučiću,

Pomognite da se stane na put neviđenoj korupciji u RTB Bor Grupi i spasi istočna Srbija od bankrotstva.

Sadašnji generalni direktor Blagoje Spaskovski velike kredite od države i dobre prihode od prodaje bakra, čija cena na berzi dostiže rekorde, nemilice rasipa i troši sa svojim tajkunima. Sve se radi bez prave i realne strategije, podređeno ličnom interesu. Javnost o tome malo zna jer joj se 24 sata dnevno plasiraju „svetski rezultati" poslovanja RTB-a. On će kad tad otići, njegove firme i tajkuni će uzeti svoje, ali će nama ostati velike promašene investicije i dugovi koje će generacije morati da vrate, ako pre toga ne bankrotiramo.

Dugovi RTB-a Bor, koje je zatekao Spaskovski, kada je došao, pre tri godine, iznosili su oko 580.000.000 evra. Na tu cifru on je do sada dodao preko 400.000.000 Evra, a nije još ni blizu zaokružio proizvodnju. U ovom zaduženju ima svega ali izbor tehnologije za Novu topionicu je posebna priča i državu će koštati duplo više nego što bi to trebalo.

O svemu tome sam kao direktor Instituta zvanično više puta obaveštavao: Olivera Dulića, Mirka Cvetokovića, Dušana Petrovića i Borisa Tadića, ali nikada nije ništa preduzeto, verovatno zbog koalicionih dogovora.

Lično znam od kolega, da od strane uvaženih stručnjaka i poznavalaca prilika u RTB Bor Grupi, protiv Spaskovskog postoji jako veliki broj prijava u SUP-u i drugim državnim organima za zloupotrebu službenog položaja i korupciju, ali i ovde se čeka. Zašto i dokle?

Zbog toga se ja neću upuštati u prijave iako imamo čvrste dokaze o velikim zloupotrebama.

Analizirajući kako je Spaskovski u svemu ovome uspeo da se održi, zaključio sam sledeće:

Pošto raspolaže velikim novcem potkupio je za njega bitne resorne političare, ministre i državne sekretare u bivšoj Vladi. To je isto uradio i na

lokalu.

Ako mislite da mu treba stati na put, molim Vas to uradite dok još nije potpukupio i vaše iz sadašnje Vlade.

Poznavajući čoveka, siguran sam da Spaskovski već ima plan za to i da je već krenuo u akciju.

Za njega je ovo mnogo bitnije od struke.

Kako je to konkretno do sada ostvarivao:

- Kao bivši direktor Rudnika bakra Bor, bivšim uticajnim ljudima iz SPS-a i Dinkiću, obećavao je neograničenu saradnju ako bude izabran za direktora RTB-a Bor.
- Odmah po svom izboru za direktora, zaboravio je na ljude iz SPS-a i okrenuo se svojim interesima, interesima G17+ i uz promociju velikih investicija G17+ je dobila lokalne izbore u Boru.
- Kako je DS jačala na državnom nivou, pred Tadićem je bacio knjižicu G17+, i zaboravio na Dinkića.
- Na sadašnjim republičkim izborima zvanično je radio za DS a nezvanično za SNS, jer nije znao ko će da pobeti. U tom smislu za dva najbliža saradnika uzeo je potpredsednika iz DS-a Sašu Perišića i predsednika iz SNS Milinka Živkovića, kojima je dao široka ovlašćenja uz strogu kontrolu, tako da praktično budu njegovi izvršioci na lokalu a dobri reprezenti prema vrhu stranaka u Beogradu.
- Tako je u noći objavljivanja rezultata republičkih izbora, kada je DS kao stranka dobila izbore u Boru, doneo piće u DS, a kada je SNS dobila predsednika, u DS se nije pojavljivao, ali je zato tada u SNS odneo piće, i rezultate u obe pobede, prema vrhu, pripisivao sebi.
- U vrhu DS se održavao tako što je RTB Bor Grupa, direktno ili angažovanjem drugih firmi o svom trošku, odrađivala velike poslove na aktiviranju rudnika Lece za gospodina Bogićevića, zemljaka i saradnika Dušana Petrovića.
- Zahvaljujući Dušanu Petroviću, Blagoje Spaskovski već tri godine nema predsednika Upravnog odbora, i radi šta hoće. Sve mu potpisuje predsednik Skupštine napred navedeni Saša Perišić iz DS-a. Ostali članovi Upravnog odbora su uglavnom statisti jer su van struke i ne mešaju se mnogo u svoj posao.
- Cela hijerarhija u RTB-u je takva da resorni direktori potpisuju sve, bez pogovora, inače ih nema više na tom položaju. Nigde nema potpisa Spaskovskog na sumljivim ugovorima.
- Podršku ima i od sindikalaca jer su dobili automobile i dobre plate,

tako da je stvoren još jedan pakt protiv države, za kompaniju koja je jako dugo u restruktuiranju.

Kao najrenomiranija državna institucija iz ove oblasti sa najopremljenijim laboratorijama na Balkanu i šire, sa svim potrebnim akreditacijama, licenciranim softverima za projektovanje, sertifikovanim sistemima za kvalitet od strane Lloyd-a i SGS, uspeli smo da Institut za rudarstvo i metalurgiju Bor, i pored krize u zemlji i svetu, dovedemo u red i od januara ove godine počeli smo da izmirujemo sve svoje obaveze prema državi.

Mi smo na tenderu kod Ministarstva za nauku sa svojim referencama prošli na 16 projekata od prijavljenih 18. Radimo na međunarodnim projektima sa Nemačkom, Holandijom, Grčkom, Japanom, pograničnim projektima Bugarskom i Rumunijom, i projektima sa državama bivših republika Jugoslavije.

Svojim znanjem i pedesetogodišnjim iskustvom stojimo Vam na raspolaganju po pitanju arbitraže, sugestija, strategije razvoja RTB Bor Grupe radi njenog ozdravljenja, gde smo za sada od strane Spaskovskog zaobiđeni, isključivo zbog njegovih ličnih interesa. Zbog toga se Institut već četiri godine nalazi u neviđenoj blokadi dobijanja poslova, propraćeno sujetom i velikim antagonizmom.

S poštovanjem,

INSTITUT ZA RUDARSTVO I METALURGIJU BOR
Direktor
Prof.dr Vlastimir Trujić
Mob. 063 480 807

KAKO ONDA, TAKO I SADA. SVE ŠTO JE PROF. TRUJIĆ TVRDIO, VREME JE POKAZALO, ISTINA JE. NAPROSTO, NIKO NIŠTA NIJE OPOVRGAO, NITI ZVANIČNO DEMANTOVAO. NI PRETNJE SUDOM NISU SE OBISITNILE. DANAS JE, ČAK, GORE NEGO JUČE. IPAK...

KRENULO JE ...

Iako ne možemo da tvrdimo da je prvo izdanje ove knjige podstaklo nadležne vlasti da krenu u sistematičniju istragu o kriminalu i korupciji u RTB Bor, pouzdano saznajemo – da je iz Višeg javnog tužilaštva u Zaječaru od policije u Boru zatraženo da se dostave nove pojedinosti o prodaji koncentrata bakra u RTB od 2012. To je tokom novembra 2014. i učinjeno. Interesovanje nadležnih je usredsređeno i na još neke radnje u Rudnicima bakra Bor merene milionima dolara. Što se tiče projekta Nova topionica taj predmet je već od ranije u Specijalnom sudu za organizovani kriminal. Najverovatnije i tamo se čekaju dodatni podaci i činjenice koje, ruku na srce, nije lako pribaviti. Nije na odmet i, iako anonimno, pismo Medija centru Bor od 13. novembra 2014. u kojem se upozorava na sumnjivo poslovanje i prodaju sumorne kiseline firmi Miroslava Bogićevića Farmakom. Navode se i imena najodogvornijih koji su «morali da znaju i bili su upoznati sa načinom i uslovima poslovanja sa Farmakomom Šabac». Dopis je prosleđen Višem javnom tužilaštvu u Zaječaru. Kasnije smo došli do prijave u kojoj se posebno naglašava trgovina i smuitne radnje sa bakrom između RTB-a i Bogićevića. Reč je o drastičnim primerima iz 2011, 2012. i posebno 2013. godine na koje bi državni tužilac morao da reaguje. Na sajtu Udruženja za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije Banjaluka-Beograd, osnovanog u čast Verice Barać, našli smo, 20. neovembra 2014, doslovni tekst: «Upravo smo otkrili kako se RTB pljačka... U RTB ne izvoze bakar direktno, već to rade prerko posredničkih firmi kojima se plaćaju ogromni procenti za izvezeni metal... Ovog trenutka bakar se izvozi preko sistema posredničkih firmi. ..» Nabrojane su dve frime iz Češke i jedna iz BiH, kao i količina bakra... Spominju se i izvesna važna imena u koja se sumnja da su umešana u taj «biznis». Zbog svake sigurnosti nećemo ih otkrivati, jer će, verujemo, vreme brzo pokazati ko jeste a ko nije u pravu. I još: u jednoj od krivičnih prijava protiv «glavnog igrača» detaljno su analizirane sumnjive a smutne radnje oko prodaje borskog bakra posredstvom Farmakoma. Na potezu je, niko drugi do - Specijalni sud za organizovani kriminal.

Ocena je da i danas nedostaje politička volja - ili odluka – da se efikansnije radi na celom ovom slučaju.

Autor

P O G O V O R

Kada iščitavam ovo uglavnom popularno štivo sasatveljeno od sedam delova, sa uvodom i recenzijom, razmišljam kakva su to jutra u Boru (sve gledajući fotos sa prve strane), kako se autor usudio, nakon više decenija, da iznese i drugu stranu bakarne medalje. Uvek se oko Bora pričalo u epitetima, sa zadrškom ili se, pak, samo šaputalo, retko se govorilo trezveno i sa stanovišta struke, politika se nalazila na prvom mestu. Politika i socijalni aspekt nisu davali priliku novinarima i publistici, piscima, ne računajući filmska scenarija ("Na putu za Katangu" Radoša Bajića i Žike Pavlovića i slična umetnička ostavrenja), ne samo da se iskažu, nego i da stvore objektivnu sliku. Političke odluke su uvek bile ispred relanopsti i uvažavanja stvaranih okolnosti. To nam se i danas sveti, možda i najviše ne primeru RTB-a, mada je još takvih tvorevina koje su godinama i decenijama "vuku" uz skut države. Beograd kao da nema ni volje ni hrabrosti da jednaput "preseče" natezanja i odugovlačenja i sačini savremene programe razvoja. Najavljuju se privredne i društvene reforme, od Tita je tako, ali su koreni od pre 2000. i posle te godine – duboko usađeni u loše navike i uporno izbegavanje modela prosperitetnih ekonomija. Nismo naišta naučili ni od "trulog zapada" ni sve snažnijeg istoka. Dok drugi, pa i u našem okruženju, napreduju i hvataju korak sa modernim privredama, mi ostajemo verni tradiciji i ispolitizovaom menadžemntu.

Suština ove knjige jeste borba za vlast jednog ili više preambicioznih i sujetnih politikanata i lokal patriotskih moćnika koji, uz nesebičnu podršku svog političkog vrha, ne znaju da stanu kad je najpotrebnije. Oni će da promene i sto partija smao da ostanu tamo gde im odgovara i gde mogu da vršljaju i sebe uzdižu. Neretko, u novije doba, tkavi, nazovimo ih lideri, posežu i u vode kriminala i korupcije, ništa im nije sveto i ne prezaju ni od koga. Dugo se događala neverovatna prkasa da glavni menadžer bakarnog preduzeća izigarava narodnog pevača pokušavajući da nametne loklalnu himnu i pokaže nedodireljivost u stilu "ne može mi niko ništa". Da nije smešto bilo bi tužno. Ni toliki savetnici, prijatelji, stručnjaci za marketing i ostala mala armija kojekvih kabineta, ne moože da obuzda hirovitog vođu. A kad bi se pitali, kakav je on to, i čiji u istinu, predvodnik kad mu u "kući"(firmi) ne cevtaju karanfili, i čijim se perjem kiti, ne bi umeo, najverovatnije, da odgvoori. Ceo taj ceremonijal potpomognut je sredstvima javnog imnformisanja (kakav najodgovarajući naziv!) i

kojekakvim marekinškim trikovima. Na primer, dovodi se u letnje jezersko odmaralište svetski prodavac bakra koga mediji nazivaju "kraljem bakra", a on, da bi uvažio domaćine, izjavljuje da je stvarni "kralj katoda i anoda" njegov prijatelj iz bakarnog grada.Utrkuju se u kvazi poslvnim debatama i govorancijama za odavno prevareni i obmanuti publikum.

Ako se bolje razmisli, nije autor želeo da "udari" na kombinat i oko njega, nego samo da ukaže i pokaže šta se sve s valšću i političkim vezama može da učini, i dokle dosežu kandže političkih grabljivaca. Zapanjujuće je kako glavni menadžer izigrava i prvog politčara u "svojoj opštini", pa i podalje, u Regionu, moguće je, sistemom glavnih i ostalih odbora i dugih prstiju, i u daljinama koje ga proglašavaju "malim gospodom bogom". Taj plamen bestijalnosti se munjevito širi i, s vremenom, postaje vatrena stihija koja razara sve pred sobom. Nezadovoljstvo u narodu raste, pa i knjige se, eto, pojavljuju kako bi razotkrile i pripomogle u slamanju tako nezrelih i nezdravih ambivija koje koče, malo po malo, celo društvo. Ja sam tako razumeo ovaj sadržaji, i zato ću ga preporučiti i mnogima u ovoj zemlji, od Jagodine, Zaječara, Negotina, do Beograda, Novog Sada, Šapca... Nakako mi se pričinjava, šta li, da i tamo nije mnogo bolje, ni srećnije.

****

Sad sam, krajem decermbra 2014, pročitao i drugi, dopunjeni deo knjige i obradovao sam se, jer bio sam ubeđen da autor neće stati na pola (mukotrpnog) puta. Za posebnu pažnju je uloženi trud, prikupljena dodatna dokumentacija, što će još čvršće povezati kockice u ceo istraživački mozaik. Celo pismo premijeru, iako naknadno uvršćeno, svojvrstan je prilog jednoj bogatoj analizi spornih dešavanja kakvo jedino može da upriliči naša, srpska stavranost. Prijatno se osećam jer je Filipović dobio i nagradu za istraživački rad, i to od kolega profesionalaca, i to za ovu temu. Još bih bio srećniji kad bi se ispoštovao i napor profesora Trujića, odlučnost profesora Magdalinovića, hrabrost doktora nauka Mihajlovića i Dejanovskog. Oni nisu bilo ko, ni oni ostali koji su želeli anonimnost a autor ih poznaje po čuvenju, svi zaslužuju poštovanje i priznanje. Nevreovatno je da neko te i takve znalce ne prihvata i ne uvažava njihove dobronamerne sugestije i predloge. Zato je tu ova knjiga, i priča koja će dugo trajati. Na opšte dobro i ugled novinarske profesije.

Ljubivoje Ljuba Jeličić

Poslovno
udruženje asocijacije
nezavisnih lokalnih medija
"Lokal pres" uz pomoć i podršku NED
dodeljuje godišnju nagradu
"Pavle Ćirović"

Brani Filipoviću

za istraživački novinarski rad
i doprinos osnaživanju uloge
lokalnih medija u Srbiji

Čačak, 24. oktobar 2014.
PU "Lokal pres"

Predsednik žirija
Bragomup Jyuobt

SADRŽAJ

Zašto tako naopako 5
Trebalo je i ranije 7
P i s m o, g l a v a 9
Vučiću, RTB Bor je blizu bankrota 11
T i t a n i k, š m i n k e r a j 13
Dva pisma Aleksandru 15
Tomislave, Bog te video 17
Narod da se ne sluđuje 19
Sveti Savo, ti pomozi 21
U pravu je šminker 23
Ovo nije vreme sanjara 25
Tuča na Titaniku 27
5 0 0 n a d a n 29
„Insajder“ otkriva: RTB Bor duguje milijardu evra 31
Ko iz Vlade štiti psovača:
Sramota je da on bude direktor 32
Direktor RTB zaposlio 500 ljudi za dan 34
1 2 i m i n u t 37
Rupa duboka milijardu i po dolara 39
Tri „Krivelja“ za spas nove topionice 42
Glas inženjera: U propast – iz ćefa 44
Negativan trend u svim segmentima
proizvodnje i poslovanja 45
Istina o RTB Bor u Vladi Srbije:
Zašto je RTB u teškim mukama? 49
K r a l j C U 55
Ni novinari, ni uo, ni ministar 57

Istina o planovima i kretanjima RTB-a Bor **59**
Taj ni Dinkića ne sluša **61**
Zašto se RTB preseljava u Opštinu Bor **63**
„Kapetan Miša“ i sjajna perspektiva Srbije **64**
Vučić je rekao da je menadžment RTB Bor loš **66**
Nije samo Majdanpek na izdisaju **67**
“ Nisam ja kralj bakra, kralj je Blagoje” **69**
Trese se na sve strane **70**
Eurofoil i jeste i nije što i RTB **72**
Ućutkani profesori, “nebeski direktori” i apsurdna vlast **74**
RTB Bor bespotrebno osniva novi Instiut za bakar **76**
P r o f e s o r i, b u đ e n j e **79**
Razvojni centar za promašene investicije **81**
Šta još treba da se desi **84**
Ocena uspešnosti i konkurentnosti RTB Bor **86**
Zašto profesori ćute, a RTB srlja u propast **92**
U novoj Flotaciji rudnika „Veliki Krivelj“
svakog meseca ode u nepovrat 1,5 miliona dolara **94**
Kako su rudnik Majdanpek i RTB Bor
konačno doživeli krah **95**
Kolege inženjeri, smenite glavnog krivca i
zaustavite propadanje RTB-a Bor **98**
1 0 + ... **101**
Ne smene, već da se lično plate promašeni projekti **102**
RTB opet ostao bez predsednika Upravnog odbora **105**
Šta se krije iza ostavke
predsednika Upravnog odbora RTB Bor **106**
Pismo glava (2) **109**
Bakar obojen lažima i prevarama, drugi put **111**

Kad bi bar nebo bilo čisto **112**
Rudarsko - topioničarski doktor Džekil i mister Hajd ili kako je država Sbija od Bora dobila još jedno preteško bakarno breme **115**
Vučić: Ja sam u Boru mali, Blagoje je veliki **122**
Sve je počelo 10. juna 2010. ..... **124**
Sve što je moglo da se uništi - uništeno je, što je moglo da se pokrade - pokradeno je **125**
Zašto Bor postaje potemkinovo selo **127**
Vučić: Spaskovski, kad govoriš o materijalnoj koristi, mislim da misliš i na sebe **129**
Zašto je RTB Bor "prosleđivao" eksplozive za privatni rudnik bakra "Lece"? **131**
RTB Bor opasno tone, videli to u Vladi Srbije **133**
Zašto direktor nije pritisnuo dugme? **135**
I Nova topionica bez tendera **137**
Obračun u ulici "3. oktobar" **139**
Nova topionica realnost ili nedgovornost. Da li su stotine miliona evra otišle u "rupu bez dna"? **141**
Neviđena korupcija u RTB Bor Grupi **144**
Krenulo je **147**
P o g o v o r **148**

CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд

658.1:[622+669](497.11)
343.352:622(497.11)

ФИЛИПОВИЋ, Брана, 1950-
Bakar obojen lažima i prevarama / Brana Filipović. - 2. dopunjeno izd.
-Bor : Građanska čitaonica "Evropa", 2014 (Bor : Kompjuter centar). - 154
str. ; 21 cm

Tiraž 300. - Str. 7-8: Trebalo je i ranije / Branislav Mihajlović. - Str.
148-149: Pogovor / Ljubivoje Ljuba Jeličić.

ISBN 978-86-913413-8-1

a) Рударско-топионичарски басен Бор (Бор) b) Корупција
- Рударство - Србија
COBISS.SR-ID 211454732